

(୧-୨-୩୦) ମୂ. ୧୫

ଝୁଆଁ ଝୁଆଁ ଝୁଆଁ ଝୁଆଁ

জব্বাহৰ জ্যোতি

বকো জব্বাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয় আলোচনী

দ্বাদশ সংখ্যা : ১৯৮৯-৯০

তহাব্বাৱক :

শ্রীলক্ষী কান্ত শৰ্মা

সম্পাদক :

এম্ নাথিৰ উদ্দিন আহমেদ

সম্পাদনা সমিতি :

অধ্যক্ষ যতীন্দ্র চন্দ্র নাথ, সভাপতি

অধ্যাপক শবৎ চন্দ্র তালুকদার, উপসভাপতি

অধ্যাপক লক্ষী কান্ত শৰ্মা, তত্ত্বাবধায়ক

অধ্যাপক বসন্ত কুমাৰ দত্ত, সদস্য

অধ্যাপক ধৰ্মকান্ত বৰুৱা, সদস্য

অধ্যাপক যুগেন্দ্ৰ কুমাৰ শৰ্মা, সদস্য

অধ্যাপক বৰ্ত্তান মেধি, সদস্য

এম্ নাছিৰউদ্দিন আহমেদ, সম্পাদক

শ্রী প্রণয় কলিতা (সাধাৰণ সম্পাদক) ছাত্র সদস্য

বেটুপাত শিল্পী :

অধ্যাপক কমলেশ্বৰ ঠাকুৰীয়া

অঙ্ক-সজ্জা : সম্পাদক, তত্ত্বাবধায়ক

আলোক : ৰূপা ষ্টুডিঅ', বকো

ছপা : জনতা প্রেছ, মির্জা

বকো জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৯-৯০ চনৰ ছাত্র একতা সভাৰ হৈ এম্ নাছিৰউদ্দিন আহমেদৰ দ্বাৰা প্রকাশিত আৰু জনতা প্রেছ (মির্জা)ত মুদ্রিত।

অশ্রু-অঞ্জলি

আমি অশ্রু-অঞ্জলি ঘাঁটি শ্রদ্ধাৰে স্মৰণ কৰিছোঁ—মিজো নেচনেল ফ্রণ্টৰ নেতা আৰু মিজোৰামৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী লালডেঙ্গা, বিশিষ্ট গায়ক তাৰিক-উদ্দিন আহমেদ, প্ৰবীণ মূৰ্ত্তি যুঁজাৰু গান্ধীবাদী নেতা আৰু প্ৰাক্তন কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী কমলাপতি ত্ৰিপাঠী, আৰু সত্যপতি তথা স্বনামধন্য যুৱনেতা উপেন ব্ৰহ্ম, বিশিষ্টা গল্পকাৰ স্নেহ দেৱী, বাডো সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক বিজয়ৰাম বাডো, মেঘালয়ৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী কোণ্ডাইন উইলিয়ামচন চাংমা, ভাৰতীয় চিনেমা শিল্পৰ অন্যতম প্ৰতিষ্ঠাতা ডি. শান্তাৰাম, জনপ্ৰিয় চিনেমা অভিনেতা বিনোদ মেহৰা, ভাৰতৰ মুখ্য নিৰ্বাচনী আয়ুক্ত আৰ. ডি. এচ. পেৰি শাস্ত্ৰী, বয়োবৃদ্ধা মহিলা ৰাজনীতিজ্ঞা বিজয়লক্ষী পণ্ডিত আৰু অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত ৰোমা বিস্ফোৰণকে ধৰি নানান হিংসাত্মক কাৰ্যত নিহত হোৱা জাত-অজাত লোক সকলক আৰু লগতে আমাৰ মহা-বিদ্যালয়ৰ স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ কণীন্দ্র বাতা আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বাৰ্ষিকৰ (বিজ্ঞান শাখাৰ) ছাত্ৰ বিকাশ বড়োৰ অকাল বিয়োগত আমি গভীৰ দুখ প্ৰকাশ কৰিছোঁ আৰু তেখেত সকলৰ স্বৰ্গগত আত্মাৰ চিৰ কামনা কৰি ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছোঁ।

কৰ্ম ব্যস্ততাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ

শ্রীযতীন্দ্র চন্দ্র নাথ ।

স্বপ্ন

সম্পাদকীয়

কবিতা

এই বতাহ এই আঁকা

সংগ্রাম

নেলছন মেণ্ডেলা

দক্ষ যজ্ঞ

আহ্বান

জীয়া প্রতিশোধ

সংকল্প

অধিকাৰৰ চিঞৰ

অস্তিত্ব সন্ধান

প্রোজ্ঞল স্বপ্ন

জীবনৰ গীত

চিন্তা

আলি কেঁকুৰিত

অক্টোপাচ

নগ্ন শতিকা

শাসন আৰু আন্দোলন

ব্যতিক্রম

মই

আশা

অধীৰ অপেক্ষা

ধাবাবাহিক

:	শ্রীমলিত চন্দ্র বাভা	:	১
:	শ্রীদীপাঙ্কৰ কলিতা	:	২
:	মিচ মামনি শৰ্মা	:	২
:	শ্রীকৈলাশ কলিতা	:	৩
:	শ্রীযজ্ঞেশ্বৰ কলিতা	:	৩
:	কুমাৰী মীৰা মহন্ত	:	৪
:	শ্রীপ্রদীপ কুমাৰ	:	৪
:	শ্রীবনিত বড়ো	:	৫
:	শ্রীবিষ্ণুজিত দাস	:	৫
:	মঃ কজলুৰ বহমান খান	:	৬
:	শ্রীপ্রবোধ চন্দ্র বড়ো	:	৬
:	মিচ বস্তারতী বাভা	:	৭
:	মঃ নাছিকদ্দিন আহমেদ	:	৭
:	মঃ পাহমত আলী	:	৮
:	মিচ বিচিত্রা দলৈ	:	৮
:	মঃ হবিবুৰ বহমান	:	৯
:	শ্রীগনেশ কলিতা	:	৯
:	মিচ গজমতী সাহা	:	১০
:	শ্রীলীলোচন কুমাৰ চৌধুরী	:	১০
:	মঃ চকুৰ আলি	:	১১
:	শ্রীবসন্ত কুমাৰ দত্ত	:	১২

গল্প

চিন্তাৰ চাকৰিনৈয়াত হেডমাষ্টাৰ	:	শ্ৰীশঙ্কৰ মহন্ত	:	১৩
অভিব্যক্তিৰ অন্তৰালত	:	মঃ পাত্ৰমত আলী	:	১৭
এপাহ ফুলৰ মৃত্যু	:	শ্ৰীললিত চন্দ্ৰ বাভা	:	২০
চতুৰ্দশীৰ জ্ঞান	:	শ্ৰীকৈলাশ কলিতা	:	২৪
প্ৰস্তুতি	:	শ্ৰীবিজয় কুমাৰ নাথ	:	২৮

প্ৰবন্ধ

মুন্দৰৰ সাধক শিল্পী	:		:	
ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা	:	মিচ. যুথিকা কাকতি	:	৩২
অসমৰ ঐক্য-সংহতিত	:		:	
মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ অৱদান	:	এম্ নাছিব উদ্দিন আহমেদ	:	৩৬
বিজ্ঞান জগতৰ এটি উজ্জল জ্যোতিষ্ক:	:		:	
ভাৰতীয় বিজ্ঞানী চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকটৰমণ	:	শ্ৰীললিত কুমাৰ বড়ো	:	৪০
মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা আৰু উত্তৰ পূব	:		:	
পৰিষদ	:	শ্ৰীঅৰুণ চন্দ্ৰ পাটোৱাৰী	:	৪৩
সংস্কৃতৰ মুৰ্দ্ধন্য আৰু উন্নয়ন ধ্বনিৰ উৎপত্তি-	:		:	
প্ৰয়োগ, অসমীয়াত ইয়াৰ উচ্চাৰণ	:	শ্ৰীযতীন চন্দ্ৰ মেধি	:	৪৬
বকো অঞ্চলৰ স্থানবাচক (শব্দ সমূহৰ)	:		:	
নামকৰণত এভূমুকি	:	শ্ৰীধৰ্মকান্ত বৰুৱা	:	৫০
'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ প্ৰথম দহোটি সংখ্যাৰ	:		:	
গল্প সাহিত্য : এটি চমু সমীক্ষা	:	শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ দাস	:	৫৬
এটি গীত	:	দিলীপ দাস	:	৬৩
বিভাগীয় সম্পাদকসকলৰ প্ৰতিবেদনসমূহ	:		:	৬৪
১৯৮৯-৯০ চনৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহৰ ফলাফল :	:		:	৭৭

সম্পাদকীয়

শিক্ষান্ত পৰীক্ষা সমূহৰ ফলাফল সন্দৰ্ভত : বিগত কেইবাবছৰ ধৰি শিক্ষান্ত (Final) পৰীক্ষাসমূহৰ (হাইস্কুল শিক্ষান্তৰপৰা স্নাতক পৰ্যন্ত) ফলাফলবোৰ মুঠেই সন্তোষজনক হোৱা নাই। গড় অনুপাতত প্ৰায় ৭০% শতাংশৰো অধিক পৰীক্ষাৰ্থী অকৃতকাৰ্য হৈ আহিছে। পৰীক্ষাসমূহত কৃতকাৰ্যতাৰ হাৰ এনে নিম্নগামী হোৱাত সচেতন বাইজৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলো কম উদ্বিগ্ন হোৱা নাই। সমস্যাটোৰ সন্দৰ্ভত বাইজৰ উদ্বিগ্নতাৰ কথা সময়ে সময়ে কাকতে-পত্ৰে প্ৰকাশ পালেও সমস্যাটোৰ গভীৰতাত সোমাই মূল কেণ্ডাৰ-বোৰ উদ্ঘাটন কৰি তাক দূৰ কৰিবৰ কাৰণে কোনো কাৰ্যকৰী পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা দেখা নাযায়। গোটেই বিষয়টো বিহেতু সমাজৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাৰ লগত অঙ্গাঙ্গী হৈ আছে সেয়ে ইয়াৰ সমাধানৰ কাৰণে ব্যাপক পৰিসৰত চিন্তা-চৰ্চাৰ প্ৰয়োজন আছে। সীমিত পৰিসৰৰ কাৰণে ইয়াক বহলভাৱে আলোচনা নকৰি আমি কেবল সমস্যাটোৰ গুৰুত্বৰ কথাহে উল্লেখ কৰিলোঁ। বিষয়টোৰ লগত যি সকল লোক জড়িত হৈ আছে সেইসকল শীঘ্ৰে আগবাঢ়ি আহি এনে এটা জাতীয় অপচয় ৰোধ কৰাৰ কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থা হাতত ল'ব বুলি আশা ৰাখিলোঁ। কিন্তু এটা কথা আমি কব পাৰোঁ যে পৰীক্ষাৰ ফলাফল উন্নত কৰিবলৈ হ'লে প্ৰথমে চৰকাৰ, শিক্ষক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু অভিভাৱকসকলে তেওঁলোকৰ ওপৰত থকা নিজা নিজা দায় দায়িত্ববোৰ যথাযথভাৱে পালন কৰিব লাগিব।

দেশৰ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতিৰ সন্দৰ্ভত : দেশৰ সাম্প্ৰতিক পৰিস্থিতি মুঠেই সন্তোষজনক নহয়। আভ্যন্তৰীণ আৰু বৈদেশিক—উভয় ক্ষেত্ৰতে দেশে যেন এক অগ্নি পৰীক্ষাবহে সন্মুখীন হৈছে। আভ্যন্তৰীণ ক্ষেত্ৰত পঞ্জাব সমস্যা, কাশ্মীৰ সমস্যা, উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ সমস্যাসমূহ—বিশেষকৈ অসমৰ বড়ো সমস্যা এতিয়াও জ্বলন্ত হৈয়েই আছে। এই সমস্যাসমূহে আজি চৰকাৰ পক্ষত ত্ৰাণি মধুসূদন দেখুৱাব লাগিছে। কিন্তু তাতোকৈ ডাঙৰ কথা হৈছে ইয়াৰপৰা উদ্ভৱ হোৱা সন্ত্ৰাসবাদ আৰু হিংসাৰ বলি হ'ব লগা হৈছে অগণন নিৰীহ আৰু নিৰপৰাধী লোক। দেশৰ নেতাসকলৰ ৰাজনৈতিক বিচ্ছিন্নতা, চাতুৰী, বান্ধৱ বিচাৰ বুদ্ধি, অন্তৰ্দৃষ্টি তথা দূৰদৃষ্টিৰ অভাৱ আদি যি কাৰণতেই এই সমস্যাসমূহৰ উদ্ভৱ নহওক লাগিলে—গণতান্ত্ৰিক দেশ এখনত হিংসা বা সন্ত্ৰাসবাদ সমস্যা সমাধানৰ গ্ৰহণযোগ্য পথ কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰে। আনহাতে চৰকাৰৰ কঠোৰ দমন নীতিও কোনোপধ্যে সমৰ্থনযোগ্য নহয়। এনে পৰিস্থিতিত চৰকাৰ পক্ষ নীৰৱ দৰ্শক হৈ ৰহি নাথাকিব। সমস্যাৰ গভীৰতাত সোমাই সংবিধানৰ গভীৰ ভিতৰতে থাকি আলোচনাৰ যোজনা ৰহি সদিক্তা, বৈষম্যবিক বৃদ্ধাৱজ্ঞি আৰু দিয়-এবাৰ নীতিৰে সমস্যাসমূহ সমাধানৰ কাৰণে আগবাঢ়ি আহিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত কোনোটো পক্ষই আকোৰগোজ মনোভাৱ ৰখাটো বাঞ্ছনীয় নহয়।

দেশৰ এনে অগ্নিগৰ্ভা পৰিস্থিতিৰ মাজতে এচাম সুবিধাবাদী লোকে ধৰ্মক লৈ বাজনীতিৰ পাশা খেল আৰম্ভ কৰাত যাউতিযুগীয়া সাম্প্ৰদায়িক সম্প্ৰীতিৰ ভেটিটো বিনষ্ট হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। বিশেষকৈ বাম জনমভূমি বাবৰী মহজিদ বিবাদে এতিয়া দেশৰ সমুখত জটিল প্ৰশ্ন ৰূপে দেখা দিছে। ধৰ্ম-নিৰপেক্ষ দেশ হিচাপে ভাৰতবৰ্ষত সকলো সাম্প্ৰদায়িক লোকৰে নিজ নিজ বিশ্বাস অনুসৰি ধৰ্ম পালনৰ স্বাধীনতা আছে। এনে ক্ষেত্ৰত এটা সাম্প্ৰদায়িক লোকৰ ধৰ্মীয় আধিপত্যই যাতে আন এটা সাম্প্ৰদায়িক ধৰ্মীয় অনুভূতি ক্ষুণ্ণ কৰিব নোৱাৰে তালৈ চৰকাৰ তথা দেশবাসী সদা সচেতন থকা প্ৰয়োজন। এইখন গান্ধীৰ দেশ য'ত বাপুজীয়ে ঈশ্বৰ-আল্লা বা বাম-বহিম একে বুলি বামধুন গাই দেশবাসীৰ হৃদয় আত্মা পৱিত্ৰ কৰি তুলিছিল। গতিকে বাম-জনমভূমি-বাবৰী মহজিদৰ নিচিনা প্ৰশ্নই যাতে যাউতিযুগীয়া সাম্প্ৰদায়িক মিলানীতি তথা ভ্ৰাতৃত্বভাব বিনষ্ট কৰিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে সংশ্লিষ্ট পক্ষ-সমূহ আগবাঢ়ি আহি কোনো এটা সাম্প্ৰদায়িক ধৰ্মীয় অনুভূতি ক্ষুণ্ণ নকৰাকৈ আৰু কোনো ধৰণৰ আবেগ বশবৰ্তী নহৈ যিমান সোনকালে সম্ভৱ হয় সমস্যাটোৰ মীমাংসা কৰিব লাগে। আমি সকলো পক্ষৰে শুভ বুদ্ধিৰ উদয় হোৱাটো কামনা কৰোঁ।

আভ্যন্তৰীণ ক্ষেত্ৰত দেশৰ উন্নয়নমূলক আঁচনিসমূহ কাৰ্যকৰী কৰিবৰ কাৰণে আন্তৰ্জাতিক শান্তি অব্যাহত থকাটো অপৰিহাৰ্য। বৰ্তমান আন্তৰ্জাতিক পৰিস্থিতি প্ৰতিকূল বুলিয়ে কব লাগিব আৰু বিশেষকৈ ইবাকৈ কোৱেইট দখল কৰাৰ পাচত উদ্ভৱ হোৱা উপসাগৰীয় সংকটৰ ফলত ক্ষতি হোৱা অৰ্থৰ জোৰা মাৰিবলৈ ভাৰত চৰকাৰে পেট্ৰলজাত সামগ্ৰীকে ধৰি নিত্য ব্যৱহাৰ্য বস্তুবোৰৰ দাম ভালেখিনি বৃদ্ধি কৰিব লগাত পৰিছে। যাৰ ফলত সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ জীৱন ধাৰণ কঠিন হৈ উঠিছে। ইয়াৰ উপৰি দেশখনক অস্থিৰ কৰি তুলিবলৈ চুবুৰীয়া দেশ কিছুমানে অহৰহ চল-চক্ৰান্ত চলায়ে আছে। এনেবোৰ শক্তিয়ে যাতে গা-কৰি উঠিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে দেশৰ প্ৰতিৰক্ষা ব্যৱস্থা মজবুত কৰাৰ লগতে সীমান্তবোৰ অধিক সুৰক্ষিত কৰি ৰখাটো নিতান্ত প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে।

দেশৰ এই অগ্নিগৰ্ভা পৰিস্থিতিত দেশখনৰ নিৰাপত্তা তথা অখণ্ডতা ৰক্ষা কৰি উন্নয়নমূলক কাম-কাজবোৰ সম্পাদন কৰিবৰ কাৰণে এখন নিকা আৰু সুস্থিৰ চৰকাৰ অতি প্ৰয়োজন। কিন্তু ছুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে ভাৰতবৰ্ষত বৰ্তমান আভ্যন্তৰীণ দলীয় বাজনীতিয়ে যি ব. নীতিক ভ্ৰষ্টাচাৰৰ সৃষ্টি কৰিছে তাত এখন সুস্থিৰ চৰকাৰ আশা কৰাটো কঠিন হৈ পৰিছে। বিভিন্ন দলবোৰৰ মাজত পাৰস্পৰিক অনুয়া-বিৰুদ্ধে আদি থকাটোৱেই স্বাভাৱিক। কিন্তু শাসনাধিষ্ঠ দলৰ ভিতৰতে উপদলীয় কন্দলৰ সৃষ্টি হৈ বৰ্তমান যি বিসম্বাদী বাজনীতিয়ে গা-কৰি উঠিছে সি গোটেই বাজনৈতিক আৱহাৰকে কলুষিত কৰি তুলিছে। সুবিধাবাদী নেতা এচামে তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত উচ্চাকাংক্ষা চৰিতাৰ্থ কৰিবৰ কাৰণেই সকলো প্ৰকাৰ নীতি-নিয়ম তথা দলীয় শৃংখলা জলাঞ্জলি দি এনে ধৰণৰ নীচক ষড়যন্ত্ৰত লিপ্ত হৈ পৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। আমি বিচাৰোঁ যিসকলে বাজনীতিক পেচা হিচাপে লয় সেইসকলে যেন ব্যক্তিগত

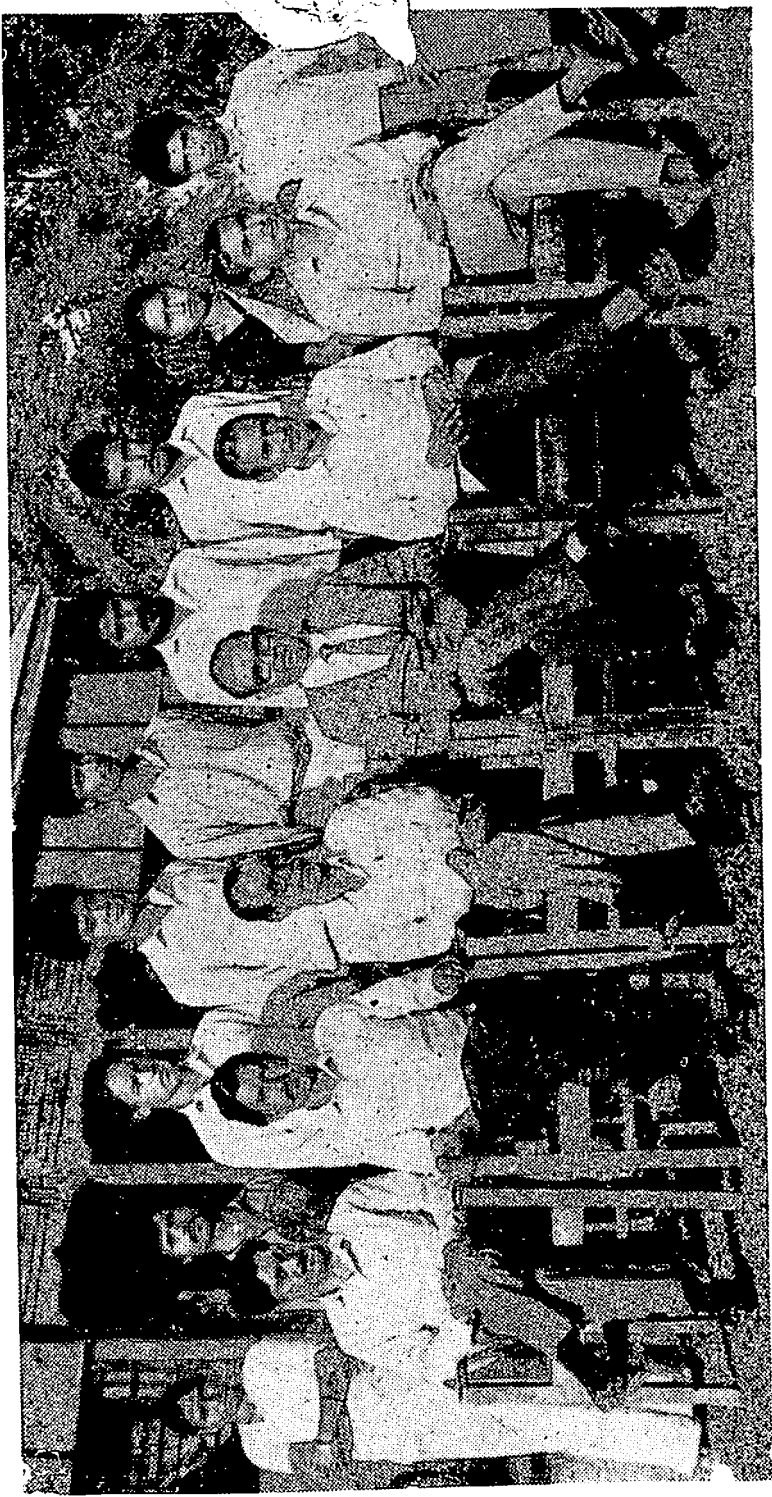
সুদূৰ্ঘ স্বার্থক তুচ্ছ জ্ঞান কবি জাতি তথা দেশ গঢ়াব কামত আত্মনিয়োগ কৰি উঠি অহা চামক নিস্বার্থ দেশ সেৱাৰ মহান আদৰ্শ দেখুৱায়।

আন্তৰ্জাতিক ক্ৰীড়া প্রতিযোগিতা : বেইজিং এছিয়াড আৰু ভাৰতবৰ্ষ : বৰ্তমান কালত দেশলৈ সন্মান তথা গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনি বিধদৰবাৰৰ চকুত চমকনি লগোৱা কিবা যদি যাত্ৰ আছে তেনেহ'লে সেই যাত্ৰ হ'ল আন্তৰ্জাতিক ক্ৰীড়াঙ্গনত বিজয় লাভ। আগতে বৰ্ষাঙ্গনত জয়লাভ কৰি যিদৰে দেশৰ গৌৰৱ প্রতিষ্ঠা কৰিব বিচাৰিছিল বৰ্তমান তাৰ ঠাইত আন্তৰ্জাতিক ক্ৰীড়াঙ্গনত জয় লাভ কৰি দেশ তথা জাতিৰ গৌৰৱ প্রতিষ্ঠা কৰাৰ প্ৰচেষ্টা দেখা গৈছে। কাৰণ ক্ৰীড়াঙ্গনত জয় লাভ কৰাত আছে আনন্দ। ইয়াত বক্তৃক্ষয় নাই। তদুপৰি আন্তৰাষ্ট্ৰীয় খেলা-খুলাৰ ঐতিযোগিতাৰ মাধ্যমত বিভিন্ন দেশৰ মাজত পৰস্পৰিক বুজা-বুজি, শান্তি সম্প্ৰীতি তথা সৌহাৰ্দ স্থাপিত হয়। সেয়ে আন্তৰাষ্ট্ৰীয় প্রতিযোগিতা সমূহত যোগ্য স্থান লাভ কৰিবৰ কাৰণে খেলা-খুলাত উৎকৰ্ষতা সাধনৰ অৰ্থে প্ৰায়বোৰ দেশে আগ-ভাগ লৈছে আৰু এই ক্ষেত্ৰত সফলতাও লাভ কৰা দেখা গৈছে।

কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত ভাৰতবৰ্ষই ব্যৰ্থতাৰ পিনে গতি কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। বিশেষকৈ এই বছৰত (১৯৯০) বেইজিঙত অনুষ্ঠিত হোৱা একাদশ এচীয় ক্ৰীড়া ঐতিযোগিতাত ভাৰত শোচনীয়ভাৱে ব্যৰ্থ হোৱা বুজিয়ে ক'ব লাগিব। যোগদাতাবী ৩৭ খন দেশৰ মাজত ভাৰতে এটা সোণৰ, ৮টা ৰূপৰ আৰু ১৪টা ব্ৰোঞ্জৰ পদককে ধৰি মুঠ ২৩টা পদক লাভেৰে বোনামতে একাদশ স্থানটো লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। আনকি পাকিস্তান, ইৰাণ, কাঁটাব, থাইলেণ্ড, মালয়ছিয়া, ইণ্ডোনেছিয়াৰ দৰে দেশবোৰেও ভাৰতৰ আগত স্থান অধিকাৰ কৰিলে। চীনৰ পিছতে জনসংখ্যাৰ কালবপৰা ২য় বৃহত্তম দেশৰূপে পৰিগণিত ভাৰতৰ এই ব্যৰ্থতা সঁচাকৈয়ে পুতৌ লগা। আনহাতে চীনে অভিলেখ সংখ্যক পদক লাভেৰে শীৰ্ষস্থান অধিকাৰ কৰি বিজয় মুকুট পিন্ধিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। জাপান আৰু দক্ষিণ কোৰিয়ায়ো নিজ নিজ যোগ্যতা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

এতিয়া কথা হ'ল এই ব্যৰ্থতাৰ কাৰণ বা গুৰি ক'ত? আমি নানানবোৰে ভাৰতত যোগ্যতা সম্পন্ন খেলুৱৈ নাই বা নোলাৰ। খেলুৱৈ নিশ্চয় আছে, কিন্তু হয়তো বিচাৰি উলিয়াব পৰা হোৱা নাই। বাজনীতিৰ পাকচক্ৰত পৰিও বিভিন্ন সময়ত যোগা খেলুৱৈ বাদ পৰাৰ কথা কাকতে-পত্ৰে পঢ়িবলৈ পোৱা যায়। আমাৰ কথা হ'ল ভাৰতবৰ্ষৰ যিটো অঙ্গৰে নহওক লাগিলে খেলুৱৈজনে ভাৰত-বৰ্ষকে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব। সেয়ে খেলুৱৈ নিৰ্বাচনৰ ক্ষেত্ৰত আন সকলো শুকাবৰ বিচাৰ বিবেচনাৰ উৰ্দ্ধত থাকি কেবল যোগ্যতা আৰু পাবৰ্দ্ধনাকে অগ্ৰাধিকাৰ দিয়াটো প্ৰথম কৰ্তব্য। যোগ্যতাৰ মাপ-কাঠীত খেলুৱৈ নিৰ্বাচন কৰি আনি উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণেৰে যদি গঢ়ি তোলা হয় নিশ্চয় তাত সফল পোৱা যাব। তদুপৰি খেলাখুলাৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ তথা আগ্ৰহ জন্মাবৰ বাবে খেলুৱৈ সকলে যাতে

খেলজীৱন সমাপনৰ পিচতো আৰ্থিক নিৰাপত্তাৰ অভাৱত ভূগিব লগা নহয় তাৰ প্ৰতি চৰকাৰে সজাগ দৃষ্টি ৰখাটো দৰকাৰ। কি দোষক্ৰটি তথ্য কিহৰ অভাৱৰ কাৰণে ভাৰতীয় খেলুৱৈসকলে পাবদৰ্শিতা দেখুৱাব পৰা নাই সেই বিষয়ে আমি একো কব খোজা নাই। খেল-বিশেষজ্ঞ সকলে এই বিষয়ে চকু দিব। অতীত অভিজ্ঞতাৰ পৰাই গামুহে শিকিবলৈ যত্ন কৰে। খেলা-ধূলাৰ লগত জড়িত সংশ্লিষ্ট সম্বাসমূহে হৈ যোৱা দোষ-ক্ৰটিবোৰ চালি-জাৰি চাই সেইবোৰ নিৰাময় কৰি নতুন উৎসাহ আৰু পদক্ষেপেৰে আগবাঢ়ি গলে ভাৰতেও যে সম্মানিত আসন এখন লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হ'ব তাত কোনো সন্দেহ নাই।

বহিঃ (বাওঁফালৰ পৰা) — অধ্যাপক মজিবৰ বহমান (তহাৰধায়ক—ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা), অধ্যাপক অৰুণ চন্দ্ৰ পাণ্ডেগাৰী (তহাৰধায়ক—সমাজ সেৱা), অধ্যাপক বসন্ত দত্ত (তহাৰধায়ক—তৰ্ক আৰু আলোচনা), অধ্যাপক যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথ (সভাপতি), অধ্যাপক লক্ষীকান্ত শৰ্মা (তহাৰধায়ক—জৱাহৰ জ্যোতি), অধ্যাপক দিলীপ কুমাৰ দাস (তহাৰধায়ক—সাংস্কৃতিক বিভাগ), ভৱিত নথকা অধ্যাপক শৰৎ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ (উপসভাপতি), অধ্যাপক অৰুনী কুমাৰ দাস (তহাৰধায়ক—খেল বিভাগ), অধ্যাপিকা জয়ন্তী ভূঞা (তহাৰধায়ক—ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা)

শিয় হৈ হৈঃ (বাঃ পঃ) উৰ্বী দাস (সহায়িকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা), অজয় দাস (সহায়ক, ছাত্ৰ একতা সভা) অখিল দৈৱী (সম্পাদক, তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ) চন্দন বাভা (সম্পাদক, খেল বিভাগ), জীৱেশ্বৰ পাঠক (সম্পাদক, সমাজ সেৱা), প্ৰণয় চন্দ্ৰ কলিতা (সাধাৰণ সম্পাদক), নাছিবউদ্দিন আহমেদ (সম্পাদক, জৱাহৰ জ্যোতি), মঞ্জুবাণী দাস (সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা), দিগেন বৰা (সম্পাদক, ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা), ফটোত নথকা বামদয়াল মহন্ত (সম্পাদক, সাংস্কৃতিক বিভাগ)

এই বতাহ এই আন্ধাৰ

শ্রীললিত চন্দ্র বাভা

১ম বাৰ্ষিক স্নাতক।

জ্বলি জ্বলি শেষ হ'বলৈ ধৰা
মমডালৰ পোহৰত মই এই
বতাহজ্বাৰ কথাত ভাবিছিলোঁ,
বতাহজ্বাৰ মেকৰ শীতলতাত
পৃথিৱীখন থব্ থব্ কৈ কঁপিছিল
নামি আহিছিল বন্দুক-বাৰুদৰ
দোঁৱানিশ্চিত এটা দীঘল
আন্ধাৰ,

মোৰ সোঁহাতত জ্বলি জ্বলি
শেষ হ'বলৈ ধৰা মমডালৰ
ক্ষীণ পোহৰে নুচুৱেগৈ
বৰফৰ মাজত ডুব গৈ থকা
আনখন হাত—
বতাহজ্বাৰ বকুৱেদি নামি আহিছিল
একোকে নমনা দীঘল আন্ধাৰ।

“শিল্পী মই তিনিও কালৰ

অতীতৰ

বৰ্তমানৰ

অনাগত ভৱিষ্যৰ”

[কপদোৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা।]

সংগ্ৰাম

নেলছন মেণ্ডেলা

শ্ৰীদীপাধৰ কলিতা
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

মিচ নামনি শৰ্মা
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

দাঁনতাব প্ৰাচীৰ ভাঙি
জীৱনৰ সোপান সাজি
যাম আত্মৰাই
প্ৰগতিৰ বস্তু জ্বলাই
ভগাই তুলিম নিষ্পেষিত মানুহক
কঁপাই তুলিম শোষণ কৰ্মতাক
মচি দিম চকুপানী
আনন্দৰ বহণ বোলাই
সাম্যৰ পোহৰ দেখি
হঠকাৰী নিশাচৰ পলাব অঁতৰি
উৰাম সত্যৰ ধ্বজা মুক্ত আকাশত
জনতাৰ জয়গীত গাই । ●

এজন মানুহ
এক জীয়া ইতিহাস
নাম তেওঁৰ নেলছন মেণ্ডেলা
কাৰাগাৰত শেষ হ'ল
জীৱন-মৌৱনৰ সোণালী সময়
বৰ্ণবাদী আমোলত
ক'লা মানুহৰ অধিকাৰ বিচৰাটো
তেওঁৰ হেনো জঘন্য অপৰাধ
বন্দাওঁই উজাৰি দিলে
মানুহৰ বিবেকক
মুক্তিৰ দাবিৰ চোঁ বিয়পি পৰিল
পৃথিৱীৰ প্ৰান্তৰে প্ৰান্তৰে
বুকুত গধুৰ বোজাৰে তেওঁ
আজি মুক্ত
ক'লা মানুহৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত
জীৱনৰ উপলব্ধ সত্য
হোৱা নাই এতিয়াও ক্লান্ত
স্বাধীন সূৰ্য্যৰ তেজ
প্ৰতি ধমনীত ব্যাপ্ত
জয় তেওঁৰ অনিবাৰ্য । ●

দক্ষ যজ্ঞ

শ্রীকৈলাশ কলিতা
২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

স্বাধিকাৰ বিচৰাৰ অপৰাধত
বিষাক্ত দাতৰ আঁচৰত
বাৰে বাৰে কৃত-বিকৃত মই আৰু
মোৰ দেশৰ জনতা
মুকলি মঞ্চত আপোচহীন সংগ্ৰামৰ গাঁত গাওঁতে
অপৰাধী শাসনৰ কথা সোঁৱৰাই দিওঁতে
এশবোৰ অধিকাৰ কৰিলে হতা মোক আৰু
মোৰ দেশৰ জনতাক
তথাপি কল্প হোৱা নাই
স্বাধিকাৰ চেতনাৰ গতি
অপৰাধী শাসকৰ কলংকিত পৃথত
অজিও জাগ্ৰত চেতনাৰ আলিঙ্গন
স্বাধিকাৰ আজুৰি অনাৰ
অদম্য উদ্যম মোৰ আৰু
মোৰ দেশৰ জনতাৰ ।

আহ্বান

শ্রীযজ্ঞেশ্বৰ কলিতা
১ম বাৰ্ষিক উঃ মঃ

বাতিপুৰাৰ উমাল ব'দজাক
নাঙলৰ সাঁবলুত পৰিলে
মাটিৰ বুকুৰ কোমল গোন্ধে
মোক আত্মহাৰা কৰে
আঘোণৰ ধাননি পথাৰে
সোণালী সাজোন কাটি
নিজকে লখিমী নজায়
তাই মোক মোহলগা টাৱনিৰে
নাঁৱৰে কাষলৈ মাতে ।

জীয়া প্ৰতিশোধ

সংকল্প

কুমাৰী মীনা মহন্ত

২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

শ্ৰীপ্ৰদীপ কুমাৰ

১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

কালি বাতি চিকিৎসালয়খন ডুব গৈছিল
কাবোবাৰ চকুপানীত—
মই উৎস বিচাৰি ধাঁবে ধাঁবে আগুৱাই গালো
মৃতপ্ৰায় গুৰুজন বোগীজনৰ দ্বাস পৰি আহিছিল
কাষত আছিল যন্ত্ৰণাই চেপেটা কৰা এগৰাকী মানুহ
কণমানি ভক্তিজনীৰ ভয় বিহ্বল উথহা চকু
কোলাৰ কেচুৱাটোৱে অজানিতে জিকাৰ খাই উঠিছিল
বোগীজনৰ সাক্ষাতে মোক অতীতলৈ ঠেলি দিলে
এই মানুহজনেই মোক পদাঘাত কৰিছিল
তেওঁৰ নামঘৰত ভৰি ধোৱা দিনাখন
জন্মৰ তুলাচনীয়ে সৰুকৰা মানুহ মই
মোৰ দেহত হেনো শ্মশানৰ মলিনতা!
মুম্বু এই বোগীজনক তেজৰ প্ৰয়োজন
ক'ৰ নোৱাৰাকৈয়ে মোৰ ভৰি দুখন
আগুৱাই গ'ল বন্ধু সংগ্ৰহালয়ৰ পিনে
তেওঁ মোক চিনি নাপালে মাথো গম পালে
গেৰেজত কাম কৰা মানুহ এজনে তেওঁক
জীয়াই তুলিলে
কথাখিনি ভক্তিজনীয়ে কণ্ঠতে তেওঁৰ মূৰটো
অকণমান দো খাই গ'ল
এতিয়া তেওঁৰ দেহত নীচ দেহৰ
শোণিতৰ অবাধ-চলন
তেওঁৰ দেহত শ্মশানৰ মলিনতা।

দেহ ক্লান্ত
মন অশান্ত
জীৱন যুঁজত কৰা নাই ক্ৰটি
লক্ষ্য পোৱাৰ গতিত
পৰা নাই যতি
সংগ্ৰাম এক কঠিন বাস্তব
ভাগি চুবুৰাৰ হোৱা
জীৱনৰ টুকুৰা গোটাই
বাৰে বাৰে সাজি লৈছোঁ
সংকল্পৰ অমোঘ অস্ত্ৰ।

অধিকাৰৰ চিঞৰ

শ্ৰীৰণিত বড়ে।
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

অস্তিত্বৰ সন্ধান

শ্ৰীবিম্বজিত দাস
২য় বাৰ্ষিক

দূৰৰ পৰা উটি আহিছে
প্ৰতিবাদৰ ধ্বনি
দুৰ্বল মানুহবোৰেও জনা হ'ল
কোনে কাটি নিলে জন্মমৃত্যু
প্ৰাপ্য অধিকাৰ
মিছিল আজি সিহঁতৰ
চিনাকি শব্দ চিনাকি ছবি
উটি অহা প্ৰতিবাদৰ
প্ৰতিটো শব্দ মোৰ বুকুৰ মাজত
অজানিতে আগবাঢ়ে।
সেই শব্দৰ বাটেৰে।

জন্মভূমিৰ চিনাকি গাতি
মূৰ থৈ বৈ আছে
এমুঠি পোহৰৰ বাবে
মোৰ হৃদয়ত অভিব্যক্তি
বলিষ্ঠ শব্দৰ স্পন্দন
প্ৰতিক্ৰমে বাজি আছে
বিপ্লৱৰ শিঙা
মনৰ চকুত উজলিছে হিবন্যয়ী
অস্তিত্বৰ ছবি।

প্ৰোজুল স্বপ্ন

জীৱনৰ গীত

মঃ ফজলুৰ ৰহমান খান
৩য় বাৰ্ষিক স্নাতক।

শ্ৰীপ্ৰবোধ চন্দ্ৰ ২৭ ডিঃ
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

বেদনা কাৰ নাই
ছুখৰ মাজতে দেখোঁ।
প্ৰোজুল স্বপ্ন
মাটি আৰু মানুহৰ নিবিড় সম্পৰ্কত
মই হৈ পৰোঁ। তন্ময়
মানুহৰ প্ৰতিখন শুকান মুখ
একাজলি নিৰ্মল পানীৰে তিয়াই
প্ৰত্যক্ষ কৰিব বিচাৰোঁ।
সমৃদ্ধ মুখৰ ছবি
প্ৰতিনিয়ত মোৰ মনৰ গভীৰতাই বিচাৰে
প্ৰতিশ্ৰুতিপূৰ্ণ এখন নতুন সমাজ
এটি প্ৰোজুল স্বপ্নৰ তাড়নাই
মোক শিকায় বিশ্বখনক চাবলৈ
তাক হৃদয়ঙ্গম কৰিবলৈ। ●

বড়ীৰ কাঁট! আগবাঢ়ে
অবিৰাম গতিত
সন্ধিয়া মাৰ যায়
পুৱাৰ সোণালী বেলি
কাটি নিয়ে আয়ুস বেথাৰ
এটি এটি বিন্দু
নৈবোৰে গায় অতীতৰ গীত
বালিৰ দ'মত বন্দী হয়
সুখৰ স্মৃতিৰ টোপে ল।
ৰূপ যৌৱন জীৱনৰ সাধুকথা
কালৰ কৰাল গ্ৰাসত বিলীন
ভাও দিছোঁ পোৱা নোপোৱাৰ
ভাও দিছোঁ ৰজাৰ প্ৰজাৰ
ভবাবো নাই অৱকাশ
ভাওনাৰো যে আছে শেষ। ২৩

চিন্তা

মিচ্ বস্তারতী বাভা
১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

আলি কেৰুৰিঙ

মঃ নাছিকদ্দিন আহমেদ
১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

প্ৰাণহীন দেহহীন
মই এটি অদৃশ্য ধারণা
জানাজানে তোমাতে লুকাই থাকি
কঠিন শিলনি ভাঙি
শাস্তিৰ নিজৰা বোৱাও
মই প্ৰেৰণাব উৎস হৈ
মাগুহৰ মনীষাক জগাই তোলে।
গতিশীল পৃথিৱীৰ বাবে
কেতিয়াবা চুকাতে থাকি
বুকুত কামুৰি দি যাওঁ
অশাস্তিৰ একুৰা জুই
মই এক মৃত্যুহীন
খেয়ালি চেতনা। ●

দোমোজাত ভাবিছোঁ
বলেৰে জিনিম নে
প্ৰেমেৰে জিনিম
বলেৰে জিনি বজা হোৱা বজাবোৰ
ধ্বংসৰ প্ৰত্যেক হ'ল নিজ বংশৰ
জাকবৰ হ'ল মহামতি
ঔৰাংজব গ'ল অধোগতি
ইতিহাস সাক্ষী ব'ল
যীশু বুদ্ধ নানক মহম্মদ শংকৰ
সকলোৱে কবি প্ৰেমক নিৰ্ভৰ
ভগৱত বোৱালে শাস্তিৰ
অমৃত বান
দোমোজাত ভাবিছোঁ
চলেৰে জিনিম নে
স্নেহেৰে জিনিম।

“সত্য যি সুন্দৰ যাব অনন্ত বোৱন,
তাৰেই বুকুত মই পাতিম কানন।”

[সূৰ্য্যকুমাৰ ভূঞা]

অক্টোপাচ

মঃ পাহমত আলী
৩য় বাৰ্ষিক স্নাতক

গভীৰ নিশা সাব পালেই
কণ্ঠত পিয়াহ
অন্তৰত একুবা জুই
অসীম অভাৱ সৰীম উপায়
গভীৰ নিশা সাব পালেই
কাণত পৰেহি চাৰিমুঠি জীৱৰ
কৰণ আত্মানি
জিলমিল চকুত পাপ পাতি বয়
বোমা বাকদ
নৈসৰ্গিক উৎপাদন
আতংকৰ অক্টোপাচত
বিপন্ন সভ্যতা ।

নগ্ন শতিকা

মিচ বিচিত্ৰা দলৈ
২য় বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

আকনো কিমান চাব।
কুৰি শতিকাৰ বিচিত্ৰ বৰ্ণালি
ডেউকা ভঙা পথৰ কান্দোন
বাকদত্তাৰ হাঁহিৰ কলৰ
দুৰ্বাসাৰ দাবানল উৰি ফুৰে
অবাধ গতিত
ঐশ্বৰ্য্যৰ গছকত পিপৰা মৰে
কাউৰীয়ে দাপোণত নিজকে
ময়ূৰ সজায়
অতীতৰ ভগ্ন সেন্দূৰী টিঙত
মহামেল জাকজাক শিয়ালৰ
কেৱল চেলুলয়েদত মৰে
বাৰণ দুৰ্যোধন ।

“প্ৰথম নিশাৰ অপৰিচিতা পত্নীৰ দৰে,
থৰে থৰে পৃথিৱী কঁপিছে ।
উস্, ইমান জাব !” [হেম বৰুৱা]

শাসন আৰু আন্দোলন

মঃ হবিবুৰ বহমান
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাধ্যমিক

এতিয়া এয়েতো শাসন
য'ত লুটপাত নাৰাঁ বৰ্ষণ
হৈ থাকে জৰে মধে গুলী বৰ্ষণ
এতিয়া এয়েতো বৰ্ণনা-বেৰ্ণণ
য'ত হয় বৰ্ণকে ভৰ্ণক
সমাজক সজাই ভিক্ষুক
এতিয়া এয়েতো আন্দোলন
জুই জ্বলে ঘৰ পোবে
ঠিকনা নাই কাৰ কি বেশ
আচামীৰো নাই সন্তোদ
যুক্তিৰ নামত মাথো বেবেবিবাং
সকলোতে সাজি কাটি
ঈক্যত্ব অভিলেখ।

বাণিজ্য

শ্ৰীগনেশ কলিতা
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

এদিন ইয়াতেই আছিল
ধাবহীন এখন নদী
পাবহীন এখন হৃদয়
ইয়াতেই আছিল
নিষ্কলংক এখন ছবি
ঢাক নোখোৱা এবুকু কথা
দেশখনৰ নাছিল সীমান্ত
আকাশৰ নাছিল দিগন্ত।

মই

মিচ গজমতী সাহা
৩য় বাৰ্ষিক স্নাতক

আশা

শ্ৰীক্ষীৰোদ কুমাৰ চৌধুৰী
১ম বাৰ্ষিক উঃ মাঃ

মই এটি মাথোঁ সৰু শব্দ
আকাশে বতাহে পৰ্বতে কন্দাবে
সকলোতে কেবল মই
জগত আজি মই ময়
মই মোৰ ভাবত মোহাচ্ছন্ন
ধূতৰাণ্ডি দুৰ্যোধন
অস্থায়ী দেহত অবিনাশী
আত্মাৰ ক্ষণিক বিশ্রাম
সিহঁতৰ বিচ্ছিন্নতাত মই হ'ম
তুমি তেওঁ সি ।

মই তোমাক আলফুলে বাখিছোঁ
বুকুৰ মাজত
প্ৰতিটো ক্ষণত তুমি মোৰ চকুত
দিন অথবা বাতি
বিশ্রাম কিম্বা ব্যস্ততা
সকলোতে তুমি মোৰ প্ৰেবণাৰ
পবিত্ৰ লগৰী ।

অধীৰ অপেক্ষা

মঃ চুকুৰ আলি

১ম বাৰ্ষিক স্মৃতক

আমি বৈ আছেো তোমাৰ বাবে
সুন্দৰ তুমি আহিবা
আহিবা শেৱালী ফুলাৰ বতৰত
নিয়ৰ মুকুতাৰ সতে
আহিবা পথাৰত সোণকুলা সময়ত
মধুৰ মলয়াৰে কথা পাতি
তুমি আহিবা মোহময়ী কাণ্ডনত
বহুবৰ্ণী পখিলাৰ সতে
কিন্মা বহাগত নেউজী সাজেৰে
তুমি দি যাবা এটি উজ্জল
গোলাপী পুৱা প্ৰতি পদূলিতে।

“ভাই! সময় বুজি আহিবা এদিন, ফু-মাৰি চোতালত
লগে ভাগে খাম চুখৰ ধানৰ এসাজ ভাত।”

[হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য]

ধাৰাবাহিক

শ্ৰীবসন্ত কুমাৰ দত্ত
মুৰব্বী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

[এক]

মন কৰিলেই সকলোতে
অজ্ঞপ্ত দুখৰ দুপৰ
মন মেলিলেই য'তে ত'তে
জিল-মিল শব্দৰ সস্তাব
সেয়ে পাতে পাতে
আজিও সূৰ্য্যৰ ভাষাৰে
ককণ কবিতা।

[দুই]

হাতত হাত ধৰি আমি
আগ বাঢ়িছে! অগ্নান
যাত্ৰাৰ পথত
এৰি আহিছে। দুখৰ দুখ
অচিনাকি আন্ধাৰত
কোন মিতিবৰ বাঁহীৰ মাতে

দি গ'ল ছচকুত দুগুটি
অভিপ্ৰত সোণালী উজ্জল।

[তিনি]

শৈশৱৰ অমল হাঁহিব মুখ
হেৰাই থাকিল থমথম্ নিৰ্জনত
যৌৱনৰ ডগমগ, দুপৰীয়া
উটি গ'ল শীতৰ গুৰু পাতত
তথাপি মই আছে! কঠিন এই সময়ত
কিল-বিলাই আছে বুকুৰ মাজত
হেপাহৰ একেটি কীট
আগন্তুক তোমালোকে মোক দিব।
হেৰোৱা হাঁহিব মুখ
যৌৱনৰ নিবিড় নিৰাপত্তা
মচি দিব। কঠিন সময়ৰ চকুপানী।

চিন্তাৰ চাকনৈয়াত হেডমাষ্টৰ

শ্ৰীশঙ্কৰ মহন্ত

স্নাতক ৩য় বাৰ্ষিক

ক'বলৈ যাওঁ বুলি ওলালেই হাতত বেতৰ লাখুটিডাল লোৱা আৰু ঘৰৰ সমুখতে থকা নাম ঘৰত এটি সেৱা জনাই যাত্ৰা কৰাটো তেওঁৰ অভ্যাস। দেখাত অৱশ্যে তেওঁ লাখুটি লব লগা হোৱা নাই। পিছে লয়, লবই। এই লাখুটিডাল অৱসৰৰ সময়ত সহকৰ্মী শিক্ষকসকলে বিদায়ী সম্ভাষণ জনোৱা উপহাৰা এটি বিশেষ অংশ। তেওঁ অৱসৰ পোৱা আজি দুবছৰে হ'ল। অৱসৰৰ দিন ধৰি লাখুটিডাল হাতত লৈ লুকুৱিলে তেওঁৰ ভালেই নেলাগে।

আজি দুদিন মানৰ পৰা তেওঁৰ গাটো বৰ ভাল নহয়। বুঢ়া হৈ আহিছে বেতিয়া ইটো-সিটো অস্থি তেওঁৰ গাত লাগিয়েই থাকে। তেওঁ-বোতো বয়স কম হোৱা নাই প্ৰায় সম্ভৱলী ওচৰা-ওচৰি। আজি-কালিৰ মানুহ—ডাক্তৰ কৰিবাজব ওচৰত নগালে নচলে। সেয়ে তেওঁ আজি ওচৰ চিকিৎসালয়লৈ যাবলৈ ওলাইছে। নিজে অৱশ্যে নগালেও হয়, ঘৰৰে কোনোৱা এজনক ক'লে দৰৱ আনি নিদিয়াটো নাথাকে—দিয়ে। কিন্তু আজি নিজেই যাব। কাৰণ “এক ওলিত দুই চিকাৰ” কৰিব। তেওঁ প্ৰতিষ্ঠা কৰা স্কুলখনত আজিবেপৰা বছৰেকীয়া পৰীক্ষা আৰম্ভ হৈছে। এনেয়েতো স্কুলখনলৈ যোৱাই নহয়। সেয়ে পৰীক্ষা বুলিয়ে

স্কুলখনতো এপাক মাৰি আহিব। এইখন স্কুল তেওঁৰ কাৰণে অতি আপোন-অতি মৰমৰ। প্ৰতিষ্ঠাপক প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে সেই হাইস্কুল খন প্ৰতিষ্ঠা কৰোঁতে তেওঁ কিমান যেকষ্ট কৰিছে সেই কথা অঞ্চলৰ বাহিৰে স্বীকাৰ কৰে। এতিয়াও স্কুল বিষয়ৰ সত্য সমিতিত গাঁৱৰ মানুহে তেওঁৰ প্ৰশংসা কৰে। “হেডমাষ্টৰ নহ'লে আমাৰ ইয়াত এনে এখন হাইস্কুল হ'লহেঁতেন যে সেইটো ভাৱিবই নোৱাৰোঁ”। স্কুলত কাম কৰাৰেপৰা তেওঁক গাঁৱৰ মানুহে “হেডমাষ্টৰ” বুলিয়েই মাতে। বহুতে তেওঁৰ নাম “হেডমাষ্টৰ” বুলিয়েই কয়।

ঘৰৰ পৰা ওলায়ে তেওঁ নাম ঘৰৰ পিনে মুখ কৰি দুয়ো হাতৰ লগতে লাখুটিডালো কপালত লগাই সেৱা এটি জনাই চিকিৎসালয়লৈ বুলি খোজ দিলে। বাস্তৱত থিয় হৈ এবাৰ বাওঁ হাতখন চকুৰ ওপৰত থৈ কিবা চালে। একো নেদেখি সোঁহাতৰ লাখুটিডাল বাওঁহাতত লৈ সোঁহাতখন কপাললৈ নি আঙুলিকেইটা কপালত মেলি ধৰি কিমান বেগি হ'ল বুলি বেগিটলৈ চাই আকৌ খোজ আৰম্ভ কৰিলে।

তলপ দুব যোৱাৰ পিছতে তেওঁ পাছ ফালৰ পৰা চাইকেল অহাৰ উমান পাই বাস্তৱ কাৰ পালে আৰু চাইকেলখন যোৱাৰ পথ স্তম্ভ কৰি দিলে। পিছে চাইকেলখন পাব হৈ নগৈ তেওঁৰ

কাষতে ব'ল। তেওঁ নুৰি চাই দেখে বমেন।
চাইকেলবপৰা নামি বমেনে মাত লগালে—“খুড়া
কলৈ যাব”? “স্কুললৈ যাব নেকি”?

“এবাহে”, পিছে আগতে ডাক্তৰখনাৰ পৰাহে
আহেঁ। আজি দুদিনমানবপৰা গাটো বৰ কিবা
কিবা লাগি আছে। মানে বুজিছা, পাওঁ যদি
অলপ দবৰকে লৈ আহেঁ”।

“পিচে তুমি স্কুললৈকে যাবা নহয়” হেডমাষ্টৰে
প্ৰশ্ন কৰিলে। বমেনে নত্ৰ সুবত ‘হয়’ বুলি শলাগিলে।

বমেন এটা সময়ত তেওঁৰে ছাত্ৰ আছিল যদিও
সকৰে পৰা খুড়া বুলিয়েই মাতে। গাঁৱৰে ওচৰ
সম্পৰ্কীয়। বৰ্তমান তেওঁ সেইখন স্কুলৰে এম্, ই,
শাখাৰ শিক্ষক। অকল বমেনে নহয় স্কুলৰ বহু-
কেইজন নতুন শিক্ষক তেওঁৰে ছাত্ৰ। তেওঁৰ ছাত্ৰৰ
কথাতো বাদেই অঞ্চলৰ প্ৰায়ভাগ লোকেই প্ৰতি-
ষ্ঠাপক হেডমাষ্টৰ আৰু বয়োজ্যেষ্ঠ বুলি তেওঁক
সমীহ আৰু সন্মান কৰে। বমেনৰ লগত কিছুদূৰ
যোৱাৰ পিচত অলপ চিন্তা কৰি বমেনক কলে,
“বমেন তুমি আগবঢ়া—তোমাৰ ডিউট আছে নহয়?
এতিয়া ৮-৩০ মান হলেই নেকি?” “ভাল আপুনি
আহি থাকক খুড়” বুলি সমুখৰ পথচাৰী কেইজনক
অলপ অঁতৰ হবলৈ চাইকেলৰ বেলৰ সন্ধেত দি
বমেন চাইকেলত উঠিল। হেডমাষ্টৰেও গহীন-গম্ভীৰ
খোজৰে আগবাঢ়ি থাকিল।

বমেনক দেখিলেই হেডমাষ্টৰৰ মনত পৰে অতীতৰ
এটা ঘটনালৈ। যিটো ঘটনাই তেওঁক এতিয়াও
দুখ দিয়ে। ঘটনা যদিও বহুদিন আগতেই ঘটিছিল,
দিন যদিও পুৰণি হ'ল, তাক কিন্তু তেওঁ পাহৰিব
পৰা নাই। সেয়া আছিল কোনোবা এটি মাহৰ

সোমবাৰ। ক্লাচ চেভেনৰ পৰা উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-
ছাত্ৰীৰোৰ আহি হাইস্কুলৰ অষ্টম শ্ৰেণীত নাম
ভৰ্ত্তি কৰিছে। মনত কিয়ে বুজাব নোৱাৰা
আনন্দ সিহঁতৰ। নিজৰ নিজৰ বন্ধুৰ সতে নতুন
নতুন পোছাক পিন্ধি মনত বহুত কল্পনা লৈ
ওপৰ ক্লাচলৈ আহিছে। ষোড়শদেৰে ১০ বজাত
স্কুলৰ ঘণ্টা বজাই দিয়াৰ লগে লগে সকলোবোৰ
ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শাৰীপাতি প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ থিয় হ'ল।
প্ৰাৰ্থনা শেষ হোৱাত সকলোবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী
শ্ৰেণীকোঠাত সোমালগৈ। বমেনহঁত নিজেৰ নিজৰ
বেঞ্চত বহি অধীৰ অপেক্ষাত আছে ইংৰাজী
শিক্ষাবলৈ কোন বাচাব আহে বুলি। এনেতে
হাজিৰা বহীখন হাতত লৈ হেডমাষ্টৰ ক্লাচত
সোমোৱাত আটায়ে থিয় হৈ ‘নমস্কাৰ’ দিলে।

“বহা”, “বহা” বুলি কৈ হাজিৰা কৰিলে।
হাজিৰা বহীটো জপাই থৈ সকলোবোৰ ছাত্ৰৰ মূখলৈ
একোবাৰ চাই হেডমাষ্টৰে ক্লাচ চেভেনতনো কি
শিকিলে তেওঁলোকে তাকে চাবলৈ বুলি বমেনকে
প্ৰথমতে সুধিলে—“বমেন, তুমি কোৱাচোন ‘নিউ’
বানানটো কি? সি ঘপকৈ উঠি কলে এম্, ও,
ডৱলিউ, চাব। কি? কি কলা? সি তেনেকৈয়ে
ক’লে। তেওঁৰ বৰকৈ খং উঠিল আৰু “হাইস্কুলত
পঢ়িব আহিছা” ‘নিউ’ বানানটো নাজানা বুলি
পূৰ্ণহতীয়া চৰ এটা বহুৱাই দিলে। চৰ খাই
বমেনে হুক্ হুক্ কৈ কান্দি দিলে। সি কন্দা
দেখি তেওঁৰো খুউৰ বেয়া লাগিল। প্ৰথম দিনাই
ইমান কঠোৰ শাসন কৰাটো যে ভাল নহ'ল
সেইটো মনতে ভাবিলে। এই চৰাটোৱে বমেনৰ
মনত জেদ বঢ়ালে। সি ইংৰাজীতে বেছি পৰ্গত

হ'ল। তেতিয়াৰ পৰাই তেওঁ বমেনক বব মৰম কৰে। তেওঁ ভাৱে সেই ঘটনা যদি আজি হ'লহেঁতেন। তেতিয়া! তেওঁ ভাবি নেপায়। আজি শিক্ষাৰ ইমান অবনতি নৈতিকতাৰ ইমান স্থলন ... জ্ঞান-বিবেকবোধ যেন সকলো হেৰাই গৈছে। ... তেওঁৰ ভাবত যতি পৰে।

এইবোৰ কথাৰ মনতে পাণ্ডুলি পাণ্ডুলি গৈ থাকোঁতে যেতিয়া স্কুল ঘৰৰ সমুখ পায়, তেতিয়া পৰীক্ষা আৰম্ভ হৈছে। বাহিৰত কোনো নাই। তেওঁ স্কুলৰ ফালে এবাৰ চাই আকৌ খোজ ললে। চিকিৎসালয় আৰু স্কুলৰ মাজত দূৰত্ব মাথোন “তামোল এখন খোৱাৰ” মানহে হ'ব। তেওঁ গৈয়ে চিধাই ডাক্তৰে বোগী চোৱা কোঠাত প্ৰৱেশ কৰিলে। তাত কেবাজনো লোক বহি থকা তেওঁ দেখিলে। বেছিভাগেই হেডমাষ্টৰক চিনি পায়। তেওঁক দেখিয়ে কেইজনমানে মাত লগালে “আহক, আহক বহক মাষ্টৰ বাবু বুলি বহিব দিলে। তেওঁ বহি সুধিলে “ডাক্তৰ নাই নেকি?” “আছে”, “অহাহে নাই” তেওঁলোকে ক'লে। কথাৰ শুনি হেডমাষ্টৰে বিৰক্তি বোধ কৰিলে। পেটে পেটে খণ্ড উঠিল। ১০ বাজি গৈছে, আহিবৰে হোৱা নাই। বাৰ বজাত বন্ধ কৰিবৰে হ'ল। তেতিয়া হলে বোগী চাব কেই ঘণ্টা? এখন হাত লাখুটিডালৰ ওপৰত ভৰ দি তৰ্জনি আঙুলিটো লাহে লাহে জোঁকাৰি তেওঁ এই কথাবোৰ চিন্তা কৰিবলৈ ধৰিলে। এনেতে ডাক্তৰ আহি চিটত বহিল। মাষ্টৰৰ পিনে চাই হাঁহি এটি মাৰি ক'লে আপুনি, কিবা অসুখ। ডাক্তৰৰ কথাৰ ওপৰতে তেওঁ ক'লে—“হয়, কিবা এটা নহলে আপোনাক বিৰক্ত কৰিবলৈ ইয়ালৈ

আহোঁনে?” পিচে আপোনাক বখিহে। “বব ঠাণ্ডাহে বুইছে। তাতে আকৌ ঔষধ পাতি একো নাই ... মানে বুইছে একেবাৰে ভাল নেলাগে।” ডাক্তৰৰ কথাত তেওঁ একো নকৈ বয়সে আঁচোৰা মুখত এটি কেলে কৃত্ৰিম হাঁহি বিৰিঙালে। মনতে ভাবিলে “হু! ঔষধ-পাতি একো নাই, আৰে থাকে ক'ব পৰা! বাখিলেহে”। মুখ ফুটাই অৱশ্যে একো নকলে। অসুখৰ কথা সুধি কাগজ এখনত কিবা কিবি খছাখছ লিখি দিলে। কাগজখন হাতত লৈ মাষ্টৰ উঠিল আৰু তিনিআলিৰ “নিবাময় ফাৰ্মাৰ্টী”ৰ পৰা ঔষধখিনি লৈ ঘৰমুৱাকৈ খোজ ললে। বাটত তেওঁ ডাক্তৰৰ কথা কেইবাৰ চিন্তা কৰিবলৈ ধৰিলে। “বব ঠাণ্ডাহে”—ডাঙৰ মানুহ হ'ল বুলিয়ে ঠাণ্ডাটো ডাঙৰ হ'ব নোৱাৰে নহয়। ঠাণ্ডাটো ডাক্তৰৰ বাবে বেলেগে দিয়া নাই নহয়! যদি ঠাণ্ডাই, ডাক্তৰবোৰ ঠাণ্ডা, বোগীবোৰ ঠাণ্ডা। দুই মাইল দূৰৰ পৰা বোগী আহি বহি থাকিবলৈ ঠাণ্ডা নাই আৰু তেওঁ কমটোৰ পৰা ওলাই আহিবলৈ বব ঠাণ্ডা। হু! পিছে এইবোৰ প্ৰকৃত কথাত ধৰিবলৈ আজিৰ সমাজত জানো মানুহ আছে? চিকিৎসালয়ত ঔষধ নাই ডাক্তৰ সময়মতে নাহিব। তথাপি কোনেও এষাৰ নকয় - প্ৰতিবাদ নকৰে। কিন্তু এই চিকিৎসালয়খন পাতোতে কিমান যে আশা বুকুত বান্ধি এই অঞ্চলৰ লোকে এসময়ত ক'ত যে কষ্ট নকৰিছিল? এই বোবকে ভাবি ভাবি তেওঁ সমুখৰ ফালে বাট বুলি থাকিল।

তেওঁ আহি আহি স্কুলঘৰৰ সমুখ পালে। উদাসীন ভাবেৰে এবাৰ স্কুল ঘৰটো নিৰীক্ষণ

কবি সমুখত কাবোবাক দেখে নেকি চালে। নেদেখি ভিতৰ সোমাই গ'ল। তেওঁ গৈ অফিচ কমত প্ৰবেশ কৰাব লগে লগে আটাইবোৰ শিক্ষকে প্ৰায় একেলগে থিয় হ'ল। বৰ্তমানৰ প্ৰধান শিক্ষকজনে “চাব আহক” বুলি আগবঢ়াই নি বহিবলৈ দিলে। তেওঁ সকলোৰে মুখলৈ চাই লাহেকৈ হাঁহি মাৰি “বহা” “বহা” বুলি কলে। দুই চাৰিঘাৰ কথা পতাৰ পিচত প্ৰধান শিক্ষকৰ নিৰ্দেশ ক্ৰমে চৌকিদাৰে চাহ-তামোল আনি দিলে। চাহ-তাহ খাই তেওঁ শিক্ষকসকলৰ পৰা বিদায় ললে। তেতিয়া সময় দিনৰ প্ৰায় ১ বাজিছে।

আহিবৰ সময়ত তেওঁ আকৌ এবাৰ স্কুললৈ ঘূৰি চালে। ক্লাচ কমৰ কিয়ে ছবৰস্থা! প্ৰায় ভাগ দৰ্জা ভগা, খিড়িকী নাই বুলিবই পাৰি। যি কেইখন আছে বাঢ়ুলি ওলমা দি ওলমি আছে। হাফৰালৰ ইটাৰ ভালেখিনি ভাগি পৰিছে। সমুখত খুটা দুটাৰ বাহিৰে স্কুলৰ চাইনবোর্ডখনো নাই। মনতো তেওঁৰ বৰ কিবা কিবি লাগিল। ঘৰমূৱাকৈ বেগাই খোজ পেলালে। পৰীক্ষা দি ঘৰমূৱা হোৱা ল'ৰা-ছোৱালীৰ এটি জাকে তেওঁৰ খোজৰ গতি মন্ত্ৰ কৰি দিলে। মাজে মাজে লাখুটিডাল শিলত গোজ মাৰি মুহু শব্দৰ সৃষ্টি কৰিছে। আগে আগে গৈ থকা ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ দুই এটি কথা তেওঁৰ কাণত পৰিল “আজি নহয় পাঠক চাবে গমকে নেপালে, এনে কেপাটিটিত লিখি আছে নহয়”।

“তোমাৰ কথাই বোলগ! মই হ'লে নোৱাৰো দে” বুলি আন এজনে মাত লগালে। এনেতে কোনোৱা এজনে পিচলৈ ঘূৰি চাই “ঐ চাব আহিছে” বুলি কোৱাত কথা কিছু কমিল যদিও

তাৰ মাজতে এজনে ক'লে—“এই বুঢ়া ... গুলি মাৰ”। কথাষাৰ হেডমাষ্টৰৰ কাণত টং কৈ পৰিল।

অলপ দূৰ যোৱাৰ পিছতে তেওঁৰ চকুত পৰিল ডাঁজ খাই থকা কিছুমান সৰু সৰু কাগজৰ টুকুৰা। তেওঁৰ বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল কি সেইবোৰ। তেওঁৰ মনত পৰিল এই নকলৰ কাৰণে হৰেণক দিয়া শাস্তিৰ কথা। কি যে কঠোৰ শাসন আছিল! যাৰ ফল স্বৰূপে নকলৰ ধান্দা এৰি পঢ়িবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল বাধা হৈছিল। কিন্তু আজি! যেন ছাত্ৰৰ ভয়তেই নকল কৰি থকা দেখিও নেদেখাৰ ভাও ধৰি থাকে শিক্ষকসকলে। ইয়াৰ কাৰণে দায়ী কোন? ছাত্ৰ, শিক্ষক, অভিভাৱক নে আজিৰ পৰিস্থিতি? ? ?

তেওঁ আগবাঢ়িল। নানান চিন্তাই যেন তেওঁা যুৰৰ ভিতৰত কুণ্ডলি পকাইছে। চিকিৎসালয়ৰ পৰা আবস্ত কৰি শিক্ষানুষ্ঠানলৈকে বিয়পি পৰা এই দুৰ্নীতি বিলাকৰ বাবে দায়ী কোন? তেওঁ চিন্তা কৰিলে তেওঁলোকেইতো তাৰবাবে দায়ী। আজি যেন সামাজিক সচেতনতা আৰু দায়িত্ববোধৰ অভাব হৈছে। পিছে এই দায়িত্ববোধৰ কথা কোনে কাক ক'ব বা ক'লেইবা কোনে শুনিব? এই বোধকে ভাবি ভাবি গৈ থাকোতে কেতিয়া যে তেওঁ নঙলা মুখ পালে গমেই নাপালে। হঠাতে ঘৰৰ কোনোবা এজনে কোৱা তেওঁ শুনিবলৈ পালে “বহ আজি দেউতা আহক, তোক নকল কৰা মুখেদি বাহিৰ কৰি দিব”। তেওঁ স্তম্ভিত হ'ল। তেওঁৰ আৰু বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল। খঙত, ঘৃণাত আৰু বিতৃষ্ণাত তেওঁৰ মুখ মণ্ডল কুণ্ডিত হৈ পৰিল। গেটখন জোৰেৰে খুলি তেওঁ ভিতৰ সোমাই গ'ল।

অভিব্যক্তির অন্তৰালত

মঃ পাহমত আলী
স্নাতক, ৩য় বার্ষিক

কথাটো সঁচাকৈয়ে ভাবিবলগীয়া। কোনোবাই বাক নেভাবি থাকিব পাৰেনে? যাৰ অলপ চিন্তা শক্তি আছে, যাৰ অন্তৰত অলপ হলেও মানবীয় অনুভূতি আছে সিয়েই নেভাবিবনে? নিশ্চয় ভাবিব। নে কি কোৱা ধীৰেণ? সমৰ্থনৰ আশাত কবিমে ধীৰেণৰ গৃথলৈ চালে। অলপ সময় মনে মনে থাকি ধীৰেণে লাহেকৈ ক'লে—“কিন্তু পাগলী এজনীৰ কথা!” পাগলী! কি ক'লা? সঁচাকৈনে? মই কিন্তু বিষয়টো সহজভাবে ল'ব নোৱাৰোঁ। ধীৰেণ, তুমি যিয়ে নোকোৱা লাগিলে। মোৰ যুক্তিবাদী মনটোই হ'লে সেইটো নকয়। গতিকে... এই বুলি কবিমে ধীৰেণৰ ওচৰত যুক্তিৰ বক্তা মেলিলে।

ধীৰেণে কবিমৰ পিঠিত বন্ধুত্বৰ চাপৰ এটি মাৰি হাতখন পিঠিতে বাখি ক'লে, আচলতে তোমাৰ এইটোৱেই ডাঙৰ দোষ। চোবক কবা সাধু, সাধুক কবা ভণ্ড, পাগলীক কবা সুস্থ আৰু কত কি? বাক এইবোৰ এৰা। যুক্তি তৰ্ক কৰি আমাৰ লাভ নাই। মুঠতে তাই পাগলী, পাগলীয়েই। গোটেই অঞ্চলটোৰ মানুহে জানে তাই পাগলী বুলি।

কলেজত 'Logic' বিষয় পঢ়া ছাত্ৰ হৈয়ো তুমি যি কোনো কথা ইমান সহজে মানি লোৱা

কিয়? কবিমৰ গাভীৰ্ঘপূৰ্ণ কথাত ধীৰেণ মনে মনে থাকিল। কবিমে পুনৰ ক'লে—চোৱা ধীৰেণ, মই যদিও 'Logic' বিষয় পঢ়া নাই তথাপি কিছুমান কথা মই Logicৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰে বিচাৰ কৰি চাওঁ আৰু সেইমতে ফল পাওঁও। আচলতে কি জানা, এইখন সমাজত আমি এনে কিছুমান পাগল বা পাগলী পাওঁ যাক জোৰকৈ পাগল বনোৱা হয়। অৱশ্যে মই এইটো নকওঁ যে, মস্তিষ্কৰ বিকাৰ নঘটা লোক নাই। আছে! কিন্তু বেছি ভাগকে আমি পাগল হবলৈ বাধ্য কৰিছোঁ।

“অসম্ভৱ, মই এই কথা মানি নলওঁ”—বুলি ধীৰেণ বহাৰ পৰা উঠিল আৰু কবিমক প্ৰশ্ন কৰিলে—কি লাভৰ কাৰণে বা কি যুক্তিত নো কোনোবাই কাবোৰাক পাগল বনাব? ধৰা, তাইব মগজুৰ বিকাৰ ঘটিছে আৰু পাগলী হৈছে বহু। তাতনো কি পাগল কৰাৰ প্ৰশ্ন থাকিব পাৰে। ধীৰেণৰ কথাৰ ওপৰতে অলপমান উন্মাদা মিহলি স্ববেবে কবিমে মাত লগালে—থাকিব পাৰে! সকলোৱে তাইক পাগলী ক'ব পাৰে। কিন্তু মই নকওঁ। মই ক'ব গলে তাইতো পাগলী নহয়েই বৰং এগৰাকী সুস্থ মগজুৰ স্বাভাৱিক তিৰোতাহে।

ধীৰেণে ক'লে, বাক তোমাৰ কথাই মানি ল'লে। যদি সুস্থ মগজুৰে হয় তেন্তে কিয় তাই

নৰ্দমাৰ কাষত পৰি থকা লেতেৰা বস্ত্ৰবোৰ খায় ? অনাথ ছাৰৰ দৰে মানুহক দেখিলে কিয় যা-তা বকে ? ভাল পোছাক পিন্ধা ছোৱালীবোৰ দেখিলে কিয় গালি-গালাজ কৰে ? কিয় ? কিয় ?

“কিন্তু তাইৰ কথাবোৰতো কিছুমান Logic আছে। ধীৰেণ, সেইটো মই বুজি পাওঁ আৰু জানো।”

“বাদ দিয়া তোমাৰ Logic, এই পাগলী জনীৰ কথাৰ লগত।” সিদিনাখন বজাবৰ মাজেৰে গৈ থাকোঁতে মোৰ চকুৰ আগতে অনাথ ছাৰক এই পাগলী জনীয়ে কমখন কৰিলোনে ? কথা নাই, বতৰা নাই—অনাথ ছাৰৰ মুখৰ ফালে চাই পাৰে মানে গালি পাবিলে। বকি বকি অনাথ ছাৰক যেন এতিয়াই শেষ কৰি দিব—এই ভাব লৈ চোঁচা ললে অনাথ ছাৰৰ পিনে। ভাগ্যে যেনিবা বজাবৰ মানুহখিনিৰ কাৰণে ছাৰ বন্ধা পৰিল। মানুহখিনিৰ মাজত ছাৰ লাজত আৰু অপমানত বঙা পৰি গৈছিল।

কিন্তু ধীৰেণ, আমাক দেখিলে জানো তাই গালি-গালাজ কৰে ? কেনেকৈ মাতৃশূলভ মৰমেৰে খা-খবৰ কৰে তুমিতো দেখিয়ে আছা। ব্যৱহাৰৰ এই পাৰ্থক্যৰ তাৎপৰ্য্য তুমি জানো জানিবলৈ ইচ্ছা কৰিছা ? নাই কৰা। সেই কাৰণেই পাগলীৰ কথাৰ মূল্য তোমাৰ ওচৰত একো নাই।

অ’ তাই ! তাই যদি পাগলী নহয়েই এইদৰে ফটা কাপোৰ এডোখৰ পিন্ধি কিয় আক-তাক ভিন্ধা খুজি ফুৰে ? তাইক চাবলৈ দেখোন আমাৰ লাজেই লাগে।

ধীৰেণ, ‘লাজ’ বোলা শব্দটো অস্তুত তোমাৰ মুখত শোভা নাপায়। তোমাৰ লাজ লাগে ! কিন্তু তোমাক লাজ নিদিবলৈ তাইক কেতিয়াবা

কাপোৰ এডোখৰ যাঁচিছানে ? নৰ্দমাৰ পৰা বুটলি খোৱা দেখিলে তোমাৰ ঘিণ লাগে ! কিন্তু ভোকত কাতৰ হৈ কাৰোবাৰ ওচৰত কটি এটুকুৰাৰ কাৰণে হাত পাতিলে কোনোবাই দিয়া দেখিছানে ? তোমালোকৰ নিচিনা মানুহৰ বাবেই আজি তাইৰ এই অৱস্থা। কবিমৰ কথাখিনি শেষ নহওঁতে ধীৰেণে কৈ উঠিল—

“আমাৰ বাবে ? মই ঠিক বুজিব পৰা নাই।”

বুজিব পৰা নাই মানে, তুমি বুজিবৰ চেষ্টাও কৰা নাই। নহলে কবিমে কৈ গ’ল, শুনা, এই পাগলী জনীৰে কথা। তাইৰ সংগ্ৰামৰ ইতিহাস। অনাথ ছাৰহঁতৰ নিচিনা মানুহৰ প্ৰতি হোৱা তাইৰ এনে অদৃষ্ট আচৰণৰ বিষয়ে। ধীৰেণে যেন নোপোৱা বস্ত্ৰ এটা পাবলৈহে গ্লা-ইছে এনে ভাব দেখুৱাই কবিমৰ মুখলৈ চাই গ’ল। কবিমৰ মনৰ পৰ্দাত তেতিয়া চিনেমাৰ বাঁলৰ দৰে প্ৰতিবিস্তৃত হৈছে পাগলীজনীৰ অতীত জীৱনৰ এক জীয়া ইতিহাস।

বেছি বছৰৰ কথা নহয়। তেতিয়া মই পঞ্চম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ। মোৰ স্পষ্ট মনত আছে। সেই বছৰত হোৱা বিবাট বানপানী এটাৰ কথা। এই বানপানীৰ তাণ্ডৰ লীলাৰ কথা বহুতৰে কিজানি এতিয়াও মনত আছে। সেই বানপানীতে উঠি আহি আমাৰ চুবুৰীৰে এঘৰ মানুহত আশ্ৰয় লৈছি-লহি এজন ল’ৰাই। বাকী পৰিয়ালবোৰ ক’ত গ’ল কি হ’ল তাৰ ঞ্জ-মুত্ৰই নাপালে। মিলন কলিতা নামৰ এই ল’ৰাটোক মানুহ ঘৰেই আশ্ৰয় দি ৰাখিলে। তেতিয়াৰেপৰা আমি তাক মিলন খুড়া বুলিয়েই মাতিছিলোঁ। সেই গৃহস্থজনে মৰাৰ আগে আগে ঘৰৰ ল’ৰাৰদৰে ওচৰৰ গাঁৱৰে ‘শান্তি’

নামৰ ছোৱালী এজনীৰ লগত বিয়াও পাতি দিছিল আৰু থকাৰ সুবিধা কৰি বাবীখনৰ এমুৰত এটা জুপুৰী ঘৰো সাজি দিছিল। সেই জুপুৰীটোত থাকিয়ে ইঘৰ-সিঘৰত কাম কৰি কাল কটাব লৈছিল খুড়া-খুবীহঁতে।

খুবীৰ সং চৰিত্ৰ আৰু অমায়িক ব্যৱহাৰে সকলোকে মোহিত কৰিব পাৰিছিল। কিন্তু এচাম অসং চৰিত্ৰৰ লোকে তেওঁলোকৰ বন্য প্ৰৱৃত্তি চৰিতাৰ্থ কৰাৰ আশাৰে খুবীৰ পিছত লাগিল। খুড়াৰ অনুপস্থিতিৰ সুযোগ লৈ তেওঁলোকে খুবী-ইতৰ ঘৰলৈ সঘনে অহা-যোৱা আৰম্ভ কৰিলে। খুবীয়েও বোধকৰো সিহঁতৰ অসং চৰিত্ৰৰ উমান পায়ৈই নঙলামুখ তেওঁলোকৰ কাৰণে বন্ধ কৰি দিছিল।

ইয়াৰ হোৱ তোলাৰ কাৰণে তেওঁলোক উঠি পৰি লাগিল আৰু নানান চল-চক্ৰান্ত কৰিব ধৰিলে। এই চল-চক্ৰান্তৰ নায়েক আছিল এই অনাথ ছাব। এদিন কোনো নোহোৱাৰ সুযোগ লৈ অনাথে খুবীক অনায়া প্ৰস্তাৱ এটি দিলে। খুবী নাস্তি নোহোৱাত জোৰ-জুলুম কৰিব ধৰিলে। খুবীয়েও তৎ তৎ নেচাই ওচৰত থকা বাঢ়নীৰে অনাথৰ গালত কোব এটা মাৰিলে। কোব খাই গবজি গ'ল “ময়ো যদি বাপৰ বেটা হওঁ চাই লম তোক এৰাব।” সবলমনা খুবীৰ মনত তেতিয়া “পতি পৰম গুৰু।”

চল-বল কৰি খুবীক বলে নোৱাৰি অনাথ লাগিল মিলন খুড়াৰ পিছত। ওচৰৰ গাঁওখনত হোৱা চুৰি কেচু এটাত মিলন খুড়াক জড়িত কৰি পঠিয়ালে জেল হাজতলৈ। মিলন খুড়াই “মই চুৰ কৰা নাই” বুলি পুলিচ চাহাবক কিমান যে হাত যোৰ কৰিছিল এবি দিবৰ কাৰণে। কিন্তু মিলন খুড়াৰ কথা শুনে কোনো তেতিয়া।

সকলোৰে অনাথৰ কথাতে হয়ভব দি কৈছিল— “বেটা চোৰ! এতিয়া সাধু হবলৈ আহিছে।” শাস্তি খুবীয়েও পাবে মানে কান্দিছিল।

জেল—হাজতৰ পৰা মিলন খুড়াক মোকলোৱা মানুহ নোলাল। খবৰ ওলাল যে জেল-হাজততে খুড়াই পিন্ধা কাপোৰখনেৰে ডিঙিত কাঁচ দি আত্ম-হত্যা কৰিছে।

কি? তেন্তে খুবাই আত্মহত্যা কৰিলে? ও, বৰা, আৰু আছে শুনা।

সদায় থকাৰ দৰে এদিনাখনৰ নিশাও খুবী জুপুৰীটোত অকলে আছিল। দিনৰ দিনটো আৰ তাৰ ঘৰত কাম কৰা ভাগবতে বাতি টোপনিত লাল-কাল হৈ পৰিছিল। এনেতে খুবীৰ ঘৰত আগমন হ'ল মানুহ কপী বান্ধুস কিছুমানৰ। জুৱাৰখন ভাঙি সোমাই গৈ টোপনিত লাল-কাল দি থকা খুবীৰ ওপৰত চলালে দানৱীয় অত্যাচাৰ। কৃতবিকৃত দেহেৰে পাঁচদিনাও খুবী অজ্ঞান হৈয়েই আছিল।

হস্পিটেল গৈ পোৱাৰ পিছত জ্ঞান ঘূৰি আহিছিল যদিও খুবী আগৰ সেই খুবী হৈ নাথাকিল। কাৰোবাক মাতিবই মন হলে। নেমাতিব বৰ মন গলে মাতি থাকিলেও নেমাতে। সময় অসময় নাই মুখেৰে বকিয়ে থাকিব কাৰোবাক। ... শাস্তি খুবী জুপুৰীটোৰ পৰা ওলাই চহৰৰ আলিয়ে-গলিয়ে ঘূৰি ফুৰা আজি কেইবাবছৰে হ'ল। তাই পাগলী! তোমালোকৰ দৃষ্টিত। ফটা কাপোৰেৰে দেহটোৰ আধা মেৰিয়াই বাটে-পথে ঘা-তা বকি ফুৰা তাই খাটি পাগলী!

কহিমৰ কথাখিনিয়ে ধীৰেণব হৃদয়ৰ কোনোবা খিনিত যেন জোৰকৈ কোব এটাহে মাৰিলে।

এপাহ ফুলৰ মৃত্যু

শ্ৰীললিত চন্দ্ৰ বাভা

স্নাতক, ১ম বাৰ্ষিক

ঘৰৰ পৰা ওলায়ে আকাশৰ পিনে চালে।। আকাশৰ বুকুলৈ ক'লা মেঘবোৰ উঠি আহিব ধৰিছে। হয়তো খন্তেক পিচতে এটা দিনৰ অৱসান ঘটিব। পৃথিবীলৈ নাগি আহিব অন্ধকাৰৰ এখনি ক'লা চাদৰ। তাৰ আঁৰতেই লুকাই বব কাৰোবাৰ অসহায় ভগুনিয়াহ, কাৰোবাৰ বেদনা, কাৰোবাৰ তপত অশ্রু আৰু হয়তো লুকাই থাকিব শাস্ত এই পৃথিৱীখন।

তলমূৰকৈ খোজ কাঢ়ি মই গৈ আছোঁ।। আচলতে বাধ্য হৈছোঁ।। পৰিস্থিতিয়ে মোক বাধ্য কৰিছে। জীৱনত কাৰো ওচৰতে পৰাজয় স্বীকাৰ নকৰা মই এই গৃহদুৰ্ভোগ যেন মানুহৰ মুখ চাবলৈকে ভয় কৰিছোঁ। ভয় হৈছে কাৰোবাৰ মুখলৈ চালে বা কোনোবাটি কথা কবলৈ মুখখন লবচৰ কৰিলেই মোৰ যেন হঠাৎ কান্দোন ওলাই আহিব। অথচ মই কান্দিব পৰা নাই।

মই ভুল কৰিছোঁ নেকি? জীৱনৰ বাটত খোজ কাঢ়োঁতে পিছল খাইছোঁ নেকি? মোৰ জ্ঞানে ঢুকি পোৱালৈকে মই একোতো ভুল কৰা নাই। তেতিয়াহঁলে কাৰ বাবে, কিহৰ কাৰণে মই ইমান কষ্ট ভোগ কৰিবলগীয়া হৈছে। চিন্তাবোৰে যেন মোক খুলি খুলি খাব লাগিছে। এনে লাগিছে

মৃত্যু নামৰ দূতটো আহি মোৰ যেন নিচেই ওচৰ পাইছেহি—সকলো চিন্তা ভাৱনাৰ ওৰ পেলাই মোক লৈ যাব কোনোবা সিপুৰালৈ।

কিন্তু সেয়া জানো সম্ভৱ? লোকচক্ষুত কলংকিত হৈ মই হেৰাই যোৱাটো জানো উচিত হ'ব? সঁচাই! সঁচাই জানো মই কলংকিত হৈছোঁ? কথাষাৰ ভবাৰ লগে লগেই মোৰ চকু দুটা সেমেকি উঠিল।

মই যিটো কৰিছোঁ যিটো কাম আনৰ বাবে দৃষ্টি কটু হৈছে বা যিটো কামক আনে ভুল আখ্যা দিছে প্ৰকৃততে জানো সেয়া ভুল? কোনোদিনে মাতৃৰ মুখ নেদেখা দেৱৰেকে নবোৱেকৰ ওচৰত মাতৃৰ মৰম বিচাৰি যোৱাটো জানো ভুল? তাত জানো কিবা বেলেগ সম্পৰ্ক থাকিব পাৰে? মইতো আজিলৈকে তাত মাতৃৰ মৰমৰ বাহিৰে একো পোৱা নাছিলোঁ।। অথচ মানুহখিনিয়ে কি ভুলকৈ ভাবিলে। এইয়ে মানুহবোৰ আৰু! আন কথা নাই, ভাবিবৰ সিহঁতৰ। খং আৰু বিতৃষ্ণাত মই যেন একো নোহোৱা হৈ যাম।

... জীৱনে বাক মোক কি দিলে? এখন শুকান মকভূমিৰ বাদেতো আন একো নিদিলে। সকলোৱে মোক প্ৰতাৰণাই কৰি গ'ল। কেৱল বেদনা

ধূসৰ আকাশখনে মোৰ সঙ্গ এৰা নাই। সি যেন মোৰ ছয়া, মই যেন তাৰ কায়া।

মোৰ জন্মৰ কথা অৱশ্যে মই কব নোৱাৰো। কিন্তু মই শুনিছো, বুজিব পৰা হোৱা দিনৰে পৰাই বহুতৰে মুখত যে মোক জন্ম দিয়েই মা মোৰ স্বৰ্গগামী হৈছিল। জনা হোৱাত মোৰ বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল ময়েই যে মাৰ মৃত্যুৰ কাৰণ হৈছিলোঁ। অৱশ্যে দেউতাৰ অকুণ্ঠিত মৰমৰ মাজত মই তেতিয়া কোনোদিনে মাৰ অভাৱৰ কথা অনুভৱ কৰা নাছিলোঁ। কিন্তু কিমান দিনলৈ? সুখৰ ভাত খোৱা কিজানি মোৰ কপালত লিখা নাছিল। সেয়ে মই দেউতাৰ মৰমৰ পৰাও বঞ্চিত হলেঁ। নিয়তিয়ে কুটিল হাঁহিমাৰি এদিন দেউতাকো কাটি নিলে। ঘৰখনত থাকিলোঁ মাথো ছুটি প্ৰাণী ককাইদেউ আৰু মই। অথচ দেউতাই সজাই থোৱা এই আহল-বহল ঘৰটিত কিমান মায়াহ থাকিব নোৱাৰিলেহেঁতেন!

দেউতাই কবি বোৱা কামবোৰৰ মাজত মই এটা কথা লক্ষ্য কৰিছোঁ যে দেউতা আছিল এজন দূৰদৰ্শী লোক। জীৱনৰ ক্ষণ-স্থায়িত্বৰ কথা ভাৱিয়ে হওক বা আমাৰ ভৱিষ্যত্বৰ কথা চিন্তা কৰিয়ে হওক দেউতাই ককাইদেউৰ নামত এক বৃজন পৰিমাণৰ টকা বেংকত জমা ৰাখিছিল আৰু খেতিৰ মাটি অলপো ৰাখি থৈছিল যাতে বহুবত ধান কেইটা কিনিব নালাগে। দেউতাৰ দূৰদৰ্শিতাব বাবে আমি অনাথ হ'ব লগা নহ'ল। অন্তত খোৱা-পিন্ধা পঢ়া-শুনাখিনি ঠিক মতে চলি থাকিল।

বি. এ. পাছ কৰি ককাইদেউ বৰ্তমান চাকৰিত। ময়ো চহৰৰ কলেজ এখনত পঢ়ি আছো।

এনেদৰেই হয়তো গতানুগতিকভাবেই মোৰ জীৱনৰ ৰথ আগবাঢ়িলেহেঁতেন। জীৱনৰ তিতা-কেঁহা কি হয়তো কোনো দিনে উপলব্ধি নকৰিলেহেঁতেন। কিন্তু সিদিনা ককাইদেউৰ পৰা পোৱা চিঠিখনেই যেন মোৰ জীৱনৰ পট ওলাট পালট কৰি দিলে। চিঠিখনত বিশেষ কিন্তু একো লিখা নাছিল মাত্ৰ লিখিছিল—

মৰমৰ ভাইটি,

মৰমৰোৰ লবি। আশা কৰোঁ তোৰ ভাল। পঢ়া-শুনাও চাওঁ ভালদৰে চলি আছে। বিশেষ কথা এটিব বাবে লিখিলোঁ। কথাটো হ'ল-তই পূজাৰ বন্ধ হোৱাৰ অন্তত ১৫ দিন আগতে ঘৰলৈ আহিবি। চিঠিত বিতং নিলিখিলোঁ। আহিলেই গম পাবি সকলো। যেনে তেনে আহিবি। ইতি -

তোৰ ককাইদেউ।

ককাইদেউৰ 'চিঠি' নিৰ্দেশ মৰ্মেই মই যথা সময়ত ঘৰ গৈ ওলালোঁ। পদূলিযুগ পায়ৈই দেখিলোঁ কাম-বন কৰা মানুহৰ এক বিৰাট বাস্তৱতা। ঘৰত চুপ-তেল দিয়াই চুপ-তেল দিছে। বাৰী চাফ কৰাই চাফাই কৰিছে। পদূলি মুখলৈ ওলোৱা বাস্তৱটোকে চিকুণাই আছে কোনোবা এজনে। বেৰ-তাতী মেৰামতি কৰাই ধুমধাম মেৰামতি কৰাত লাগিছে। মুঠতে এক নতুন পৰিবেশ। দেখি মই থৰ লাগি গ'লো।

“এই, এই, চোতালতে থিয় হৈ কি কৰি আছ? আহ... এই ফালেই আহ।” বুলি জেতুকী বুঢ়ীয়ে মাত লগাওঁতোহে মই সন্নিহিত ঘূৰাই পালোঁ। মই ভিতৰলৈ সোমাই যোৱাৰ লগে লগে তামোল খাই খাই ওঁঠ ৰজা কৰি থোৱা বুঢ়ীয়ে সোলা

মুখত এটা হাঁহি মাৰি ক'লে— “তই এতিয়া চাহ-তাহ অলপ খাই ল' আৰু খাই উঠি কামত ধৰ।”

“মইনো কি কাম কৰিব লাগে আইতা” বুলি কবছে পালে।, জেতুকী বুঢ়ীয়ে লচ্ পচ্ কৰি এবাৰ ইফালে এবাৰ সিকালে গৈ বিয়া ঘৰ এখনত আগতীয়াকৈ যিবোৰ কাম কৰিব লাগে তাৰ এখন দাঁঘলীয়া তালিকা দিলে।

“তোৰে মোৰে বিয়া নেকি আইতা” বুলি এইবাব মই আইতাকে জোকালোঁ।। আঠিতাই মুখৰ ভিতৰতে ভোব ভোৰাই বোধকৰো মোক সাতপুৰৰ উজাবি গালি পাবিলে।

জেতুকী বুঢ়ী আমাৰ কোনো নহয়। কিন্তু সেই অঞ্চলত যেতিয়াই বিয়া-সবাহ আদি হয় জেতুকী বুঢ়ী তাত এবাৰ নোৱাৰা অঙ্গ হৈ পৰেগৈ। বুঢ়ীক কোনেও বেয়াও নাপায়। বৰং কেতিয়াবা অসুখ-বিসুখ হৈ জেতুকী বুঢ়ী অনুপস্থিত থাকিলেহে সকলোৱে ইস্-আস্ কৰি দুখ প্ৰকাশ কৰে। বুঢ়া মানুহ হিচাপে ক'ত কি লাগে-নেলাগে আদি দিহা পৰামৰ্শ দিয়াত জেতুকী বুঢ়ীৰ ওপৰত আৰু গাঁৱত কোনো নাই। ককাইদেউৰ বিয়া পতা বুলি শুনি, সেয়ে জেতুকী বুঢ়ীৰ আমাৰ ঘৰলৈ আগমন।

ককাইদেউৰ বিয়া! ঘৰখনত দুটি প্ৰাণীৰ ঠাইত আমি তিনিটা প্ৰাণী হ'ম। কি যে আনন্দ হ'ব। নবোজনী বাক দেখাত কেনেকুৱা হ'ব? জেতুকী বুঢ়ীয়ে কোৱাৰ দৰে সঁচাই পূৰ্ণিমান জোনটোৰ দৰে হ'বনে? এটি সুন্দৰ সাজেৰে নবৌ গৰাকীৰ ছবি মোৰ মনত ভাছি উঠিল।

এদিন ককাইদেউৰ বিয়া হৈ গ'ল। পুৰোহিতৰ

মন্ত্ৰ, আয়তীসকলৰ জাক-জাক বিয়ানাম, বেঙত বাজি উঠা সুললিত স্তব, বিয়া ঘৰত ধূপ খোৱা জাক-জাক মানুহৰ অহা-যোৱা, কথা কোৱা আদি এটা উতুলি-মুতুলি পৰিবেশৰ মাজত দুখন হিয়া এখন হৈ গৈছিল। পাতনি মেলিছিল এক নতুন জীৱনৰ, ককাইদেউ আৰু নবৌৱে।

নবোজনী সঁচাকৈয়ে ধুনীয়া আছিল। নিৰহকাৰী, সহজ-সবল আৰু মৰমিয়াল স্বভাৱে নবৌক আৰু সুন্দৰ কৰি তুলিছিল। নবৌৰ অকৃত্ৰিম মৰমৰ মাজত মই কোনোদিনে নেদেখা মা-ক যেন বিচাৰি পাইছিলোঁ।। নবৌৰ মৰম আৰু ভাল পোৱাৰ মাজত যেতিয়া মই মাৰ প্ৰতিচ্ছবিটো কল্পনা কৰো মোৰ মন আনন্দত নাচি উঠে। অকপট মৰমেৰে ছবাই বাখিব পৰা নবৌৰ ওচৰত মই পাঁচ বছৰীয়া শিশুটো হৈ পৰো। মোৰ শ্ৰদ্ধা, ভক্তি আৰু ভাল পোৱাৰ মাজত নবৌৱেও চাইগৈ এৰি অহা ঘৰখনৰ কথা অলপ হলেও পাহৰি পেলায়।

কিন্তু! কিন্তু! ...। মানুহে কি যে নেভাবিলে। নবৌ আৰু মোৰ মাজত গঢ়ি উঠা অকৃত্ৰিম মৰমৰ মাজত মানুহখিনিয়ে বিচাৰি পালে কামনাৰ গোন্ধ—কিবা নোলে-বেয়া সম্বন্ধ। মানুহ খিনিৰ কথা বাক এবিলোৱে, কিন্তু ককাইদেউ! ককাইদেউৱে। কেঁচুৱা কালৰেপৰাই পিতৃ স্বৰূপ জ্ঞান কৰি অহা। যিজনে মোক এতিয়া-লৈকে পঢ়াই শুনাই আছে ডাঙৰ মানুহ কবিম বুলি —। সেই জনেও। সেইজন ককাইদেৱেও মোৰ ওপৰত সন্দেহৰ বীজ বোপণ কৰিলে। ছি ছি: মই যেন জীয়াই থকাই অনুচিত। মোৰ ওপৰত সন্দেহ কৰিয়ে দ্ৰাস্ত নাথাকি ককাইদেৱে

নবৌক সন্দেহ কৰিব ললে। আনকি মোৰ সমুখতে ককাইদেৱে নবৌক গালি শপনি, মাৰ-পিট আৰু নানান ককৰ্খনা কৰিবলৈকো কুণ্ঠাবোধ নকৰিলে। ককাইদেউক বুজাবৰ ভাষা মোৰ যেন শেষ হৈ গৈছিল। মিছা অভিযোগবোৰ শুনি চকুপানী টুকি থকাত বাহিৰে নবৌবো হেতিয়া প্ৰতিবাদ কৰাৰ কোনো সাহস নাছিল।

যোৱা বাতিও ককাইদেৱে নবৌক বৰকৈ মাৰিছে। অত্যাচাৰৰ মাত্ৰা ইমান বেছি হ'ল যে নবৌক হস্পিটেলত ভৰ্ত্তি কৰিবলগীয়া হ'ল। মই ঘৰত থাকিলে হয়তো নবৌৰ ওপৰত ককাইদেউৰ অত্যাচাৰৰ মাত্ৰা আৰু বাঢ়ি গৈ থাকিব। সেয়ে মই ঘৰৰ পৰা ওলাই অহাটোকে ঠিক কৰিলে। মোৰ যিয়ে নহওক অমৃত নিষ্পাপ ফুল এপাহিব দৰে নবৌ গৰাকী শাস্তিত থাকিব পাৰিব। ককাইদেৱো সুখত থাকক।

এইবোৰকে ভাবি ভাবি গৈ থাকোঁতে কেতিয়া যে ষ্টেচন পালোঁগৈ মই কব নোৱাৰিলোঁ। ষ্টেচনত থিয় হৈ ভাবিলোঁ। মই যোৱাৰ আগতে হস্পিটেলত পৰি থকা নবৌক এবাৰ দেখা কৰি আহোঁ। নবৌক দেখিলেই মই মৃত্যু মাক পোৱা যেন পাম। কিন্তু! কিন্তু মোৰ ভয় হৈছে—ইয়াতো জানো সন্দেহ সন্দেহৰ বাজে গোটেই আকাশখন ছাটি ধৰিছে। তথাপি মই যাবই লাগিব। নবৌক এবাৰ দেখা

কৰিবই লাগিব। মেইলখন ষ্টেচন আহি পাবলৈ এতিয়াও কিছু সময় বাকী।

হস্পিটেললৈ বুলি মই বেগাই খোজ ললে। হস্পিটেলৰ গেট পাব হৈ “ফিমেল ওৱাৰ্ড”ৰ নবৌ থকা কোঠাৰ সমুখ পাওঁতেই মোৰ ভবিষ্মখন হঠাৎ কঁপি উঠিল। পৰ্দাখন ঠেলি ভিতৰলৈ সোমাব খুজি মই বৈ গ'লোঁ।

এই খনেই সেই মুখ। ফুলৰ পাহিব দৰে কোমল আৰু পবিত্ৰ। আই ঐ দেউ! এই নিষ্পাপ নিষ্কলংক মানুহ গৰাকী ক'তনো আহি শয্যাশায়ী হৈ আছেহি—ককাইদেউৰ বৰবৰ অত্যাচাৰৰ বলি হৈ। মোৰ ছগালেদি চকুলো বাগৰি আহিল। নাই! নবৌক আৰু দুখ দিব নোৱাৰি।

নবৌৱে সেমেকা চকুযুৰিবে মোৰ ফালে এনেকৈ চাইছে কিয়? মোক কিবা ক'ব খুজিছে নেকি? নে কিবা বিচাৰিছে? মই আগবাঢ়ি গলোঁ। নবৌৰ দেখোন ওঠ ছুটা লবচৰ কৰা নাই। চকু-যুৰিও দেখোন একেধৰ হৈ আছে। মই আৰু বৰ নোৱাৰিলোঁ। বিৰাট জোৰত চিঞৰ এটা মাৰি কোঠাটোৰ পৰা দৌৰি ওলাই আহিলোঁ। যাত্ৰাৰ সংকেত দি মেইলখনে তেতিয়া এটি দীঘ-লীয়া উকি মাৰিছিল। হয়তো খন্তেক পাচতে ষ্টেচন এৰিব।

চতুৰ্দশীৰ জোন

শ্ৰীকৈলাশ কলিতা
স্নাতক, ২য় বাৰ্ষিক

বাহিৰত কিনকিনীয়া বৰষুণ জাক এতিয়াও শেষ হোৱা নাই। মই মোৰ বন্ধ কোঠাৰ খিড়িকী এখন খুলি বাহিৰলৈ চালে। ক'লা ডাৱৰৰ মাজে মাজে বেলিটোৱে লুকা-ভাকু খেলি আছে। সুবিধা পালেই এচেবেঙা ব'দালিৰ পোহৰ সিঁচি দিয়ে ধবণীৰ বুকুত। সেই পোহৰত আহিবৰ সেউজীয়া ধান গছৰ পাতবোৰত পৰা বৰষুণৰ টোপালবোৰ জিলিকি উঠিছে। এজাক বতাহে মেঘবোৰ উৰুৱাই নিয়াত নীল আকাশৰ বক্তিম সূৰ্য্যৰ সোণালী আভা চাৰিওপিনে বিয়পি পৰিল। পূবাকাশত জিলিকি উঠিল সপ্তৰঙীন বামধেনু।

কিন্তু মই! খোলা খিড়িকীৰ মুখত নিখৰ হৈ বৈ আছে। মোৰ মনাকাশত উৰি ফুৰিছে অতীত জীৱনৰ বহুখীয়া স্মৃতিৰ টুকুৰা। সেই স্মৃতি বিচাৰি মনটোৱে যেন মোক লৈ গ'ল কোনোবা অতীতলৈ।...

“এই, তেনেকৈ কি চাইছ?”

“ও. বৰ ধুনীয়া, অতি সুন্দৰ।”

‘কি’? “তোৰ মুখখনি। সঁচাই, চালে চাই থাকিবৰ মন যায়।” তেনেকৈ কোৱাৰ লগে লগে মালতীয়ে লাজতে বঙা পৰি গ'ল। লাজ ঢাকিবলৈ মুখত এটি আঙুলি স্তম্ভৰাট ঘৰলৈ বুলি

দৌৰি গ'ল মোৰ কাষৰ পৰা। আভি কিছুদিনৰ পৰা মোৰ কিবা এটা হৈছে। মই মালতীক নেদেখিলে এখন্তেক থাকিব নোৱাৰা হলে। মালতীৰ সুন্দৰ চকুহালি আৰু লাজ লাজ লগা টাৱনিটো মোৰ মনৰ চকুত ভাহি থকা হ'ল। যৌৱনৰ কঠিয়াতলিত প্ৰেম সাগৰৰ কি মোহনীয় ৰূপে মোক যেন বলিয়া কৰি তুলিলে।

সময় বতৰ চকৰি অবিৰাম গতিত আগবাঢ়ি আছে। এবাৰ এবাৰকৈ ছবানো বান আহি গ'ল। নদীৰ বুকুৰ পৰা পলস আনি শস্য পথাৰৰ মাটি সাকৰা কৰিলে। শবতৰ জোনাকেও ভাগৰ পলুৱাই জিৰাই ল'লে। কিন্তু মই! মোৰ মনে চ'তৰ উৰুঙা বতাহ জাকৰ আঁৰে আঁৰে কি জানো বিচাৰি ফুৰিব ধৰিলে। মালতীক লৈ কল্পনা কৰা ভবিষ্যৎ জীৱনৰ বঙীন স্বপ্নই মোক ব্যাকুল কৰি তুলিলে। ঘোৱাবান বিহুটিত মালতীয়ে মোক কোনেও নেদেখাকৈ হাতে বোৱা ফুলাম বিহুৱান দি মৰম যাচিছিল। হাতৰ টিপতে তামোলখনি দি কৈছিল, “মোক পাহৰি নেযাবি। তই নহ'লে মই মৰি থাকিম কিন্তু। “খেং আঁকবী, তেনে কথা কব পায় নেকি?” বুলি মুখত হাত দি বাধা দিছিল।

H. S. L. C. পৰীক্ষাৰ ফলাফল ঘোষণাৰ সময় যিমানে ওচৰ চাপি আহিল মোৰ চিন্তাৰ আঁত ডালিও সিমানেই হেৰাই যাব ধৰিলে। Result যদি ভাল হয় তেতিয়াতো চহৰৰ কলেজত পঢ়িবলৈ যাবই লাগিব। তেতিয়া! তেতিয়াতো মালতীক এৰি থাকিব লাগিব। নাই, নাই। মই যে মালতীক এৰি এক মুহূৰ্ত্তও থাকিব নোৱাৰিম।

পৰীক্ষাৰ ফলাফল ইতিমধ্যে ঘোষণা কৰিলে। আমি আশা কৰা দিনতকৈ কেইদিনমান আগেয়ে এইবেলি Result ওলাল। পৰীক্ষাত পাছ কৰা খবৰটো মালতীৰ ককায়েক প্ৰফুল্ল ককাইদেৱে প্ৰথমে মোক দিছিল আৰু পিঠিত মৰমেৰে থপৰিয়াই কৈছিল ‘মই জানো, তই যে বংশৰ নাম বাখিবি। তই প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈছ।’ পাঠশালা স্কুলতে পঢ়ুৱা মোৰ শিক্ষাগুরু প্ৰফুল্ল ককাইদেউক মই অসীম শ্ৰদ্ধা কৰো। কিন্তু মোৰ লগৰে পবিত্ৰ, বাঞ্জন, বলীনহাঁতে প্ৰফুল্ল ককাইদেউক দেখিবই নোৱাৰে। ককাইদেৱে বোলে কিবা কমিউনিষ্ট কৰে। পিচে মই ককাইদেউৰ সঁচাকথা কবলৈ ভয় নকৰা গুণটোৰ কাৰণে বৰ ভাল পাওঁ। ককাইদেৱে সেইদিনা মই পাছ কৰা খবৰটো মাকো দিছিল। পাঠশালাৰ দেৱন! পাব নোহোৱা মই সেইদিনা খবৰটো শুনি কি যে আনন্দ কৰা নাছিল। কাৰণ প্ৰথম বিভাগত পাছ কৰা এই গাঁৱৰ ময়েই একমাত্ৰ ল’ৰা। কিন্তু মোৰ মনৰ মাজত আবশ্য হৈছিল ‘মালতীক’ এৰি চহৰলৈ যাব লগা হোৱা হুচিস্তাৰ বা-মাৰলি।

এদিন সঁচাকৈয়ে মোৰ গাঁওখনি আৰু মৰমৰ

মালতীক এৰি মই বং-বহইছৰে ভৰপূৰ বুলি শুনা সুদূৰৰ চহৰখন পালোগৈ। কলেজত ভৰ্তি হৈ তেতিয়া মই নতুন পৰিবেশৰ লগত সহজ হ’ব পৰা নাছিলোঁ। প্ৰথম দিনাই কৰা বেগিঙত মই অতিষ্ঠ হৈ পৰিছিলোঁ। বাৰে বাৰে তেতিয়া মালতীলৈ মনত পৰিছিল। কেইদিনমান যোৱাৰ পাচত যেতিয়া নন বন্ধু-বান্ধনীৰ লগত পৰিচয় ঘটিল তেতিয়া ক্ৰমে মোৰ মনটো সহজ হৈ আহিল। প্ৰথমে আচহুৱা আচহুৱা লগা চহৰৰ কৃত্ৰিম বং-বহইছৰোৰ মোৰ ভাল লগা হৈ আহিল। গাঁৱৰ মুকলি বিহু, আহুতৰ তলৰ বিহুৰ সলনি বৰকাটৰ মৃণালিনী-বাইদেউইতৰ বিহুনাচ চাই আমনি নোপোৱা হলে। বং এক নতুন অভিজ্ঞতাহে লাভ কৰিলোঁ। ... দিন বাগৰি গ’ল। মোৰো পৰীক্ষাৰ দিন একেবাৰে ওচৰ চাপি আহিল। এনেতে দেউতাৰ অসুখৰ কথা লিখি ভনীজনীয়ে দিয়া চিঠি এখন পালে। মোৰ বৰ সিন্ধা হ’ল দেউতাৰ পুৰণা ৰোগটোৱে উৰু দিছে বুলি। ঘৰলৈ আহিব কাৰণে মনটোৱে হাঁহাকাৰ কৰি উঠিল। কিন্তু পৰীক্ষাৰ দিন ইমান ওচৰত যে ঘৰলৈ অহাৰ কথা তেতিয়া ভাবিবই নোৱাৰি। বহু চিন্তা কৰি পৰীক্ষা শেষ কৰি অহাটোকে সিদ্ধান্ত কৰিলোঁ।

পৰীক্ষা শেষ কৰিয়েই লবালবিকৈ ঘৰ বুলি বাওঁনা হলে। ঘৰ আহি পাই যি পৰিস্থিতিৰ সম্মুখীন হলে। সেইটো বৰ্ণনাৰ অতীত। ভনীজনীয়ে দৌৰ মাৰি আহি কান্দি কান্দি মোক সাৰট মাৰি ধৰিলে। তিনিদিন শয্যাগত হৈ থাকি কেনেকৈ দেউতা ঢুকাল, গাঁৱৰ মানুহে আহি কি কি কৰিলে কান্দি কান্দি তাই কবলৈ ধৰিলে।

মই কেবল নাবৰ আৰু নিৰ্বাক হৈ তাইৰ মুখৰ ফালে চাই বুলোঁ। কিছু সময়ৰ পিচত হঠাৎ সন্ধি ঘূৰাই পাই মনত চিন্তা হ'ল দেউতা অবিহনে কেনেকৈ জীয়াই থাকিম।

সংসাৰৰ মেটমকা বোজাৰ কথা ভাবি প্ৰথমে মই উচপ খাই উঠিছিলোঁ। কিন্তু এই বোজা মই ল'বই লাগিব। ঘৰৰ ডাঙৰ ল'ৰা হিচাপে এয়া যে মোৰ কৰ্তব্য। এদিন পবীক্ষাৰ খবৰ ওলাল। ভালকৈয়ে পাছ কৰিলোঁ। ভাবিলোঁ পঢ়া ইমানতে ইতি কৰোঁ। কাৰণ বিধবা মাক কষ্ট দিয়াৰ ইচ্ছা মোৰ নাই। মোৰ এই মনৰ ভাবৰ কথা মাক জনোৱাত মাই কোৱা কথা-খিনিয়ৈ মোক পুনৰ পঢ়িবলৈ বাধ্য কৰিলে। মায়ে মোক কৈছিল “শুন ডাঙৰ বাবা, দেউতাকে এৰি গলেও মই এতিয়াও জীয়াই আছোঁ। তোক মই যেনে তেনে পঢ়াম। তই আৰু পঢ়িবই লাগিব। স্বৰ্গগত দেউতাৰ ইচ্ছা তই পূৰণ কৰিবই লাগিব। তেতিয়াহে মই শাস্তি পাম।” কথাখিনি কওঁতে মাক দুগালেদি চকুলো বৈ আহিছিল। মাক এই দৃঢ়তা আৰু আগ্ৰহক উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰি অৱশেষত মই পুনৰ উচ্চ শিক্ষার্থী হৈ অহিছিলোঁ। আহিবৰ সময়ত মাই সজল নয়নেৰে আশীৰ্বাদ দিছিল। মালতী আৰু ভক্তিজনী তিনি আলিৰ চ'কলৈ আহি আগবঢ়াই গৈছিল। মালতীয়ে কৈছিল “তুমি ঘূৰি অহালৈকে মই বাট চাই থাকিম।” ভক্তিজনীয়ে চকু পানী টুকিছিল আৰু কৈছিল, “চিঠি দি থাকিব।”

উচ্চ শিক্ষা লাভ কৰাৰ এবুকু আশাৰে মই আহি পুনৰ চহৰৰ কলেজত ভৰ্তি হোঁ। দিনবাৰ

ভালেই আগবাঢ়িল। ... কিন্তু ভক্তিজনীৰ চিঠিখনে মোৰ মনলৈ হঠাতে বৰ চিন্তিত কৰি তুলিলে। তাইৰ দীঘলীয়া চিঠিখনত বহু কথাই লিখিছিল। লিখিছিল মালতীৰ কথা। কেনেকৈ ওচৰৰ গাঁৱৰ ল'ৰা এজনে মালতীক বিয়া কৰাব খুজিছিলহি আৰু সেই প্ৰস্তাৱ প্ৰত্যাখ্যান কৰি কেনেকৈ তাই ঘৰখনত অপ্ৰিয় হৈ পৰিছে। আৰু লিখিছিল গাঁওখনৰ কথা। কেনেকৈ পৰিবৰ্তনৰ জোঁৱাৰে গাঁওখন একেবাৰে সলনি কৰি পেলালে। ভক্তিজনীয়ে লিখিছিল, “জান ককাইদেউ গাঁওখন বহুত সলনি হৈ গ'ল। পৰিবৰ্তন সোঁতে গাঁৱৰ মানুহৰ সৰল মন বেঁকা কৰিলে। মানুহক একোৱে নোজোবা হ'ল। ডেকা ল'ৰাহঁতেও গুৰু-গোঁহাঁই নমনা হ'ল। তিনি আলিৰ চ'কত বহি সিহঁতে বহু বাতিলকৈ আড্ডা মাৰে, মদ-ভাত খায় আৰু জুৱা খেলে। বাস্তাই বাস্তাই চিঞৰ বাখৰ কৰি ক'তাই আকৌ কি যে গণ্ডগোল নকৰে। মঠতে শাস্তি বোলা বস্তুটো নোহোৱা হৈছে।” চিঠিখন পঢ়াৰ পিচত এটি দীঘল জুমুনিয়াহ ওলাই আহিল।

যথাসময়ত পবীক্ষা শেষ কৰি ঘৰলৈ আহিলোঁ। দেখিলোঁ ভটিব চিঠিৰ কথাই ঠিক। পৰিবৰ্তনৰ সোঁতে গাঁওখন ভালকৈয়ে গ্ৰাস কৰিছে। সাতাম-পুৰুষীয়া শাস্তি-সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰী ডালো যেন ছিঙি পৰোঁ ছিঙি পৰোঁ। মোৰ ল'ৰালিৰ সেই সপোনভৰা আশাৰ কাৰেং সজা গাঁও এই খনেই বুলি মোৰ মনতো সন্দেহ হ'ব খোজে। এইবোৰে মোক চিন্তিত কৰি তুলিছিল যদিও ডেকাল'ৰা হিচাপে নতুন সমাজ এখন গঢ়িবৰ কাৰণে মই মনে মনে অতিজাবদ্ধ হৈছিলোঁ।

সময়ৰ বা-মাবলিত দুমাই যাৰ খোজা গাঁৱৰ সুন্দৰৰ
বস্তি গছি পুনৰুদ্ধাৰ কৰি ময়েই নতুন তেল শলিতাৱে
জ্বলাই তুলিব লাগিব। কিন্তু মোৰ সকলো
পৰিকল্পনা ওলট-পালট হৈ গ'ল যেতিয়া মই গম
পালো ইতিমধ্যে মালতীয়ে হঠাতে মোক এৰি
দেউতাকে ঠিক কৰা এড্ৰন ডেকাৰ লগত বিয়া
হৈ গুচি গ'ল। মালতীক হেৰুৱাই মই যেন
সকলো শক্তি হেৰুৱাই পেলালোঁ। মোৰ ভাইটো
গুচি গ'ল ঘৰ এৰি ক'বালৈ—কি উদ্দেশ্যত
জানো কি বিচাৰি। এদিন ভক্তিজনীও বিয়া হৈ
গুচি গ'ল।

এতিয়া মই ওচৰৰ গাঁৱৰে হাইস্কুলখনৰ শিক্ষক।
ঘৰত কেৱল দুটি শ্ৰাণী—মা আৰু মই। মা

থাকিলেও মই যেন বৰ অকলশৰীয়া বৰ নিসঙ্গ।
সপোন ময়ো দেখিছিলোঁ। দেখিছিলোঁ মালতীক
লৈ এখন হাঁহিৰে ভৰা খুৰৰ সংসাৰ কৰাৰ স্বপ্ন।
কিন্তু সপোন সপোনে। ... এটি এটিকে অতীত
স্মৃতিবোৰ মানসপটত ভাহি থাকোঁতে কেতিয়া
যে সন্ধিয়া লাগিল গমেই নাপালোঁ। আকাশত
অন্ধকাৰ আতবাই উজলি উঠা চতুৰ্দশীৰ জোনৰ
পোহৰ আহি যেতিয়া হঠাৎ মোৰ চকুত পৰিলহি
তেতিয়াহে মোৰ ভগ্না ভগ্ন হ'ল। কাণত বাজি
উঠিল নামঘৰত মাই প্ৰাৰ্থনা কৰা নামঘোষাৰ পদ।
খোলা খিড়িকীখনেৰে দেখিলোঁ পূৰ্ণিমাৰ আগ-
নিশাৰ চতুৰ্দশীৰ জোনটো আকাশত জ্বলি
আছে।

“এফালে বাইজ, আনফালে চৰকাৰে স্তুতি স্তুতি মোক বিচাৰি
ফুৰে চৰকাৰৰ বিৰোধী বুলি; বাইজৰ বুকুৰ এফাল হিয়াৰ বঙা
আমঠ বুলি বাইজে বিচাৰে মোক বন্ধা কবিলৈ। আজিৰ সমাজত
কিবা কেবোণ কেবোণ লাগে। বাইজৰ চৰকাৰৰ লগত বাইজৰ
ইমান অমিল কিয়?”

- বিষ্ণু বাতা

প্ৰস্তুতি

শ্ৰীবিজয় কুমাৰ নাথ
স্নাতক, ১ম বাৰ্ষিক

প্ৰণৱৰ শৰীৰ আৰু মন ক্লান্তিত ভাবাক্ৰান্ত হৈ পৰিছিল যদিও তাৰ অন্তৰত জ্বলি উঠা প্ৰতিবাদৰ জুইকুৰাই তাৰ খোজবোৰ খবৰ পৰা খবৰতৰ কৰি তুলিছিল। সি বাতিতে ঠিক কৰি থৈছিল বেলি নো ওলাওঁতেই সি বলিত খুবাক লগ কৰিব। কামৰ মানুহ। বেলি ওলোৱাৰ লগে লাগ হাল কোব লৈ পথাৰলৈ যাব দুঘণ্টা-মান হাল বাই ঘূৰি আহি গাটো ধুই নাকে মুখে ছুটামান গুজি আওপুৰণি চাইকেলখনত উঠি আকৌ ন-মাইল দূৰত অৱস্থিত কৰ্মস্থানলৈ ওলাব। সবে জনাৰ দৰে সিও জানে নিৰ্দিষ্ট সময়ত আকাশত চন্দ্ৰ সূৰ্য্য ওলোৱাৰ দৰে বলিত খুৰাও ৯-৩০ মিনিটত নকৈ স্থাপন কৰা ছোৱালী হাইস্কুলখনৰ হেডমাষ্টাৰৰ অসনখনত বাহেই। গতিকে সেই বলিত খুবাক বাতিপুৱা এইখিনি সময়ত লগ কৰিব নোৱাৰিলে দিনটোৰ আনভাগত লগ কৰা কঠিন।

প্ৰণৱৰ এই সিদ্ধান্ত হঠাতে লোৱা। যোৱা বাতি সিহঁতৰ গাঁৱত ভোজৰ আয়োজন হৈছিল। বিহুৰ ভোজ। গাঁৱৰ ডেকাহঁতে আয়োজন কৰিছিল। বছৰে কৰে। ভোজখলীত প্ৰণৱ ভালপ দেৰিকৈ উপস্থিত হৈছিল। ঘৰত বাপেকৰ পুৰণি বিষটোৱে আগদিনাৰ পৰা উক্ দি বৰ দিগবাৰি

দিছিল। সি যাবই খোজা নাছিল। মাকেহে জোব কৰি পঠাইছিল। সি গৈ পোৱাৰ লগে লগে বহিমে আৰু নাৰদে প্ৰায় একে লগে চিঞৰি উঠিল : কিহে ভাই চাহাব, আমি নজনাকৈ ক'বাত চাকৰি-বাকৰিৰ কিবা পকা বন্দবস্ত কৰি আহিল। নেকিহে? কথাষাৰ তাৰ অন্তৰৰ গভীৰলৈ ভেদী গৈছিল। বহিম তাতকৈ চাৰি বছৰ মানৰ ডাঙৰ। মেট্ৰিকৰ দেওনা পাৰ হোৱাৰ আগে আগে পৰীক্ষা গৃহত অসৎ উপায় অবলম্বন কৰা কাৰণে এখন স্কুলৰ পৰা আনখন স্কুললৈ নামকটা চিপাহী হৈ চাৰিখন মান স্কুল বাগবাৰ পিছত অৱশেষত চাৰি বছৰ মানৰ মূৰত মেট্ৰিকটো পাছ কৰিলে। তাৰ পিছত ঘৰতে বাপেকৰ সা-সম্পত্তি, মাটি বাৰীৰ তদাৰক কৰি আছে। বহিম চেলিম বুঢ়াৰ সাত নম্বৰ পুতেক। চেলিম বুঢ়াৰ টকা-পইছা, সা-সম্পত্তি দেখাৰ। মঙল আছিল। গাঁৱৰ ছখীয়া নিৰক্ষৰ বহুতক ঠগাই চাকৰি কালত এইবোৰ কৰি লৈছিল। বহিমৰ গাং ছাঁটোৰ দৰে ঘূৰি ফুৰা নাৰদৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট কাম কাজ নাই। মানুহে তাক চোৰাং কাববাৰ, খুন নীচ ব্যৱসায়ৰ দালালী আদি নানা অবাঞ্ছিত কামত-জড়িত বুলি সন্দেহ কৰে। নাৰদৰ লগতে তেনেকে ঘূৰি ফুৰা

কাৰণে মানুহে সিৰোৰ কামত ভিতৰি ভিতৰি
বহিমৰ সহযোগ থকা বুলিয়ে ধৰি লয়।

বহিম আৰু নাৰদৰ কথাৰাৰ শুনাৰ পিছত
প্ৰণৱৰ কিবা এষাৰ কবৰ মন গৈছিল। কিন্তু
বহিম আৰু নাৰদৰ লেমটু দুজনমানৰ ইতিকিং
সূচক হাঁহিৰ তাৰ মুখৰ পৰা কোনো কথা ওলাই
নপৰিল। কিছু আঁতৰত মাংস কুটি থকা যোগেশ্বৰ
পেহাইটিহে চিঞৰি কৈছিল—হেৰো তইতি তাক
তেনেকৈ জ্বলাইছ কিয়? তইতি নাজান নেকি
তাৰ বাপেকটো মৰণৰ লগত যুঁজ কৰি আছে।

প্ৰণৱৰ ভোজখলীত থকাৰ ইচ্ছাকণ একেবাৰে
শেষ হৈ গৈছিল। ভোজৰখলীলৈ একেলগে অহা
বন্ধু উৎপলক সি কৈছিল—উৎপল, ভোজ খোৱাৰ
ইচ্ছা আৰু মোৰ নাই। তুমি থাকা, মই ঘৰলৈয়ে
যাওঁ। উৎপলে প্ৰণৱক জানে। নঙঠা অৱস্থাৰ
পৰা ধূলি-মাকতিৰ খেলা কৰি একেলগে ডাঙৰ
দীঘল হোৱালৈকে। প্ৰাইমাবী স্কুল, হাইস্কুল আৰু
কলেজৰো সহপাঠী। কলেজত পঢ়ি থাকোঁতে
প্ৰণৱ আৰু উৎপলক সেয়ে লগৰ ল'ৰা কিছুমানে
ধেমালিতেভো ভুজিয়া-বুনিয়াই নাম দিছিল। প্ৰণৱৰ
মানসিক অৱস্থা সলনি কৰাৰ উদ্দেশ্যে উৎপলে কৈ
উঠিছিল—প্ৰণৱ, বন্ধা-বঢ়াখিনি শেষ হয় মানে আমি
অচ্যুত মেম্বৰৰ ঘৰৰ পৰাই পাক এটা মাৰি আহো
ব'লা।

অচ্যুত মেম্বৰৰ ঘৰলৈ যোৱাটো প্ৰণৱৰ সেই
সময়ৰ মানসিক অৱস্থা পৰিবৰ্তন কৰাৰ উপৰিও
আন এটা কাৰণতো যে বিশেষ প্ৰয়োজনীয় সেই
কথাটো বুজিবলৈ প্ৰণৱৰ দেৰি নালাগিল। সেয়ে
সিয়ো উৎপলৰ প্ৰস্তাৱত তৎক্ষণাত বাজী হ'ল।

বতৰটো বেয়া আছিল। ঘিট মিটিয়া আন্ধাৰ।
মাজে মাজে বিজুলীৰ চিকমিকোৱা পোহৰ আৰু
কিন-কিনীয়া বৰষুণ। প্ৰণৱ আৰু উৎপল গৈ
মেম্বৰৰ পিৰালিৰ ওচৰ পালে। পিৰালিত থিয়
দিয়ে দুয়ো গম পালে অচ্যুত মেম্বৰৰ বৈঠকখানাড
কেইজনমান মানুহৰ এটা আলোচনা চলিছে।
প্ৰণৱে মেম্বৰক উদ্দেশ্যি মাত এষাৰ লগাব খোজ-
তেই তাৰ কাণত ঠহৰকৈ বাজিল, চেলিম বুঢ়াৰ
কণ্ঠস্বৰ প্ৰণৱে কি দিব? দিবলৈ বা তাৰ আছেই
কি? ছালচিগা ভিকছ। দিষ্টিনচন নে কিবা ফিষ্টিনচন
লৈ বি, এ, পাছ কৰা চাৰ্টিফিকেট এখন আছে। গাঁৱৰ
স্কুল এখনৰ ল'ৰা-ছোৱালীক পঢ়ুৱাবলৈ সিমানখিনি
বিদ্যা নহ'লেও হ'ব নহয়। তাৰ পিছতে নাৰদৰ
মাতৰাত সিহঁত দুটাৰ কাণত পৰিল—মেম্বৰ খুৰা
বহিমৰ কাৰণে চেলিম দেদাই এয়া পাঁচ হেজাৰ
টকা দিছেই। দৰকাৰ হ'লে আৰু দিব। এয়া
তোমাৰ বুলিলেও তোমাৰ, স্কুলৰ বুলিলেও স্কুলৰ।
স্কুলখনৰ কাৰণে তুমি ক'ম কৰিছানে? তাৰ পিছত
মেম্বৰৰ গম্ভীৰ কণ্ঠস্বৰ দুয়োৰো কাণত পৰিল—
“এবা কথাৰাৰ ময়ো চিন্তা নকৰাকৈ থকা নাই।
তাক দি বিশেষ লাভ নাই। জটৰ বাহ হ'ব
যেন হৈ লাগিছে। কলেজৰ দুটামান শ্ৰেণী পঢ়ি
ডিগ্ৰী এটা লোৱাৰ পিছত সি যেন পৃথিৱীৰ
চৰ কথাহে শিকিলে।”

মেম্বৰৰ ইয়াৰ পিছৰ কথাবোৰ উৎপলৰ
কাণত সোমালেনে নাই প্ৰণৱে নেজানিলে; কিন্তু
তাৰ কাণত হ'লে এটা শব্দও নোসোমাল।
... এম, ভি, স্কুলখনৰ এই চাকৰিটোৰ কাৰণে
যোৱা এবছৰে সি বিনা পইছাই খাটি দিলে।

এতিয়া স্কুলখনলৈ চৰকাৰৰ সাহায্যৰ পৰিমাণ বেছি হোৱাত চাকৰিটো তাৰ পৰা কাটি নি বহিমক দিয়াৰ তলে তলে বড়যন্ত্ৰ চলিছে।

এণৱৰ এনে লাগিছিল যেন কোনোবাই তাৰ বুকুত লোৰ প্ৰকাণ্ড শেল এডাল অতি নিষ্ঠুৰভাৱে বহুৱাই দিছে। নিষ্ঠুৰতা আৰু প্ৰভাৱশালী নাঙঠ ৰূপ এটাৰ এনেকৈ হঠাতে সমুখা-সমুখি হোৱাত তাৰ চিঞৰি চিঞৰি কান্দি দিবৰ ইচ্ছা হৈছিল। পিচে সি সেটো নকৰিলে। ভাঙি পৰিব খোজা মনটো সি শুদ্ধ কৰি ললে। সি নিজকে সঁকো-য়াই দিলে চাকৰিটো তাৰ বাবে অতীব প্ৰয়োজনীয়। চাকৰিটোৰ বাবে যথোপযুক্ত যোগ্যতাও তাৰ আছে। অন্তত : চাৰিবাবৰ মূৰত মেট্ৰিক পাছ কৰা বহিমৰ তুলনাত। তদুপৰি চাকৰিটো তাক দিম বুলি স্কুল পৰিচালনা সমিতিৰ সভাপতি ধৰ্মেশ্বৰ চক্ৰৱৰ্তী আৰু সম্পাদক অচ্যুত মেধৰকে আদি কৰি স্কুল কমিটিৰ প্ৰায় আটাই-কেইজন প্ৰভাৱশালী সদস্যই দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতিকে সাৰোগত কৰি সি বিনা পইছাই যোৱা এবছৰে গেৱাৰি খাটি দিলে। এতিয়া স্কুলখনে অধিক চৰকাৰী সাহায্য পোৱাত আৰু অনতিপলমে ই পূৰ্ণপৰ্য্যায়ৰ চৰকাৰী সাহায্য লাভ কৰাৰ সম্ভাৱনা এটা দেখা দিয়াত চাকৰিটো তাৰ পৰা কাটি নি বহিমক দিব খোজা বড়যন্ত্ৰ সি কোনোপধ্যেই বাস্তৱত পৰিণত হ'ব দিব নোৱাৰে। তাদ কথা হ'ল-চাকৰিটো সি ন্যায়সঙ্গত কিবা কাৰণত নাপালেও বহিমে পাব নোৱাৰে। যি নিজে একো নাজানে সি ল'ৰা-ছোৱালীক কি শিকাব, কি বুজাব। চাকৰিটো বহিমক দিয়া মানে ল'ৰা-

ছোৱালীৰ মূৰ খোৱাহে হ'ব। কথাখিনি মনৰ ভিতৰত জুকিয়াই লোৱাৰ লগে লগে সি সিদ্ধান্ত লৈছিল যে সি বলিত খুৰাক লগ কৰিব। এই বলিত খুৰাকো এই কথা মানুহেই কমখন চক্ৰান্ত কৰি গাঁৱৰ হাইস্কুলটোৰ পৰা চাকৰি এৰি দিবলৈ বাধ্য কৰিছিলনে? পিচে বলিত খুৰায়ো সিহঁতক আঙুলি টোৱাই কৈছিল হেৰো, যোগ্যতাক তহঁতে বড়যন্ত্ৰেৰে অলপ সময়ৰ কাৰণেহে ঢাকিবি। মোৰ যদি যোগ্যতা আছে দেখিবি নহয় কি কৰিম।" আৰু বলিত খুৰাই সঁচাকৈয়ে সিহঁতক নিজৰ যোগ্যতাৰ পৰাকষ্ঠা দেখুৱালেও। এবছৰ পাৰ নৌহওঁতেই ২ মাইল আঁতৰৰ তিনিখন গাঁৱৰ বাইজক একেলগ কৰি ছোৱালী হাইস্কুল এখন পাতিলে আৰু নিজৰ পথাৰখনক ভাল পোৱাদি ভাল পাই দিনে বাতি দেহে কেহে খাটি স্কুলখন গঢ়িও তুলিলে ...।

সেই বলিত খুৰাকে লগ কৰিবলৈ এই দোকমোকালিতে সি খোজ লৈছে। বলিত খুৰা আচলতে তাৰ নিজা খুৰা নহয়। দেউতাকতকৈ সৰু কাৰণে আৰু একে গাঁৱৰ মানুহ কাৰণে সি খুৰা বুলি মাতে। কিন্তু সি মাজে মাজে ভাবে তাৰ আপোন খুৰা এজন থকাহ'লে সি যিমান আপোনভাৱ অনুভৱ কৰিলেহেঁতেন, বলিত খুৰাক সি যেন তাতকৈ বেছি আপোন জ্ঞান কৰে। তাৰ বিপদত যে বলিত খুৰাৰ ব্যক্তিৰ বীৰৰ দৰে থিয় হ'ব সেই কথাটো সি বুজি পায়। এতিয়াও তাৰ মনত আছে নিজৰ অসং উদ্দেশ্য চৰিতাৰ্থ কৰিব নোৱাৰি গাঁৱৰ জেউতি পেহীৰ ছোৱালীজনীৰ মিছা কলঙ্ক উলিয়াই বদনামী কৰিব খোজাৰ মানসেৰে আজি কিছুদিন

আগতে মতা গাঁৱৰ মেলত অচ্যুত মেঘবৰ বৰ-
পুতেক যাদৱ, গাঁওবুঢ়াৰ কনিষ্ঠ পুতেক নগেন
আদিৰ বিৰুদ্ধে জেউতি পেহীৰ পক্ষ লৈ সজোৱে
মাত মতা মানুহটো আছিল বলিত খুৰা। সেইখন
মেলত বলিত খুৰা নহ'লে যে সত্য কথা ওলাই
নপৰি জেউতি পেহীহঁত এঘৰীয়া হ'লহেঁতেন সেই
কথাটো গাঁৱৰ প্ৰতিজন মানুহে বুজি পাইছিল। সত্য
আৰু ন্যায়ৰ বাবে এনেদৰে বীৰৰ দৰে যুঁজা বাবেই
সম্ভৱ বলিত খুৰাৰ প্ৰতি তাৰ শ্ৰদ্ধাৰ টানটোও
ইমান বেছি। বলিত খুৰাক আৰু এটা কথাৰ
কাৰণেও তাৰ বৰ ভাল লাগে। প্ৰসঙ্গ ওলালে
তাক বা গাঁৱৰ আন যিকোনো উঠি অহা ডেকা

ল'ৰাক উদ্দেশ্যি তেওঁ ক'ব নাপাহৰে—হেৰো,
শ্ৰায় হ'ল পোহৰ, অন্তায় হ'ল আন্ধাৰ। অন্যায়
কাৰ্য্যবোৰ দেখিও তহঁতি যদি চকু মুদি থাক,
গাঁওখন দেশখন আন্ধাৰে ভৰি পৰিব, বুজিছ।
যিমান পাব অন্যায় প্ৰতিবোধ কৰ। নহ'লে
গৰাখহনীয়া হ'ব। প্ৰচণ্ড গৰাখহনীয়া—য'ত
গাঁও, দেশ সকলো জাহ যাৰ ... ।

সেই বলিত খুৰাকে লগ কৰিবলৈ প্ৰণৱে
এই দোকমোকালিতে খোজ লৈছে। বেলি এতিয়াও
ওলোৱা নাই। বলিত খুৰা নিশ্চয় মুখ হাত
ধুই সাজু হ'ব লাগিছে। বলিত খুৰাক সি লগ
পাব। লগ পাবই লাগিব। ●

“মই মোৰ ঘৰৰ কেউদিশে প্ৰাচীৰ গঢ়ি তুলি থিৰিকিবোৰ বায়ু আৰু
পোহৰহীন কৰি ৰাখিব নোখোজোঁ।। পৃথিৱীৰ সকলো দেশৰ সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ
বতাহছাটি মোৰ ঘৰৰ সকলোপিনে প্ৰবাহমান হওক, কিন্তু সেয়ে মোৰ
ভৰি পিচলাব নোৱৰিব। মই আনৰ ঘৰত অনধিকাৰ প্ৰৱেশকাৰী ভিক্ষাৰী
বা দাস হিচাপে থাকিবলৈ স্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰোঁ।”

—মহাত্মা গান্ধী

সুন্দৰ সাধক শিল্পী

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালা

মিচ্ যুথিকা কাকতি
১ম বাৰ্ষিক, উঃ মাঃ

অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ জগতলৈ অনবদ্য অৱদান আগবঢ়াই অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ উঁহাল চহকী কৰি তোলা ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত সুন্দৰ সাধক শিল্পী ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাই নিঃসন্দেহে এক স্মৃতিস্বৰূপ স্থান দখল কৰি আছে। বহুগুণী প্ৰতিভাসম্পন্ন আৰু এক বিৰল ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ একেধাৰে কবি, গীতিকাৰ, স্তবকাৰ, নাট্যকাৰ, অভিনেতা কথাছবি নিৰ্মাতা, স্বাধীনতা সংগ্ৰামী আৰু এজন প্ৰকৃত বিপ্লৱী আছিল। নিজক তথা দেশ মাতৃক মহীয়ান কৰি তোলা ইমানবোৰ গুণেৰে বিভূষিত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা কিন্তু আছিল সঁচা অৰ্থত শিল্পী—সুন্দৰ সাধক। তেওঁৰ শিল্পী সত্তাই বিচাৰিছিল অপসংস্কৃতি তথা সমাজৰ দূৰ্ভৱিকাৰীক বিনাশ কৰি চিৰসুন্দৰক প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ। সেয়ে তেওঁ আজীৱন বিপ্লৱী শিল্পীৰ ভূমিকা পালন কৰি জনতাক জগাই তুলিছিল—

“আজি শিল্পীৰূপেৰে জাগিব লাগিব জগত জনতা
আজি কবিটি হৈ
বৰিটি হৈ জ্বলিব লাগিব বিশ্ব জনতা।”

“দুষ্কৃতি নাশি”

সংস্কৃতিৰে পৃথিৱী মুক্ত কৰি
শিল্পী ৰূপেৰে ওলা জনতা
সুন্দৰৰেই বিৰাট স্বৰূপ ধৰি।”

বৈচিত্ৰ্যময় অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰভেটিৰ ওপৰত ভৰ দিয়েই মহান ভাৰতীয়ৰ পৰিচয় দি বিশ্ব-দৰবাৰলৈ বুলি খোজ পেলোৱা সুন্দৰতম সংস্কৃতিৰ পূজাৰী এই গৰাকী নিৰ্ভাঁজ অসমীয়া—ৰূপকোঁৱৰৰ জন্ম হৈছিল ১৯০৩ চনৰ ১৭ জুনৰ দিনাখন ডিব্ৰুগড়ৰ তামোলবাৰী চাহ বাগিচাত। তেওঁৰ পিতৃৰ নাম আছিল পৰমানন্দ আগৰৱালা আৰু মাতৃৰ নাম কিৰণময়ী আগৰৱালা। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ প্ৰপিতামহ নগেন্দ্ৰ আগৰৱালা সুদূৰ বাজস্থানৰ

পৰা আহি অসমতে স্থায়ীভাবে বসবাস কৰিব লৈছিল আৰু অসমীয়া ছোৱালী বিয়া কৰাই হাড়ে-হিমজুৱে অসমীয়া হৈ পৰিছিল। নগুৰু আগবঢ়ালাৰ জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ হৰিবিলাস আগবঢ়ালাই 'কীৰ্তন', 'দশম', 'নাম ঘোষা' আদি ধৰ্ম পুথিবোৰ ছপাই পৰিয়ালত অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য চৰ্চাৰ এটি পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিছিল। এই পৰিয়ালৰে চন্দ্ৰ কুমাৰ আগবঢ়ালা, আনন্দ চন্দ্ৰ আগবঢ়ালা আদিয়ে অসমীয়া সাহিত্য জগতত প্ৰভুত বৰঙণি আগবঢ়াইছিল। সঙ্গীত বাদ্য আদিতো এই পৰিয়ালৰ লোকৰ বাপ কম নাছিল। সৰু কালত লাভ কৰা পৰিয়ালৰ এনে পৰিবেশে আৰু অসমীয়া সংস্কৃতিক নৱতম ৰূপ প্ৰদান কৰোঁতা মহাপুৰুষ হুগৰাকীয়ে এৰি থৈ যোৱা অল্পপম অৱদান ৰাজিব অধ্যয়নে জ্যোতিপ্ৰসাদক অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আকৃষ্ট কৰি তুলিছিল। শংকৰদেৱক তেওঁ সমন্বয়-সংস্কৃতিৰে বৰ অসমৰ ভেটি নিৰ্মাণ কৰোঁতা মহান অসমীয়া কলাকাৰ বুলি গণ্য কৰিছিল। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ জীৱনত এই মহাপুৰুষ গৰাকীৰ প্ৰভাৱ নপৰাকৈ থকা নাছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদে হাইস্কুলীয়া শিক্ষা লাভ কৰিছিল তেজপুৰ চৰকাৰী হাইস্কুলত। তাৰ পৰাই ১৯২১ চনত প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাৰ বাছনি পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ কলিকতাৰ পৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা পাছ কৰিছিল। সেই সময়ত গান্ধীজীৰ নেতৃত্বত ব্ৰিটিছৰ বিৰুদ্ধে অসহযোগ আন্দোলন চলি আছিল। প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা পাছ কৰি উঠি জ্যোতিপ্ৰসাদেও এই আন্দোলনত যোগদান কৰিলে। কিন্তু কিছু দিনৰ ভিতৰতে অসহযোগ আন্দোলন অন্ত পৰাত জ্যোতিপ্ৰসাদ কলিকতাৰ নেছনেল কলেজত ভৰ্তি

হয়। ২য় বাৰ্ষিক শ্ৰেণীলৈ অধ্যয়ন কৰি তেওঁ অল্প দিনৰ কাৰণে বৰদেউতাক চন্দ্ৰকুমাৰ আগবঢ়ালাৰ "অসমীয়াত" সোমায়হি আৰু নিউ প্ৰেছ চলোৱাত সহায়তা কৰে। এই প্ৰেছত কিছুদিন কাম কৰাৰ পাছত তেওঁ ১৯২৬ খৃঃত উচ্চ শিক্ষাৰ্থে বিলাতলৈ যায় আৰু এডিনবৰা বিশ্ববিদ্যালয়ত কিছুদিন অধ্যয়ন কৰি ডিগ্ৰী নোলোৱাকৈ সিমানতে সাধাৰণ শিক্ষা সাং কৰি ফিল্ম শিল্প অধ্যয়নৰ বাবে জাৰ্মানিলৈ যাত্ৰা কৰে। জাৰ্মানিত ফিল্ম শিল্প সম্বন্ধে জ্ঞান আহৰণ কৰি তেওঁ ১৯৩০ খৃঃত ভাৰতলৈ ঘূৰি আহে।

সেই বছৰতে গান্ধীজীৰ নেতৃত্বত পুনৰ আইন অমান্য আন্দোলন আৰম্ভ হৈছিল। জ্যোতিপ্ৰসাদে এই আন্দোলনত যোগদান কৰি কাৰাবৰণ কৰিব লগা হয়। সুদীৰ্ঘ ১৫ মাহ কাল সশ্রম কাৰাদণ্ড ভোগ কৰাৰ অন্তত জ্যোতিপ্ৰসাদে জেলৰ পৰা মুক্তি লাভ কৰিলে। তেতিয়া তেওঁ কলংপুৰ ভোলাগুৰি চাহ-বাগানত অসমীয়া ফিল্ম শিল্প প্ৰতিষ্ঠাৰ কাৰণে "চিত্ৰলেখা মুভিটোন" প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। "চিত্ৰলেখা মুভিটোন"ৰ প্ৰথম নিবেদন হিচাপে ১৯৩৫ খৃঃত "জয়মতী" কথাছবিখনে মুক্তি লাভ কৰে। সেই কালৰ সীমিত সা-সুবিধাৰ মাজত তেওঁ কথাছবি প্ৰযোজনা কৰাৰ কম দুঃসাহস কৰা নাছিল। তদুপৰি কোনো কালে অভিনয়ত ননমা অসমীয়া ছোৱালীক তেওঁ কথাছবিত নমাই সফলভাৱে অভিনয় কৰোৱাই সফলেই হোৱা নাছিল—মহিলাৰ সুপ্ত প্ৰতিভাক জাগ্ৰত কৰি সময়ৰ খোজত মহিলাসকলক আগবঢ়াই নিয়াতো অগ্ৰগণী ভূমিকা লৈছিল। ১৯৩৯ খৃঃত

জ্যোতিপ্ৰসাদে “ইন্দ্ৰমালতী” নামে আন এখন কথাছবি উলিয়ায়। ইয়াৰ উপৰি তেওঁ “জয়মতী” আৰু “শোণিত কুঁৱৰী” নাটবো গ্ৰামোফোন বেকৰ্ড কৰিছিল। ইতিমধ্যে ১৯৩৬ চনত দেৱযানী ভূঞাৰ সৈতে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ গুৰুত পৰিণয় সম্পন্ন হৈছিল।

ছাত্ৰ অৱস্থাৰ পৰাই জ্যোতিপ্ৰসাদে ‘গল্প’ ‘কবিতা’ ‘নাটক’ আদি লিখিব লৈছিল। এই লিখনিবোৰৰ মাজত তেওঁৰ মৌলিক চিন্তা তথা সৃষ্টিশীল প্ৰতিভাৰ পৰিচয় পোৱা যায়। মাত্ৰ ১৪ বছৰ বয়সতে জ্যোতিপ্ৰসাদে “শোণিত কুঁৱৰী” নামৰ নাটকখন লিখি উলিয়ায়। তেওঁৰ বচিত আন নাটকসমূহ হ’ল – “কাৰেঙৰ লিগিৰী”, “ৰূপালীম”, “নিমাতী কইনা”, “সোণপখিলী”, “লভিতা”, “খনিকৰ”, “কনকলতা” আৰু “সুন্দৰ কোঁৱৰ”। নাটকৰ উপৰিও তেওঁ বহুতো গল্প, কবিতা, উপন্যাস আৰু ভালেমান চিন্তা গধুৰ প্ৰৱন্ধ ৰচনা কৰি অসমীয়া সাহিত্যৰ উৰাল চহকী কৰি তোলে। শিশু মনৰ বিকাশৰ বাবে তেওঁ এলানি শিশু-সাহিত্যও ৰচনা কৰে। ইংৰাজী, বঙলা আৰু হিন্দী ভাষাতো তেওঁৰ লিখনি প্ৰকাশ পাইছিল। সঙ্গীতকাৰ আৰু বিশিষ্ট সুৰকাৰ ৰূপেও জ্যোতিপ্ৰসাদে অনন্ত প্ৰতিভাৰ স্বাক্ষৰ বহন কৰিছে। তেওঁৰ গীতসমূহৰ সুৰৰ লগত যেন অসমীয়া সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ বৰ্ণাঢ্য ৰূপটো একাত্মক হৈ আছে। তেওঁৰ ৰচিত দেশ প্ৰেমমূলক গীতসমূহেও ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত জন-সাধাৰণক জাগ্ৰত কৰি তোলাত বিশেষ অৰিহণা যোগাইছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদ ভাৰতৰ মুক্তি আন্দোলনৰ এজন

অন্যতম সংগ্ৰামীও আছিল। পৰাধীনতাৰ শিকলি ছিঙি দেশক স্বাধীন কৰিবলৈ তেওঁ ১৯২১ চনৰ অসহযোগ আন্দোলনত জপিয়াই পৰিছিল। ১৯৩০ চনৰ আইন অমান্য আন্দোলনত যোগদান কৰাৰ কাৰণে কাৰাবৰণ কৰি সশ্রম কাৰাদণ্ড ভুগিছিল। ১৯৪২ খৃঃ ব আন্দোলনত যোগদান কৰি তেওঁ অসমত গণ আন্দোলন তীব্ৰতৰ কৰি তুলিছিল। এই আন্দোলনৰ কালছোৱাত তেওঁ কিছুদিন আশ্ৰয় গোপনো কৰিব লগা হৈছিল। পাছত অৱশ্যে আদালতত গৈ তেওঁ নিজে ধৰা দিছিল। আদালতত তেওঁৰ বিৰুদ্ধে কোনো প্ৰমাণ নোপোৱাত খালাচ কৰি দিয়ে। জীৱনৰ শেষৰ ফালে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কংগ্ৰেছৰ প্ৰতি মোহ ভঙ্গ হৈছিল আৰু তেওঁ মাক্সবাদৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈছিল। কিছুদিনৰ বাবে মাক্সবাদী সকলৰ দ্বাৰা আয়োজিত গণ-নাট্য সংঘৰ সভাপতিও হৈছিল।

১৯৪৪ খৃঃ ত তেওঁ কেইমাহ মানৰ কাৰণে “দৈনিক অসমীয়া”ৰ সম্পাদকৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰিছিল। এই সময়ত তেওঁ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপনৰ বাবে হোৱা আন্দোলনত আগ ভাগ লৈছিল আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নক্সা এটি আঁকি দিছিল। অত্যধিক পৰিশ্ৰমৰ কাৰণে ইতিমধ্যে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ স্বাস্থ্য ভাগি পৰিছিল। সেয়ে তেওঁ সম্পাদনাৰ দায়িত্বৰ পৰা অব্যাহতি লৈ ডিব্ৰুগড়ৰ তামোলবাৰী চাহ-বাগানত থাকিবলৈ লৈছিল। ১৯৪৯ খৃঃত সাতোটি সন্তানক এৰি তেওঁৰ পত্নী দেৱযানীয়ে ইহলীলা ত্যাগ কৰিলে। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ বাবে এই শোক মৰ্মান্তিক হ’ল। দুবাৰোণ্য কৰ্কট ৰোগত ভুগি থকা ভেৱেঁ আৰু বেছিদিন

বাচি নাথাকিল। মাত্ৰ ৪৮ বছৰ বয়সতে ১৯৫১ চনৰ ১৭ জানুৱাৰীৰ দিনা তেওঁ নব তনু ত্যাগ কৰি স্বৰ্গগামী হ'ল।

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালৰ মহা-প্ৰয়াণ ঘটা আজি বহু বছৰ অতীত হ'ল। কিন্তু অসমৰ জাতীয় তথা সাংস্কৃতিক জীৱনত বিশিষ্ট ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি সুৰ আৰু সমন্বয়ে অসমীয়া সাংস্কৃতিক নৱৰূপত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব বিচাৰি সুন্দৰৰ সাধক

এই মহান শিল্পী গৰাকী বাইজৰ মাজত যেন আজি মৰিও অমৰ হৈ আছে বিশ্ব—জনতাৰ জয় গান গাবলৈ—

“জনতা তোৰ প্ৰাণৰো প্ৰাণত

মনৰো মনত,

শিল্পী যে মই

লুকাই লুকাই আছোঁ।”

[প্ৰৱন্ধটি যুগুত কৰোঁতে অসমত প্ৰকাশন পৰিষদৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত “জ্যোতিপ্ৰসাদ বচনাৱলীৰ” সহায় লোৱা হৈছে।]

“আজি জনতাৰ নবীন চেতনা বিয়পি জাগে সেই পোহৰত জগতৰ জনে নতুন জীৱন মাগে। সেই চেতনাৰ সংঘাত লাগি ভাঙিছে শতাব্দীৰ দুষ্কৃতিৰ যন্ত দুৰ্ভেদ্য আটীৰ।”

—জ্যোতিপ্ৰসাদ।

অসমৰ ঐক্য-সংহতিত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ অৱদান

এম্ নাছিব উদ্দিন আহমেদ
স্নাতক, ১ম বাৰ্ষিক

পৃথিৱীৰ ইতিহাসৰ পাত মেলিলে আমি দেখিবলৈ পাবোঁ যে যেতিয়া সমাজত ধৰ্মৰ গ্লানি হৈ অধৰ্মৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ হয়, শোষণ আৰু অত্যাচাৰৰ মাত্ৰাই চৰম সীমা পায় তেতিয়াই সত্য প্ৰতিষ্ঠা কৰি সমাজ তথা দেশক পৰিত্ৰাণ কৰিবলৈ একে একোজন মহামানৱৰ আৱিৰ্ভাৱ ঘটে। এনে মহাপুৰুষ সকলৰ ভিতৰত ভগৱান বুদ্ধ, মহাপ্ৰভু যীশু, ইছলাম ধৰ্মৰ প্ৰবৰ্ত্তক হজৰত মহম্মদ আদিৰ নাম লব পাৰি। তেওঁলোকৰ আৱিৰ্ভাৱ আছিল যেন দেশ তথা জাতিৰ হিত আৰু কল্যাণ সাধন কৰা। খৃষ্টিয় পঞ্চদশ শতিকাত ইউৰোপৰ খৃষ্টান ধৰ্মত দেখা দিয়া ব্যাভিচাৰ-অনাচাৰ আদি দূৰ কৰিবলৈ আৱিৰ্ভাৱ হৈছিল মাৰ্টিন লুথাৰকে আদি কৰি কেইবাগৰাকী মহামানৱৰ। সেই একে শতিকাতে অসমতো ধৰ্মৰ নামত দেখা দিয়া অনাচাৰ-ব্যাভিচাৰ, খিয়লা-খিয়লি আদি আঁতৰ কৰি ধৰ্মক সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ সহজলভ্য কৰি তোলাৰ মানসে আৱিৰ্ভাৱ হৈছিল মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ। তেওঁ পবিত্ৰ এক শবণ নামধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি হৰি নামৰ অমৃত বাণীৰে জীৱৰ মুক্তিৰ পথৰ সন্ধান দিছিল। তত্পৰি তেওঁ ধৰ্ম প্ৰচাৰতে ক্লান্ত নাথাকি এগৰাকী

প্ৰখ্যাত সমাজ সংস্কাৰক হিচাপে সমাজত দেখা দিয়া বিভেদ, অশূয়া, উচ্চ-নীচৰ ভেদাভেদবোৰ দূৰ কৰি সাংস্কৃতিক সমন্বয়ৰ এনাজবীৰে এব-অসমৰ ভেটিটো নিৰ্মাণ কৰি গৈছিল।

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ আৱিৰ্ভাৱ কালত অসমত নানা উপভাষা, নানা ধৰ্ম, নানা আচাৰ-পদ্ধতিৰ খেল-মেলিত এটা বিশৃংখল অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছিল। নৈতিক আদৰ্শ, আধ্যাত্মিক সাধনা আৰু সত্যধৰ্ম আচৰণ কৰাৰ সুযোগ আৰু সুবিধা নথকাত সমাজত ব্যাভিচাৰ আৰু কু-আদৰ্শই খোপনি পুতি লৈছিল। জনসাধাৰণৰ সমুখত সহজ আচৰণীয় এটা সুস্থ ধৰ্মীয় আদৰ্শ নথকাত প্ৰবৃত্তি অনুসৰি যাবে যিটো পথ ভাল যেন বোধ হৈছিল তাকে অনুসৰণ কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও বামাচাৰী তান্ত্ৰিক প্ৰথাৰ ভয়াবহ আচাৰে স্থান বিশেষে আৰু লোক বিশেষে খোপনি পুতি লৈছিল। নানা মত, নানা দেৱ-দেৱীৰ উপাসনা আৰু নানা আচাৰে জনসাধাৰণৰ মন সনাতন ধৰ্মৰ পৰা বিচ্যুত কৰি নিছিল। এনে এটা পৰিস্থিতিৰ সমুখীন হৈ মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে জনসাধাৰণৰ আগত প্ৰাচীন সনাতন ধৰ্মৰ আদৰ্শ দাঙি ধৰাৰ উদ্দেশ্যে নৱ-বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ পাতনি মেলে।

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ মূলতঃ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰক আছিল যদিও তেওঁ এগৰাকী দৃবদৃষ্টি সম্পন্ন সমাজ সংস্কাৰক আৰু সমাজৰ নিৰ্মাতা আছিল। বহু-মুখী প্ৰতিভাৰ আঁকৰ স্বৰূপ শংকৰদেৱৰ দৰাচলতে আছিল অসমীয়া জাতিৰ জনক। তেওঁ এই কথা ভালকৈ উপলব্ধি কৰিছিল যে অসমৰ বিভিন্ন ভাষা-ভাষী, বিভিন্ন মতাবলম্বী জনসাধাৰণৰ মাজত সম্প্ৰীতি, ঐক্য আৰু আধ্যাত্মিক ভাব জগাই তুলিবলৈ হ'লে এটা সহজ, সবল ধৰ্মীয় মাৰ্গৰ সন্ধান দিব লাগিব। বৈষ্ণৱ ভক্তি মাৰ্গই সেই সহজ সাধন পন্থ হ'ব বুলি তেওঁ বিশ্বাস কৰিছিল। এই উদ্দেশ্যে তেওঁ ১২ বছৰ কাল সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষ ভ্ৰমণ কৰি বিভিন্ন তীৰ্থ, মঠ-মন্দিৰ দৰ্শন কৰি বিভিন্ন বৈষ্ণৱ সম্প্ৰদায়ৰ ক্ৰিয়া কলাপ লক্ষ্য কৰি নিজ কাল, দেশ আৰু পাত্ৰৰ উপযোগীকৈ বৈষ্ণৱ ভক্তি মাৰ্গ প্ৰবৰ্তন কৰে। নাস, দেউ (উপাস) গুৰু আৰু ভকত (সংসঙ্গ) - এই চাৰিটা তত্ত্বক ভক্তি সাধনাৰ অপৰিহাৰ্য্য অঙ্গ-স্বৰূপে 'এক শৰণ নাম ধৰ্ম' প্ৰচাৰ কৰি জনসমাজক উদ্ধৃত্ত কৰি তোলে। তেওঁৰ ধৰ্মৰ মূলভেটি আছিল হাটী, বাটী, নামঘৰ, মণিকূট সমন্বিতে সত্ৰানুষ্ঠানটো, য'ত জাতি বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে, কি কৈৱল্যা, কি সংসাৰী সকলো ভক্তৰে সংসঙ্গ লাভ হয় আৰু য'ত কেৱল হৰি ভক্তিৰ প্ৰৱণ-কীৰ্তন আৰু চৰ্চ্চালাপ হয়। এই অনুষ্ঠানটো সাৰ্বজনীন, জন্মমুহূৰ্ত্ত নিচিনাই - ইয়াত সকলোৰে সম-অধিকাৰ দেশ-কাল-পাত্ৰৰ ভেদাভেদ নাই, যি বৌদ্ধ ধৰ্মৰ নিচিনাই বিশ্বমানৰ ভাতৃবোধ্যৰ আৰু গুৰু সমাজ তত্ত্বৰ চমক নিদৰ্শন। এই বৈষ্ণৱ সমাজৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈছিল

হিন্দু-যৱন, আৰ্য্য-অনাৰ্য্য, খলুৱা-বহিৰাগত আদি সকলো ভক্তগণ। যৱনৰ চান্দসাই আৰু জয়হৰি, গাৰোৰ গোবিন্দ, ভোটৰ জয়ানন্দ, মিৰিৰ বলাই নগাৰ নৰোত্তম আদি লোকৰ অন্তৰ্ভুক্তিৰে এই সমাজৰ সাৰ্বজনীনতা আৰু ব্যাপকতাই প্ৰকাশ কৰে। সেয়ে তেৰাৰ শিষ্য পৰম বৈষ্ণৱ সকলে হৰি নামৰ ধ্বনিৰে ভূগোলৰ হেঙাৰ ভাঙি দেশক লগলগাই গাব পাৰিছিল -

“ধন্য ধন্য কলি কাল

ধন্য নব তনু ভাল

ধন্য ধন্য ভাৰত বৰিষ।”

পবিত্ৰ একশৰণ ভাগৱতী ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে গোটেই অসমীয়া জাতিকে যেনেকৈ ভগবদমুখী কৰি গ'ল তেনেকৈ সমাজ-সংস্কাৰ কৰি আৰু গণতন্ত্ৰৰ ভেটি গঢ়ি জনসাধাৰণক সামাজিক ঐক্যৰ ডোলেৰে বান্ধি অসম দেশক আৰু অসমীয়া সমাজখনক স্বয়ংসমৃদ্ধ আৰু স্ব-প্ৰতিষ্ঠিত কৰি থৈ গৈছিল। বৰ্তমান যুগত মহাত্মা গান্ধীয়ে যি পঞ্চায়তী ৰাজ প্ৰবৰ্তন কৰিব বিচাৰিছিল সেই শাসন পদ্ধতি মহাপুৰুষ গৰাকীয়ে ৫০০ বছৰ আগতে অসমৰ গাঁৱে-ভূঞা প্ৰবৰ্তাই গৈছিল প্ৰতি নামঘৰে নামঘৰে, সত্ৰই সত্ৰই। নামঘৰ তথা সত্ৰসমূহ আছিল বাইজৰ আদালত। তাত বিচাৰৰ পৰা আবস্ত কৰি বাইজৰ অভাৱ-অভিযোগলৈ সকলো বিষয়তে চকু বখা হৈছিল। নামঘৰৰূপী বিচাৰালয়ৰ নিৰাপেক্ষ বিচাৰত নাইজ যেন সুখী হ'ব পাৰিছিল বাইজে যেন উচিত বিচাৰ পাইছিল। সেয়ে নামঘৰ তথা সত্ৰানুষ্ঠানৰ প্ৰতি জনসাধাৰণৰ আস্থা আৰু বিশ্বাস স্থাপন হৈছিল আৰু ইয়াক

কেন্দ্র কবিয়ে শেষত ধ্বংসাত্মকী অসমীয়া জাতিটো, অসমীয়া সমাজখন এটা সুস্থ জাতি হিচাপে, এখন সুস্থ সমাজ হিচাপে সুপ্ৰতিষ্ঠিত হ'ব পাৰিছিল।

সাহিত্য হ'ল মানব হৃদয়ৰ অনুভূতি জাগ্ৰত কৰা অনুপম উপাদান। ইয়াৰ কোনো পৰিধি বা সীমা নাই। ই বিশ্বজনীন। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱেও সাহিত্য-সৃষ্টিৰ জৰিয়তে জনসাধাৰণক জাগ্ৰত কৰি তুলিব বিচাৰিছিল। তেওঁৰ লিখনিসমূহ প্ৰায়েই প্ৰচাৰধৰ্মী আছিল যদিও এইবোৰে পৰৱৰ্তী লিখক সকলক যথেষ্ট অনুপ্রাণিত কৰিছিল। শংকৰদেৱ আছিল অসমীয়া সাহিত্যৰ বাট-কটীয়া। বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰৰ উদ্দেশ্যে নাট-পদ-গীত আদিৰ সৃষ্টি শংকৰদেৱে নকৰাহেঁতেন আজি অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য ইমান চহকী হ'ব নোৱাৰিলেহেঁতেন। সকলো প্ৰকাৰৰ কলাৰ ভিতৰত জনসাধাৰণক সহজে আকৃষ্ট কৰিব পৰা শ্ৰেষ্ঠ কলা হ'ল নাট। বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ একেশ্বৰবাদ বা হবি ভক্তিৰ শ্ৰেষ্ঠ দাঙি ধৰিবৰ কাৰণে তেওঁ নাট বচনা তথা মঞ্চস্থ কৰিছিল যদিও ইয়াৰ মাজেৰে তেওঁ জনসাধাৰণক একতাৰ ডোলেৰে বান্ধিবলৈ সক্ষম হৈছিল। নাট্যাভিনয় চাবলৈ একেখন মঞ্চত সমবেত হৈছিল বিভিন্ন জাতি, ধৰ্মৰ লোক। এইদৰে মিলিত হোৱাৰ ফলত তেওঁলোকৰ মাজত থকা ভেদাভেদ, উচ্চ-নীচ ভাববোৰ পাহৰি পেলোৱাতো সম্ভৱ হৈছিল।

ভক্তিপ্ৰাণ লোকসকলে মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মৰ পতাকা এখন কল্পনা কৰে। শুধু গুৰু বৰ্ণ বস্ত্ৰ এখনত থগী এখন বাখি তাৰ ওপৰত ভাগৱত খন স্থাপন কৰা হৈছে। গুৰু বৰ্ণটো পবিত্ৰতা আৰু শাস্তিৰ চিহ্ন। মহাভাগৱতৰ জ্ঞান আলোকেৰে

মানৱ হিয়াৰ কলুষ কালিমা আঁতৰ কৰাই পতাকাৰ প্ৰতীক উদ্দেশ্য। পতাকাৰ উত্তোলনৰ সময়ত মহাপুৰুষ জনাৰ বচিত-- "জয় জয় যাদৱ, জলনিধি যাধৱ ধাতা" বৰগীতেৰে কাম আবন্ত কৰা হয়। পতাকা উত্তোলিত হোৱাৰ লগে লগে খেল তালেৰে তলৰ গীতটো গোৱা হয়।

"বৈষ্ণৱী পতাকাৰ উজ্জল কান্তি

বিবাজে বিশ্বত বিমল শাস্তি।

আহাহে সন্ত আহ! মহন্ত,

ক্ষুদ্ৰ ভেদ নীতি কৰাহি অন্ত

সহায় আমাৰ আছে শ্ৰীমন্ত।"

মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ আৱিৰ্ভাৱ অসমৰ কাৰণে এক বিষয় বুলি কব পাৰি। শংকৰদেৱৰ আৱিৰ্ভাৱ নোহোৱাহেঁতেন অসমীয়া জাতিও সুকীয়া বৈশিষ্ট্য লৈ আজি বৰ্দ্ধি থাকিব নোৱাৰিলেহেঁতেন। অধৰ্ম, অনৈক্য আৰু বিভেদে ভয়াবহ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰি থানবান কৰি তোলা অসমীয়া সমাজখনক মহাপুৰুষ গৰাকীয়ে ধৰ্ম-কৰ্মৰ নতুন পথ দেখুৱাই সকলো জাতি-বিজাতিকে এক কৰি অনায়াস ব্যভিচাৰৰ বিপক্ষে জাগ্ৰত কৰি ঐক্য-সংগতিৰ যি মহান আদৰ্শ দেখুৱাই গৈছিল সিয়েই মহাপুৰুষ গৰাকীৰ তিৰোভাৱৰ আজি প্ৰায় পাঁচশ বছৰ পিচলৈকো অটুট আছে। বৰ্তমান সময়তো মহাপুৰুষ গৰাকীৰ প্ৰাসঙ্গিকতা আহি পৰিছে-বিশেষকৈ অসমৰ ঐক্য-সংগতি বন্ধাৰ ক্ষেত্ৰত। শংকৰদেৱে যি মহান উদাৰ নীতিৰে পাহাৰ ভৈয়াম, ব্ৰাহ্মণ শূদ্ৰ, জনজাতীয়-অজনজাতীয়, গাৰো, নগা, মুছলমান আদি সকলোকে এক কৰি গঢ়ি সমন্বয়ৰ যি সেতু বচনা কৰিছিল সেই একে উদাৰতা তথা উদাৰ

নীতিয়েহে বৰ্তমান সময়তো জাতিক তথা দেশক
ঐক্যবদ্ধ কৰি বাখিব পাৰিব বুলি আশা কৰিব
পাৰি। পদ্মশ্ৰী অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকাদেৱে তেখেতৰ
কবিতাৰ মাজেৰেও মহাপুৰুষ গৰাকীৰ এনে উদাৰ
নীতিৰেই জয়গান গাই অসমীয়া জাতিক সকাঁয়াই
গৈছে—

“এতিয়াও অসমীয়া উঠা কাছি পাৰি

জানি লোৱা, মানি লোৱা সাবোগত কৰি
পবিত্ৰ কীৰ্ত্তনঘৰ
স্থান তাত নাই বিভেদৰ
থিয় হোৱা মূৰ দাঙি জয়ধ্বজা তুলি
বহল উদাৰ ধৰ্ম মহাপুৰুষ
আখৰে আখৰে পালি হোৱা অগ্ৰসৰ
সৱাকৈ সৱটি লোৱা নিজ ভাতৃ বুলি।”

[প্ৰবন্ধটি যুগ্মত কৰি উলিয়াওঁতে বিশেষভাবে সহায়লোৱা পুথি কেইখন হ'ল —

- ১। অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত— ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা।
- ২। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰজ্যোতি (স্মৃতিগ্ৰন্থ)— শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সংঘ— গুৱাহাটী।
- ৩। মহাপুৰুষ— হেমপ্ৰভা হাজৰিকা।
- ৪। অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰূপৰেখা— ড° মহেশ্বৰ নেওগ।]

স্বৰ্গলৈ গলে কেনে সুখ সন্তোষ পোৱা যাব কব নোৱাৰোঁ।। কিন্তু
জন্মভূমিলৈ গৈ মাতৃভূমিৰ মুখৰপৰা মধুৰ মাতৃভাষা শুনিবলৈ পালে আমি
স্বৰ্গলৈ যাবলৈ— ইন্দ্ৰৰপৰা পোৱা নিমন্ত্ৰণো যে অস্বীকাৰ কৰিবলৈ সাজু আছে।
তাক বোধকৰোঁ স্বয়ং ইন্দ্ৰইও জানে, মাতৃ ভাষাটো বাদ দিলে জন্মভূমিৰ
মূলাৰ সবহ ভাগ বাদ পৰে।

— বসবাক্ষ বেজবৰুৱা।

বিজ্ঞান জগতৰ এটি উজ্জল জ্যোতিষ্ক :

ভাৰতীয় বিজ্ঞানী চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকটৰমণ

শ্রীললিত কুমাৰ বড়ো

১ম বাৰ্ষিক, উঃ মাঃ

বিংশ শতিকাৰ শেষ ভাগত আজি বিজ্ঞানে ইমান অগ্ৰগতি লাভ কৰিছে যে ইয়াৰ সহায়ত পৃথিৱীৰ মানুহে এতিয়া গ্ৰহ-গ্ৰহান্তৰৰ বহু বিচাৰি মহাকাশত বিচৰণ কৰিব লাগিছে। মানুহৰ মাজত থকা অজ্ঞানতা আৰু অন্ধবিশ্বাসৰ প্ৰাচীৰ ভাঙি আজি বিজ্ঞানে যুক্তি আৰু প্ৰমাণেৰে ন-ন দিশ উন্মোচন কৰি দিছে। বিজ্ঞানৰ এই জয় যাত্ৰাত ভাৰতীয় বিজ্ঞানীসকলেও উল্লেখযোগ্য অৱদান আগবঢ়াই আহিছে। বিজ্ঞান জগতৰ উজ্জল নক্ষত্ৰ স্বৰূপ তেনে এগৰাকী ভাৰতীয় বিজ্ঞানী আছিল প্ৰখ্যাত পদাৰ্থবিদ চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকটৰমণ।

বিজ্ঞান সাধনাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় বিজ্ঞানক সমসাময়িক বিজ্ঞান জগতত প্ৰতিষ্ঠা কৰা এই গৰাকী বিজ্ঞানীৰ জন্ম হৈছিল ১৮৮৮ চনৰ ৭ নৱেম্বৰ তাৰিখে তামিলনাডুৰ ত্ৰিচিনপল্লীৰ ওচৰৰ এখন সৰু গাঁৱৰ এটি নিম্ন মধ্যবিত্ত পৰিয়ালত। চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকটৰমণৰ মাতৃৰ নাম আছিল পাৰ্বতী আম্পাল। তেওঁৰ পিতাক চন্দ্ৰশেখৰ আয়াৰ আছিল এখন কলেজৰ অধ্যাপক। বৰ্মণৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰম্ভ হৈছিল ওৱালটায়াৰত। সৰুৰেপৰা তেওঁ আছিল অতি চোকা বুদ্ধিৰ ছাত্ৰ। বিজ্ঞান

আৰু ইংৰাজী বিষয়ত তেওঁৰ অদ্ভুত দখল আছিল। মাত্ৰ এবাৰ বছৰ বয়সতে তেওঁ মেট্ৰিক পৰীক্ষাত মাদ্ৰাজ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভিতৰত প্ৰথম হৈছিল। ইয়াৰ পাছত তেওঁ ওৱালটায়াৰ কলেজত ভৰ্তি হয় আৰু প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয় পৰীক্ষাত সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ এটা জলপানী লাভ কৰে। প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয় পৰীক্ষা পাছ কৰি উঠি তেওঁ কলিকতাৰ প্ৰেছিডেন্সী কলেজত বি, এছ, চি শ্ৰেণীত নাম লগায়। অসাধাৰণ চোকা বুদ্ধি আৰু প্ৰতিভাৰ কাৰণে বৰ্মণে অতি কম দিনৰ ভিতৰতে কলেজৰ অধ্যাপকসকলৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব পাৰিছিল। পদাৰ্থ বিজ্ঞানত তেওঁৰ বাপ আছিল অতি বেছি। পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিষয়ত স্বৰ্ণপদক লাভ কৰি তেওঁ প্ৰথম বিভাগত বি, এছ, চি পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈছিল। তেওঁ পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিষয়তে এম্, এছ চি পঢ়ে আৰু ১৯০৭ চনত প্ৰথম শ্ৰেণী লৈ এম্, এছ, চি পাছ কৰে। পদাৰ্থ বিজ্ঞানত এম্, এছ চি পঢ়ি থকা কালত তেওঁ বেছি ভাগ সময় লেবৰেটৰি আৰু লাইব্ৰেৰীতে অধ্যয়নত মগ্ন আছিল।

বি, এছ, চি পাছ কৰাৰ পাচতে বৰ্মণক তেওঁৰ শিক্ষকসকলে উচ্চ শিক্ষাৰ্থে বিলাতলৈ যাবলৈ

পৰামৰ্শ দিছিল। বমণৰো তেনে এটা মন আছিল যদিও আৰ্থিক আৰু শাৰীৰিক দুৰ্বলতাৰ কাৰণে তেতিয়া বিলাতলৈ যোৱা নহ'ল। ১৯০৭ চনত এম্ এছচি পাছ কৰি উঠি বমণে চিভিল ছাৰ্ভিচ পৰীক্ষা দি সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ চিভিল ছাৰ্ভিচত যোগদান কৰে। ইতিমধ্যে তেওঁৰ বিবাহ কাৰ্য্যও সম্পন্ন হৈ গৈছিল। এইবোৰে কিন্তু বমণক আকৃষ্ট কৰিব নোৱাৰিলে। তেওঁৰ মন নিবিষ্ট আছিল বিজ্ঞান সাধনাত। য'তে ইচ্ছা ততে পথ' বুলি এঘাৰ কথা আছে। বমণৰো বিজ্ঞান চৰ্চাৰ প্ৰবল ইচ্ছা। শক্তিয়ে পথ বিচাৰি পালে। নিতৌ ট্ৰামেবে অফিচলৈ অহা-যোৱা কবোতে এদিনাখন বমণৰ চকু পৰিল আলিৰ দাঁতিত আঁৰি থোৱা এখন চাইন ব'ৰ্ডত—য'ত লিখা আছিল “বিজ্ঞান চৰ্চাৰ ভাৰতীয় সংঘ”। এদিনাখন সেই ঠাইতে ট্ৰামৰ পৰা নামি তেওঁ সংঘৰ অফিচত সোমায়গৈ। সেই সংঘৰ তেতিয়াৰ সম্পাদক অমৃতলাল সদকাৰে বমণক “এই জনহে বিজ্ঞানৰ প্ৰকৃত ছাত্ৰ” বুলি ভাবি সংঘৰ দায়িত্ব বমণকে এৰি দিলে। সংঘৰ কাম-কাজ চোৱাৰ উপৰিও তেওঁ নিজেই গৱেষণা আৰম্ভ কৰি দিছিল। চৰকাৰী চাকৰিৰ লগতে সংঘৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰাৰ ফলত তেতিয়া বমণৰ বৰ ব্যস্ততাপূৰ্ণ জীৱন অতিবাহিত হৈছিল। কিন্তু ১৯০৯ চনত বমণক বেংগুনলৈ বদলি কৰাত কিছুদিনৰ বাবে তেওঁৰ ব্যস্ততাপূৰ্ণ কাৰ্য্যসূচী বাতিল হৈছিল। বেংগুনত এবছৰ আৰু পাছত নাগপুৰত আৰু এবছৰ থকাৰ পিছত তেওঁ পুনৰ কলিকতা পায়হি। অৱশ্যে এই দুটা বছৰতো তেওঁ গৱেষণা নকৰাকৈ থকা নাছিল। নিজৰ থকা ঘৰতে

একোটা ক্ষুদ্ৰ বিজ্ঞানাগাৰ পাতি লৈ তাতেই গৱেষণা কৰিছিল। ১৯১১ চনত কলিকতা আহি পোৱাৰ পিছৰ পৰা তেওঁ আশুতোষ দেৱ লগ লাগি অনেক প্ৰবন্ধ-পাতি প্ৰকাশ কৰিছিল। পদাৰ্থবোৰৰ বিভিন্ন সমস্যাৰ লৈ লিখা গৱেষণামূলক এই প্ৰবন্ধসমূহে বমণক এজন মৌলিক গৱেষক হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰে।

বিজ্ঞান বিষয়ত বমণৰ অসাধাৰণ পাণ্ডিত্য আৰু প্ৰতিভা দেখি কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সেই সময়ৰ উপাচাৰ্য্য চাৰ আশুতোষ মুখাৰ্জীয়ে বমণক বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক স্বৰূপে যোগদান কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিলে। তেওঁ কৰি থকা চাকৰিতকৈ ইয়াত দৰমহা কম আছিল যদিও বমণে নতুন নিযুক্তি গ্ৰহণ কৰিলে। এনেকৈয়ে তেওঁৰ আৰম্ভ হৈছিল অধ্যাপকৰ চাকৰি।

১৯২১ চনত বমণ অল্পক'ৰ্ডত অনুষ্ঠিত হোৱা বিশ্ববিদ্যালয় কংগ্ৰেছত যোগদান কৰিবলৈ গৈছিল। তাতেই তেওঁ বিশ্ব বিখ্যাত পদাৰ্থবিদ সকলৰ সংস্পৰ্শলৈ অহাৰ সুযোগ পালে। পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ জটিল সমস্যাবাজিৰ বিষয়ে বমণে তেওঁলোকৰ লগত নানান আলোচনা কৰে। বমণৰ গভীৰ অনুসন্ধিৎসু মন আৰু অসাধাৰণ পাণ্ডিত্য দেখি তাত উপস্থিত থকা বিজ্ঞানীসকল অৱাক হৈ পৰিছিল।

সাগবেদি বিলাতলৈ গৈ থাকোঁতে ভূমধ্য-সাগৰৰ নীলা উপবিভাগ দেখি বমণ আচৰিত হৈ পৰিছিল। সাগৰৰ এই নালা বং সম্পৰ্কে লৰ্ড বেলী নামৰ এগৰাকী বিজ্ঞানীয়ে মন্তব্য দাঙি ধৰিছিল। বেলীয়ে কৈছিল—বায়ুমণ্ডলৰ কণিকা-বিলাক সিঁচৰতি হৈ পৰাৰ কাৰণেই আকাশখন

নীলা দেখি আৰু ইয়াৰ প্ৰতিচ্ছবি সাগৰত পৰাৰ কাৰণেই সাগৰখন নীলা দেখি। বমণে জাহাজেৰে উভতি অহাৰ সময়তে এটা সাধাৰণ পৰীক্ষাৰ দ্বাৰাই বেলীৰ এই মতবাদটো নাকচ কৰি দিয়ে। তেওঁ প্ৰবৃত্তি নিবল প্ৰিজমৰ মাজেদি সাগৰৰ উপৰিভাগ চাই দেখিলে যে আকাশৰ প্ৰতিচ্ছবি নপৰাকৈ সাগৰখন নীলা দেখি। বমণে ব্যাখ্যা দিলে যে পানীৰ সিঁচৰতি অৱস্থাৰ কাৰণেহে সাগৰৰ পানী ভাগ নীলা দেখি। জাহাজত থাকোঁতেই তেওঁ অনুভৱ কৰিলে যে আঠনষ্টাইন—স্লুচউচকিব তাপ গতিকা সূত্ৰটোৰ সহায়ত পানীয়া পদাৰ্থৰ আণবিক বিৱৰ্তন ব্যাখ্যা কৰিব পাৰি। স্বদেশ পায়ৈ তেওঁ আবিস্ত কৰিলে তাৰ ওপৰত পৰীক্ষা। তদুপৰি তেওঁ জুলীয়া পদাৰ্থবোৰা বজ্জন বশ্মি বিচ্ছৰিত আৰু জুলীয়া পদাৰ্থৰ সান্দ্ৰতা (viscosity) নিৰ্ণয় কৰাৰ ওপৰতো পৰীক্ষা আবিস্ত কৰিলে। “বমণ এফেক্ট” নামে বিজ্ঞানৰ নতুন তথ্য আবিষ্কাৰ কৰি বমণ খ্যাত হৈ পৰিল। “বমণ এফেক্ট”ৰ কাৰণে বমণ যে বিখ্যাত হৈ পৰিছিল তাত সন্দেহেই নাই—কিন্তু তেওঁৰ গৱেষণাৰ প্ৰথম ক্ষেত্ৰ আছিল

শব্দ বিজ্ঞান। ভাৰতীয় সংগীত-যন্ত্ৰৰ তত্ত্ব আৰু শব্দ বিজ্ঞান সম্পৰ্কে তেওঁ প্ৰায় ৪০ খন মান গৱেষণা পত্ৰ প্ৰকাশ কৰিছিল। শেষলৈ গৈ তেওঁ বিভিন্ন শব্দ আৰু সংগীত যন্ত্ৰৰ ওপৰত এগৰাকী পণ্ডিতেই হৈ পৰিছিল।

১৯৩০ খৃঃত এই গৰাকী বিজ্ঞানী চি. ভি. বমণে পদাৰ্থ বিজ্ঞানত বিশ্বৰ শ্ৰেষ্ঠতম বঁটা “নোবেল বঁটা” লাভ কৰি ভাৰতলৈ গৌৰৱৰ কীৰ্ত্তি কঢ়িয়াই আনিছিল। বমণৰ পূৰ্বে জগদীশ চন্দ্ৰ বসু, প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ বায় আদিৰ দৰে বিজ্ঞানীয়ে বিশ্বৰ বিজ্ঞানী মহলৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছিল যদিও তেওঁলোকৰ উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰ আছিল বিলাত। কিন্তু বমণে ভাৰততে শিক্ষা লভি আৰু ভাৰতীয় পৰিবেশত গৱেষণা চলাই স্বদেশী শিক্ষা আৰু বিদেশী শিক্ষাৰ মাজত যে কোনো পাৰ্থক্য নাই—এই আদৰ্শ আৰু বিশ্বাস প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিছিল। বিশ্ববৰ্ণা এই জনা বিজ্ঞানীৰ ১৯৭০ খৃঃত দেহাবসান ঘটে। কিন্তু তেওঁ এৰি থৈ যোৱা আদৰ্শ আৰু কৰ্মবাজি আমাৰ উঠি অহা চামৰ কাৰণে সদায় প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ থাকিব।

[এই প্ৰবন্ধটো লিখোঁতে নিৰ্ভৰ কৰা সমলবোৰ হ’ল—আৱিষ্কাৰৰ আঁৰে আঁৰে, মেডাম কুৰি, এটম বোমাৰ কাহিনী আৰু ডঃ কুলেন্দু পাঠকৰ চন্দ্ৰশেখৰ ভেংকট বমণৰ ওপৰত লিখা প্ৰবন্ধ।

মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা আৰু

উত্তৰ-পূব পৰিষদ।

শ্ৰীঅৰুণ চন্দ্ৰ পাটোৱাৰী
প্ৰবক্তা, অৰ্থনীতি বিভাগ

মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা বৰ্তমান অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনাৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ। সামগ্ৰিক অৰ্থনৈতিক পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতি কৰাৰ লগে লগে মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাও প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। বিশেষকৈ পিছ পৰি থকা অঞ্চলসমূহৰ কাৰণে মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা অতি আৱশ্যকীয়। অনুন্নত অঞ্চল সমূহত যেনেকৈ জনশক্তিৰ অত্যধিক হেঁচা দেখা যায় তেনেকৈ তাত পাবদৰ্শিতাপূৰ্ণ (skilled) লোকৰ অভাৱ হোৱা দেখা যায়। এই অঞ্চলসমূহত জন শক্তিৰ পৰিকল্পনাৰ অভাৱত মূল্যবান জনসম্পদ অপচয় হোৱা দেখা যায়। জনশক্তি পৰিকল্পনা হ'ল এনেকুৱা এটা অৰ্থনৈতিক প্ৰচেষ্টা বাৰ জৰিয়তে এখন বাহু বা এটা অঞ্চলত কৰ্মক্ষম লোকৰ যোগান ধৰিব পৰা যায়। জনশক্তিৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ মাজত সমন্বয় ঘটোৱাই হৈছে জনশক্তি পৰিকল্পনাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য।

ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূব অঞ্চলটো অৰ্থনৈতিক দিশত অতিকৈ পিছ পৰা। সেয়ে ভাৰতব আন আন ৰাজ্যৰ তুলনাত এই অঞ্চলটো যথেষ্ট অনগ্ৰসৰ হৈ আছে। অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন সাধি এই অঞ্চল-টোৰ অনগ্ৰসৰতা দূৰ কৰাৰ অৰ্থে ভাৰত চৰকাৰে

১৯৭২ খৃঃত উত্তৰ-পূব পৰিষদ নামে এটি অৰ্থ-নৈতিক অনুষ্ঠান গঠন কৰে। তেতিয়াৰে পৰাই এই অনুষ্ঠানটোৱে ভাৰত চৰকাৰৰ বিধি অনুসৰি অঞ্চলটোৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰগতিৰ কাৰণে বিভিন্ন প্ৰচেষ্টা চলাই আহিছে। জনসাধাৰণক শিক্ষা-দীক্ষাৰে আগবঢ়াই অৰ্থাৎ উন্নীত কৰি তুলি অৰ্থ-নৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত যাতে জড়িত কৰি তুলিব পাৰি তাৰ কাৰণে এই অনুষ্ঠানটোৱে বিশেষ চেষ্টা চলাই আহিছে।

উত্তৰ-পূব পৰিষদে মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা হাতত লৈ ইয়াৰ জৰিয়তে অঞ্চলটোৰ আৰ্থিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত মনোনিবেশ কৰিব লৈছে। এই অঞ্চলটোত কি কি কামৰ কাৰণে কেনেকুৱা ধৰণৰ জনসম্পদৰ প্ৰয়োজন সেইটো নিৰ্দ্ধাৰণ কৰাৰ ওপৰতো গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা নিৰ্ভৰ কৰে প্ৰকৃত মানৱ সম্পদৰ চাহিদা আৰু ইয়াৰ প্ৰকৃত তথ্যৰ ওপৰত। সেয়ে উত্তৰ পূব পৰিষদে ইয়াৰ পূৰ্বাভাস (Forecasting) পাবৰ কাৰণে বিভিন্ন ধৰণৰ আঁচনি বা কাৰ্য্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াইছে। মানৱ সম্পদ বিষয়ৰ এটা সঠিক পূৰ্বাভাস পাবৰ কাৰণে উত্তৰ-পূব পৰিষদে

'IAMR' বা পূৰ্বাকৈ Institute of Applied Man-power Research (প্ৰয়োগিক জনশক্তি গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান) নামৰ অনুষ্ঠানটোৰ হাতত কিছুমান দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিছে। এই প্ৰতিষ্ঠানটোৱে ২০০০ চনলৈকে আগভাগলৈকে যাতে বিভিন্ন তথ্য পাতি যুগুত কৰিব পাৰি তাৰ কাৰণে বিশেষ চেষ্টা চলাইছে। এই কামখিনি কৰিব লগতে এই অনুষ্ঠানটোৱে নানান সমস্যাৰ সম্মুখীন নোহোৱাকৈ থকা নাই। IAMR নামৰ অনুষ্ঠানটোৱে তথ্য-পাতি উলিওৱা মতে ২০০০ চনলৈকে এই অঞ্চলটোত ৩৫০৬ জন ডিপ্লমাধাৰী ইঞ্জিনিয়াৰ ৪৮৮৯ জন কৃষি গ্ৰেজুৱেট, ২৪৭৬ জন ভেটেনাৰী গ্ৰেজুৱেট, ১৪,৬৯১ জন কলা আৰু বাণিজ্য শাখাৰ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী আৰু ১৫,২৫৬ জন বিজ্ঞান গ্ৰেজুৱেটৰ আৱশ্যক হ'ব। ইয়াৰ উপৰি ৩৭৯৯ জন ড্ৰাকট্‌মেন ৩০১২ জন stock man আৰু ১০৫০ জন Forest Rangerৰ আৱশ্যক হ'ব। এইখিনি প্ৰয়োজন পূৰাব পাবিলে উত্তৰ-পূব পৰিষদৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ সফল হ'ব বুলি ক'ব পাৰি।

উত্তৰ-পূব অঞ্চলৰ কাৰণে ১৯৮১ চনতে গঠন কৰা "National Committee on Development of Backward Areas" নামৰ কমিটিয়ে মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাৰ কাৰণে বিভিন্ন কাৰ্য্যক্ৰম ইতিমধ্যে হাতত লৈছে। এই কমিটিয়ে লক্ষ্য কৰে যে এই অঞ্চলসমূহত কাৰিকৰী জ্ঞান অৰ্হতা সম্পন্ন লোক (Technical personnel) অবিহনে অঞ্চলটোৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন সম্ভৱ হ'ব নোৱাৰে। সেয়ে এই কমিটিয়ে কাৰিকৰী আৰু অকাৰিকৰী দুয়োবিধ লোকৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত গুৰুত্ব

দিয়ে। বিভিন্ন বিষয়ৰ Expert Committee নিয়োগ কৰি ইয়াৰ সহায়ত অঞ্চলটোৰ আৰু কিছুমান তথ্যপাতি উলিওৱাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে।

উত্তৰ-পূব পৰিষদে অভিযান্ত্ৰিক (Engineering) প্ৰযুক্তি বিজ্ঞান (Technology), কৃষি আৰু আনু-বংগিক বিষয়ত (Agriculture and Allied Subjects) অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰি এই অনুষ্ঠান সমূহৰ সম্প্ৰসাৰণ, আধুনিকীকৰণ আৰু বিশেষীকৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ইয়াৰ ফলত অহা কেইবছৰ মানৰ ভিতৰত বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তাৰ পৰা কৃতকাৰ্য্যতাৰে ওলাই আহি অৰ্থ নৈতিক উন্নয়নৰ কামত সহায় কৰিবলৈ নিশ্চয় সমৰ্থ হ'ব। ইয়াৰ উপৰিও বিভিন্ন অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন মূলক প্ৰকল্পসমূহত পাৰদৰ্শিতামূলক কৰ্মীৰ যোগান ধৰাৰ অৰ্থে উত্তৰ-পূব পৰিষদে বিভিন্ন পাঠ্যক্ৰমৰ দিহা কৰি আহিছে। এনে প্ৰশিক্ষণ আঁচনিসমূহ কৰ্মচাৰী আৰু প্ৰশাসনীয় বিভাগৰ (Department of personnel and Administrative) অধীনত চলাই অহা হৈছে।

উত্তৰ-পূব পৰিষদে শিক্ষা আৰু মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনাৰ সংহতিৰ ওপৰতো যথেষ্ট গুৰুত্ব দি আহিছে। কাৰণ এনেকুৱা সংহতিৰ অবিহনে আঁচনি কাৰ্য্যকৰী সম্ভৱ হ'ব নোৱাৰে। পৰিষদে গুৱাহাটীত এটা Central Training Institute শিলচৰত Veterinary of School, যোৰহাটত Agricultural University, Fishery Training Institute, Sericulture Training Institute আৰু ত্ৰিপুৰাত Regional College of Physical Education আদি অনুষ্ঠানসমূহ গঢ়ি

তোলাত যথেষ্ট অবিহণা আগবঢ়াইছে। বিশেষকৈ ৫ম, ৬ষ্ঠ আৰু ৭ম পৰিকল্পনাৰ কালছোৱাত এই ক্ষেত্ৰত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছিল।

১৯৮৮ চনত Planning Commissionৰ সিদ্ধান্ত মৰ্মে ৮ম পৰিকল্পনাত ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ সহায়ত পৰিবহন, যাতায়াত, জলসিঞ্চন, শক্তি আদিৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটাই নিয়োগৰ পৰিমাণ বৃদ্ধিৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। উত্তৰ-পূব পৰিষদে এনেকুৱা খণ্ডৰ উন্নয়নৰ কাৰণে ৮ টা Working

Group সৃষ্টি কৰিছে। এই Working Group সমূহে এনেকুৱা ক্ষেত্ৰত থকা আঁসোৱাহ সমূহ দূৰ কৰাৰ লগতে দীৰ্ঘম্যাদী উন্নয়নৰ কাৰণে কিছুমান পৰামৰ্শও আগবঢ়াব।

উত্তৰ-পূব পৰিষদে এনেকুৱা ধৰণৰ মানৱ সম্পদ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰি অঞ্চলটোৰ জন-সম্পদৰ উন্নয়ন তথা বিকাশ, বিনিয়োগ আদি কাৰ্য্যত মনোনিবেশ কৰি অঞ্চলটোৰ অধিক উন্নয়ন সম্ভৱ কৰি তুলিব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

অসমত লোক-সংস্কৃতি এতিয়াও প্ৰাণময় আৰু জীৱন্ত হৈ আছে। প্ৰাচীন সামাজিক প্ৰথা, বিশ্বাস আৰু পূজা-পাতল, ক্ৰিয়া-কলাপৰ অজস্ৰ তথ্যপাতি অসমত আজিও আছে। অষ্টিক, তিব্বত-বৰ্মা আৰু আৰ্য্য আদি বিভিন্ন ভাষাভাষী মানুহৰ সংমিশ্ৰণৰ ফলত ই অধিক জটিল আৰু বহুমুখীয় হৈ পৰিছে।

— ড° বিবিধি কুমাৰ বৰুৱা।

সংস্কৃতৰ মুৰ্দ্ধন্য আৰু উন্ন ধ্বনিৰ

উৎপত্তি-প্ৰয়োগ, অসমীয়াত ইয়াৰ উচ্চাৰণ

শ্ৰীযতীন চন্দ্ৰ মেধি
প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ

[সংস্কৃত-চিহ্ন আৰু সংক্ষিপ্ত ৰূপ—

> এটাৰ পৰা হোৱা। I. E. ইন্দো-ইউৰোপীয়। S. S. S -স, শ, ব। Skt সংস্কৃত।
Gk গ্ৰীক। Goth-গোথীক। Lat-লেটিন। Mag-মাগধী। সং-সংস্কৃত। অস অসমীয়া।
r, ā-ঋ, আ। Prk-প্ৰাকৃত। t, th, d, dh, n ট, ঠ, ড, ঢ, ণ]

সংস্কৃত ভাষাৰ ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ উচ্চাৰণৰ অৱস্থান
অনুসৰি স্পৰ্শ ব্যঞ্জনক আমি দুই ভাগত ভগাব পাৰো

- (i) Primary বা মুখ্য,
- (ii) Secondary বা গৌণ।

মুখ্য ধ্বনিৰ ভিতৰত কণ্ঠ্য (Volar), দন্ত্য (Dental), আৰু ঔষ্ঠ্য (Labial) আৰু গৌণ
ধ্বনিৰ ভিতৰত তালব্য (Palatal) আৰু মুৰ্দ্ধন্য (Retroflex or Cerebral) ধ্বনিয়েই প্ৰধান।

যিবিলাক ধ্বনি মূলৰ পৰা পোনে পোনে
আহি সংস্কৃতত প্ৰৱেশ কৰিতে সেইবোৰকে মুখ্য
ধ্বনি বুলি কোৱা হয় আৰু যিবোৰ ধ্বনি মূলৰ
পৰা পোনে পোনে নাহি জান আন অনাৰ্য ভাষাৰ
মাজেৰে আহিছে সেইবোৰক গৌণ ধ্বনি বুলি কোৱা
হয়। আমাৰ এই লেখাৰ মূল কথা হ'ল সংস্কৃতৰ
মুৰ্দ্ধন্য ধ্বনি আৰু উন্ন ধ্বনিবোৰৰ উৎপত্তি কেনেকৈ
হ'ল আৰু অসমীয়াত এইবোৰৰ কেনেধৰণৰ প্ৰয়োগ
ঘটিল।

সংস্কৃতৰ মুৰ্দ্ধন্য ধ্বনি মূল ইন্দো-ইউৰোপীয়
ভাষাৰ পৰা অহা নাই। I E. ভাষাত মুৰ্দ্ধন্য
ধ্বনিৰ বাহিৰে আন সকলোবোৰ ধ্বনি পোৱা যায়।
মুৰ্দ্ধন্য ধ্বনি মূল I.E. ভাষা তথা এই ভাষাৰ
কোনো উপভাষাতো পাবলৈ নাই। আনকি
সংস্কৃতৰ ভগ্নী সদৃশ আবেস্তা আৰু পাৰ্চীয়াৰ ভাষাতো
এই ধ্বনি পোৱা নাযায়। সেই বাবেই সংস্কৃতত
ই এক 'নতুন ধ্বনি বৰ্গ' হিচাপে স্বীকৃতি পাইছে।
ইয়াত 't' মুৰ্দ্ধন্য 'ট' বৰ্গ বুলি কোৱা হয়।
এই বৰ্গৰ ভিতৰত ব্যঞ্জন সমূহ হ'ল - ট, ঠ, ড,
ঢ, ণ ব (t, th, d, dh, n, s.)।

সংস্কৃতৰ মুৰ্দ্ধন্য ধ্বনিৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কত বিভিন্ন
পণ্ডিতে বিভিন্ন মত পোষণ কৰা দেখা যায়।
Fortunator এ ক'ব বিচাৰে যে মূল I. E.
ভাষাৰ দন্ত্য ধ্বনিৰ ক্ৰম-বিকাশ ঘটি সংস্কৃতত
মুৰ্দ্ধন্য ধ্বনিৰ সৃষ্টি হৈছে।

Nhitneyয়েও সংস্কৃতৰ মূৰ্দ্ধন্য ধ্বনিবোৰৰ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত একে মতকেই পোষণ কৰিব খোজে যদিও অলপ জুকিয়াই চালে তেওঁলোকৰ মতক সম্পূৰ্ণ শুদ্ধ বুলি ধৰি ল'ব নোৱাৰি।

Skt.—Vikṛta > Prk—Vikata,

Skt.—Kṛta > Prk—Kata কিন্তু

Skt.—Patati > Prk—Padai।

এইবোৰক মূলৰ লগত সংযুক্ত কৰিব নোৱাৰি। বহুতে ইয়াক ডাবিড়ীয় প্ৰভাৱ বুলি ক'ব খোজে। কিন্তু কিছুমান শব্দ অনাৰ্য মূলত্ৰো বিচাৰি পোৱা নাযায়। সেয়ে বহুতে ক'ব খোজে সংস্কৃতৰ মূৰ্দ্ধন্য ধ্বনি এক মিশ্ৰিত বৈশিষ্ট্যৰ অধিকাৰী।

Prof. Monier Williams এ কয় যে, “সংস্কৃতত থকা মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণ আদিতো অনাৰ্য জাতিৰ মাজতহে চলিত আছিল। হিন্দু সকলে এই উচ্চাৰণ অনাৰ্য জাতিৰ পৰা ধাৰ কৰা যেন লাগে। মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণ ডাবিড়ী (যেনে—তামিল, তেলেগু) ভাষাৰ প্ৰধান বিশেষত্ব আৰু আৰ্য ভাষা বাশিব ভিতৰত কেৱল ভাৰতীয় ভাষাতহে মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণ প্ৰচলিত থকা দেখা যায়। এতেকে হিন্দুসকলে ডাবিড়ী ভাষাৰ পৰাই মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণ ধাৰ কৰা সম্ভৱ।”

Prof Macdonell এ কয় যে “হিন্দু-ইৰাণ সমাজ একেলগে থকা যুগত মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণৰ অস্তিত্ব নাছিল, আৰু ভাৰতীয় আৰ্যসকলেহে শেষত মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণৰ উচ্চাৰণ গ্ৰহণ কৰিছিল। ঋগ্বেদত মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণৰ ব্যৱহাৰ বৰ কম। তাত আদি বৰ্ণ কেতিয়াও মূৰ্দ্ধন্য নহয়। শব্দৰ মাজত আৰু শেষতহে তেনে বৰ্ণ পোৱা যায়।” D' Hornle আৰু Jhon Beams এ কিন্তু উক্ত মত স্বীকাৰ

কৰিব নোখোজে। তেওঁলোকে কয় যে “কোনো এক বকম অৰ্দ্ধ মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণ আদিৰ আৰ্য ভাষাত চলিত থাকিব পায়। কালক্ৰমত সিয়ে দুই শ্লেণীত বিভক্ত হৈ প্ৰকৃত দন্ত্য আৰু মূৰ্দ্ধন্য বৰ্ণ হ'ল।”

অসমীয়া বৰ্ণমালা বিচাৰ কৰিলে দেখা যায় যে সংস্কৃতৰ প্ৰায়বোৰ বৰ্ণই বানানত ব্যৱহাৰ হয়, কিন্তু উচ্চাৰণৰ ক্ষেত্ৰত পাৰ্থক্যই দেখা দিয়ে। মূলৰ মূৰ্দ্ধন্য ধ্বনিৰ উচ্চাৰণ দন্ত্যমূলীয় হোৱাত ত্ৰিৰত-বৰ্মী প্ৰভাৱ হয়তো আছে। একালে সংস্কৃত মূল আনহাতে ত্ৰিৰত-বৰ্মীৰ প্ৰভাৱ এই দুই কাৰণত অসমীয়াত প্ৰকৃত মূৰ্দ্ধন্য ধ্বনি পাবলৈ নাই। অৱশ্যে উচ্চাৰণ একেবাৰে নোহোৱা নহয়।

শব্দৰ আদিত বহিলে ‘ড’ আৰু ‘ঢ’ উচ্চাৰণ লবচৰ নহয়; যেনে,—ডাক, ঢাক। দুটা পদ লগলাগি এটা শব্দ হলেও উচ্চাৰণ একে থাকে; যেনে ডগ্‌ডগী ঢক্‌ঢক্‌। লেখোতে যদিও সংস্কৃতৰ লেখিয়াইকৈ সকলোবোৰ বৰ্ণ যথাযথ ব্যৱহাৰ কৰোঁ—উচ্চাৰণত তাৰ একো পাৰ্থক্য নাৰাখে। ‘খান’ আৰু ‘ঠাই’ শব্দৰ আদি বৰ্ণ সংস্কৃতত ‘খ’ আৰু লেখোতে দুই ধৰণে লেখো। কিন্তু উচ্চাৰণ একে ধৰণে কৰো। ‘মাটি’ আৰু ‘মাতি’ শব্দৰ মূৰ্দ্ধন্য ‘ট’ আৰু দন্ত্য ‘ত’ ও একে ধৰণে উচ্চাৰিত হয়। কিছুমান শব্দ অসমীয়াত মূৰ্দ্ধন্য ‘ট’ আখৰেৰে লেখা হয় কিন্তু উচ্চাৰণত ইয়াক ‘ব’ নকুৰা ‘ব’ আৰু ‘হ’ ক সংযুক্ত কৰি উচ্চাৰণ কৰা হয়। ‘বঢ়া’, ‘পঢ়া’ আদি শব্দত ‘বুঝা’, ‘পয়া’ বা বুহা পহা হৈ হয়।

এইখিনিতে সংস্কৃতৰ উষ ধ্বনিৰ উৎপত্তি আৰু ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা হওক।

সংস্কৃত ভাষাত আমি তিনিটা উন্ন ধ্বনি (sibilants) পাওঁ। 'স' (s) 'শ' (s') 'ষ' (s)।

ইহঁতৰ উদ্ভৱ আৰু ব্যৱহাৰ বিশেষ অধ্যয়নৰ বিষয়।

সংস্কৃতৰ স (s) ধ্বনি ইন্দো-ইউৰোপীয় ভাষাৰ মুখ্য দন্ত্য ধ্বনিৰ পৰা আহিছে। I.E.-es > skt asti, grk—esti, goth—ist, Eng—is।

সংস্কৃত ভাষাত স (s) অঘোষ ধ্বনি ৰূপে উচ্চাৰিত হয়।

সংস্কৃতৰ তিনিটা উন্ন ধ্বনিৰ ভিতৰত মহা-বাহী, শৌৰসেনী, অৰ্দ্ধমাগধী আৰু পৈশাসী প্ৰাকৃতত দন্ত্য 'স' ব্যৱহাৰ হয়। একমাত্ৰ মাগধী প্ৰাকৃতত 'শ'ৰ ব্যৱহাৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। যেনে মা. kes'es'u কিন্তু শৌ kesesu। কেতিয়াবা কেতিয়াবা 'স' 'শ' 'ষ'—ৰ ঠাইত হ (h) পোৱা যায়। যেনে- skt. Pratyusa > mag. Paccu ha l (s > h) kamasya > kamaha l (s > h) es'a > eha (s' > h)।

সংস্কৃতৰ তালব্য 'শ' (s') ধ্বনি I.E. ভাষাৰ তালব্য 'k' ৰ জৰিয়তে আহিছে। ইন্দো-ইউৰোপীয় (I.E) ভাষাৰ প্ৰধান ভাগ ছটা কেণ্টুম আৰু শতম্। কেণ্টুম বৰ্গৰ 'k' ধ্বনিৰ পৰিবৰ্তন হৈ সংস্কৃতত 'শ' (s') হ'ল। যেনে—I.E. Peku gk. Peku, skt. Pas'u (k > s') gk deka skt das'a (k > s')।

সংস্কৃতৰ মূৰ্দ্ধন্য 'ষ' (s) ধ্বনিৰ মূল নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব পৰা নেযায় যদিও কিছুমান বিশেষ অৱস্থাত আমি মূৰ্দ্ধন্য 'ষ' ৰ ব্যৱহাৰ দেখিবলৈ পাওঁ। হয়তো দন্ত্য 'স' ৰ ধ্বনিগত বিকাৰ ঘটি সংস্কৃতত 'ষ' হ'ব পাৰে। যেনে—Lat—sex, goth—

saihs, skt—sat (six) gk - mūs, old Eng- mūs, skt—mūs (mouse) কিছুমান বিশেষ বিশেষ অৱস্থানত মূৰ্দ্ধন্য 'ষ' ৰ ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়।

'e'—ৰ পাছত 'ষ' (s) ধ্বনি ব্যৱহাৰ হয়। যেনে—naresu, কিন্তু lat_asu।

'r'/'r'—ৰ পাছত s পোৱা যায়; pitr su।

'k' ৰ পাছত 's' পোৱা যায়; diksu, moksu ইত্যাদি।

অসমীয়া ভাষাৰ মূল সংস্কৃত। উন্ন ধ্বনি সমূহ অসমীয়াত ব্যৱহাৰ হওঁতেও কেতিয়াবা মূলৰ লেখিয়াকৈ আৰু কেতিয়াবা পৰিবৰ্তিত ৰূপত ব্যৱহাৰ হয়। যিবোৰ শব্দ মূলত থকাৰ দৰেই ব্যৱহাৰ হয় সেইবোৰক তৎসম শব্দ বোলা হয়। সংস্কৃতৰ পৰা প্ৰাকৃতৰ মাজেদি বিকাশ ঘটি যিবোৰ শব্দ অসমীয়াত প্ৰৱেশ ঘটিছে সেইবোৰক কোৱা হয় তদ্ভৱ শব্দ।

সংস্কৃতৰ উন্নধ্বনিসমূহ অসমীয়াত ব্যৱহাৰ হওঁতে ব্যৱহাৰৰ স্বৰূপ আৰু অৱস্থান অনুসৰি বেলেগ বেলেগ ধৰণে উচ্চাৰিত হয়। 'স', 'শ', 'ষ'—ৰ উচ্চাৰণ অসমীয়াত পদাদিস্থানত আৰু অসংযুক্তৰূপত 'স'—ৰ দৰে হয়; যেনে—

সং—শব, অস—সৰ

সং—ষণ্ড—অস—সাৰ/সাৰ।

'শ' 'ষ' 'স'—আন ব্যঞ্জনৰ লগত সংযুক্ত হৈ থাকিলে 'চ' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়। যেনে—কৃষ্ণ, নিশ্চয়, উৎসৱ ইত্যাদি। সংযুক্ত ব্যঞ্জনৰ যদি প্ৰথমৰ ধ্বনিটো 'ৰ' বা অনুস্বাৰ (ং) হয় তেতিয়া উন্ন ধ্বনি কেইটা 'স' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়।

যেনে সং দৰ্শন অস দব্‌সন

সং বংশ অস বঙ্‌স।

সংখ্যাচক শব্দত উগ্ৰধ্বনি 'চ' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়। যেনে সং বিংশতি অস বিচ্। সংস্কৃত 'দশ' শব্দৰ দচ্ আৰু দহ এই দুটা ৰূপ পোৱা যায়। বহুত সংস্কৃত শব্দৰ 'শ' অসমীয়াত 'হ' উচ্চাৰণ হয়। যেনে সং দংশ, অস—ডাঁহ।

সং শৃঙ্গব, অস—শহব। কেতিয়াবা কেতিয়াবা 'স' 'ব'—ৰ উচ্চাৰণ অসমীয়াত 'হ' আৰু 'খ' হয়।

যেনে সং—বস, অস—বহ/বথ।

সং—বিব, অস বিহ/বিখ।

বহুতো সংস্কৃত শব্দৰ 'ব' ৰ উচ্চাৰণ অসমীয়াত 'হ' হয়। যেনে—সং, তুষ—অস তুই।

সং মাঘ—অস মাহ।

ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা আমি ইয়াকে বুজিব পাৰো যে বানানৰ ক্ষেত্ৰৰ যদিও আমি অৰ্থ আৰু মূল

অনুযায়ী তিনিটা উগ্ৰধ্বনি ব্যৱহাৰ কৰো তথাপি সকলো উগ্ৰধ্বনিৰে প্ৰতিনিধিত্ব কৰে 'স' বৰ্ণইহে। যদিও এই 'স' ৰ উচ্চাৰণ সকলো ক্ষেত্ৰতে একে নহয়। শেষত ড° ব্ৰহ্মনৰ ভাষাৰে আলোচনাৰ মোখনি মাৰিব পাৰি। ড° ব্ৰহ্মনৰ অসমীয়া অভিধানৰ পাতনিত কোৱা হৈছিল—“ছ” হলে অচমিআ ভাসাত কোনো কথাত উচ্চাৰিত নহই। জ' আৰু 'য', ব 'জি' ৰ হে মাত্ৰ ব্যৱহাৰ আছিল।” অন্ত্য ষ সম্পৰ্কে তাত কোৱা হৈছিল—“এই আখৰ (য) অচমিআ ভাসাত 'জ' ৰ নিচিনাকৈ মাতে। ফলত জদি, জতব, জতন হে হৈছিল। -- যদি, য'তব, যতন নহৈছিল।” আকৌ অসমীয়া শ, ষ, স সম্পৰ্কেও সেই একে সমীকৰণ প্ৰথাকে অনুসৰণ কৰি কোৱা হৈছিল “শ, ষ, স এই তিনি আখৰৰ উচ্চাৰণ অচমিআ ভাষাত একে পোআত কেৱল স হে বখাব প্ৰয়োজন।”

প্ৰৱন্ধটি যুগুত কৰাত সহায়ক গ্ৰন্থসমূহ হ'ল—

1. মেধি, কালিৰাম : “অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ত্ব।”
2. গোস্বামী, উপেন্দ্ৰনাথ : অসমীয়া ভাষাৰ ৰূপ-কথা।”
3. বৰুৱা, অতুল চন্দ্ৰ : অসমীয়া অভিধান আৰু ভাষা।”
4. Goswami, G. C. : Structure of Assamese.”
5. Kakati, B. K. : “Assamese its formation and Development.”
6. Biswas, Sukumar : “A Comparative Old Indo-Aryan Grammar.”

বকো অঞ্চলৰ স্থানবাচক (শব্দ সমূহৰ) নামকৰণত এভূমুকি

শ্ৰীধৰ্মকান্ত বৰুৱা

প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ।

বকো এখন জনজাতি অধ্যুষিত অঞ্চল যদিও ইয়াৰ স্থানবাচক (শব্দ সমূহৰ) নামকৰণত ভিন্ ভিন্ জনগোষ্ঠীৰ অবিহণাও মন কৰিবলগীয়া। এই অঞ্চলৰ স্থানবাচক (শব্দ সমূহৰ) নামকৰণ বিশেষকৈ আৰ্য অষ্ট্ৰিক, তিব্বত-বৰ্মীয় ভাষা গোষ্ঠীৰ প্ৰভাৱত গঢ়ি উঠা। সেয়েহে, বকো অঞ্চলৰ স্থানবাচক (শব্দ সমূহৰ) পৰ্যালোচনাৰ পূৰ্বে কি কি দিশ আৰু কি কি কাৰণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আলোচ্য প্ৰৱন্ধত আলোচনা হ'ব পাৰে নাইবা তাৰ মূল্যায়ন কৰিব পাৰি তাৰহে প্ৰথমে আলোচন আগবঢ়োৱা হ'ল।

মানৱ সমাজ অনুসন্ধিৎসু প্ৰৱণ আৰু কোতূহল প্ৰিয়। নজনাৰ জানিবৰ আগ্ৰহ, অথবা নেদেখাৰ চোৱাৰ হাবিয়াস নাইবা পৰ্যবেক্ষণ দৃষ্টিৰে যিকোনো বস্তুৰ প্ৰতি দৃষ্টিপাত কৰা মানৱ সমাজৰ মজ্জাগত স্বভাৱ। সেয়েহে আদিম মানৱে লাগতিয়াল বা অলাগতিয়াল প্ৰত্যেক বস্তুৰে নামকৰণ কৰোঁতে বস্তুটোৰ আকৃতি, প্ৰকৃতি নাইবা গুণাগুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল। এনে ধৰণৰ প্ৰচেষ্টা আজিৰ যুগতো অব্যাহত হৈ আছে। সেইদৰে প্ৰত্যেক দেশৰ ঠাইৰ নামতো বহুতো কোতূহল সংযোজিত হৈ থাকে। বিশেষকৈ ভাষা, নৃত্য, সাংস্কৃতিক ভৌগোলিক, বুৰঞ্জীমূলক অনেক তথ্যৰে যিকোনো

ঠাইৰ প্ৰতিটি নাম জড়িত। সেয়েহে প্ৰাচীন ঐতিহ্য, কিস্মদন্তী, কাহিনী, লোকাচাৰ, উপকথাই ঠাইৰ নামৰ মাজেদি চিৰস্মাণীয় হৈ বয়।

বৰ্তমান দেশৰ পূৰ্বাতৰ বিভাগেও ঠাইৰ নামৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। কাৰণ ইয়ে বিভিন্ন যুগৰ লোক প্ৰব্ৰজনৰ পৰিস্ৰু আৰু কীৰ্তি কলাপ দাঙি ধৰোঁতে বিশেষভাবে সহায় আৰু অবিহণা আগবঢ়ায়। আমাৰ অসমৰ ঠাইৰ নামসমূহ কেৱল সংস্কৃত শব্দাৱলীৰে গঢ়ি উঠা নাই; বৰং অষ্ট্ৰিক দ্ৰাবিড়, তিব্বত বৰ্মীয় নাইবা মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ সংমিশ্ৰণত আমাৰ প্ৰদেশৰ ঠাইৰ নামত বহুলাংশে প্ৰভাৱ পৰা দেখা যায়। কেৱল সেইবোৰৰ যথাযথ অধ্যয়ন আৰু পৰ্যালোচনা নোহোৱাৰ হেতু আজিও অজ্ঞান একাৰত অচিনাকি ৰূপে বৈ আছে।

সেইদৰে ভাষাবিজ্ঞানীসকলেও সকলো অঞ্চলৰ ঠাইৰ নামবোৰৰ পুংথানুপুংথ বিশ্লেষণ বা সম্ভাৱে বিস্তৃত অধ্যয়ন নকৰাৰ ফলতো ভালেমান ঠাইৰ স্থানবাচক নামৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে আজিও জানিব পৰা হৈ উঠা নাই। গতিকে সম্যক জ্ঞান পাবলৈ হ'লে ঠাইৰ নামবোৰৰ প্ৰকৃত অধ্যয়ন নিতান্ত দৰকাৰ। সি যি কি নহওক, ভাষা বিজ্ঞানীসকলে স্থানবাচক (শব্দ সমূহৰ) নামবোৰৰ প্ৰধানকৈ দুটা

দিশৰপৰা অধ্যয়ন কৰা দেখা যায়। তাৰে এটা হ'ল সাংস্কৃতিক দিশ আৰু আনটো হ'ল ভাষা-তাত্ত্বিক। সাংস্কৃতিক দিশৰ পৰা খেদি ফুৰা পূজাৰী-সকলে কাবৰসমূহ নিম্নোক্ত ধৰণে ব্যাখ্যা কৰে।

ক) দেৱ দেৱী, বজা-মহাবজা অথবা প্ৰভাৱশালী ব্যক্তি বিশেষৰ নাম বা উপাধি অনুসৰি কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণ কৰা হয় যেনে—হৰিপুৰ ত্ৰিলোচন চক্ৰপাণি, বাজাবাৰী বায়পাৰা বৰুৱা ডাহুৰাপাৰা ডেকাপাৰা ইত্যাদি।

খ) লোক বিদ্যা উপকথা বা কিত্তদন্তীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণ কৰা হয়। যেনে—ভানুকঘাট, বাঘৰগাঁও গোহালকোণ, পাৰ্বতী পাহাৰ, ভাখলা, কেন্দুগুৰি ভাদুলীপাৰা বাঢ়ুলীপাৰা, খাটলপাৰা ইত্যাদি।

গ) ঐতিহাসিক আৰু ঘটনাপ্ৰসূতৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণ কৰা হয়। যেনে ছমৰীয়া, খটখটী ডিলিঙা, নাবেঙা, পয়ৰংগা বড়পাৰা (বৰপাৰা), বাজাবাৰী, বকো, আউনিআটা, শিশা-পীঠ ইত্যাদি।

ঘ) প্ৰাকৃতিক আৰু ভৌগোলিক বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণ কৰা হয়। যেনে—হাঁহিম মৌমান আগচিয়া, ভোগদা-বাৰী বাকুপাৰা, নাঙলকোণা ইত্যাদি।

এইবোৰৰ উপৰিও বিস্তৃত অঞ্চলজুৰি ব্যাপি থকা গছ গছনি আৰু জীৱ-জন্তুৰ সহজলভ্য সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিও কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণ কৰা হয়। যেনে চেগুণবাৰী, শালবাৰী, সিজুবাৰী, বেলপাৰা, শিমিলা, বাঘৰগাঁও, ভানুকঘাটা, হাতীগাঁও ইত্যাদি। আনহাতে

বহুবিধ মাছ-কাহ (অসমৰ) নদ-নদী বিল আদিত প্ৰচুৰ পৰিমাণে পোৱা যায় কাবৰে কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণো এইবোৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ৰখা হৈছে। যেনে—কাইৰমাৰি, ছুৰাপাৰা, শিঙিমাৰি, গৰৈমাৰি, বৰাগিমাৰা, শ'লমাৰি, গড়কাপাৰা, নাৰেঙা ইত্যাদি।

আনকি জাতি বা ব্যৱসায়ৰ নামানুসৰিও কিছুমান ঠাইৰ নাম ৰখা হৈছে। যেনে—কুমাৰপাৰা, হিৰাপাৰা, বাভাগাঁও, গাৰোপাৰা, বায়পাৰা, খামাৰগাঁও (কমাৰগাঁও) ইত্যাদি।

ভাষাতত্ত্বৰ পিনৰ পৰা স্থানবাচক (শব্দসমূহৰ) ঠাইসমূহৰ আলোচনা বিশেষ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। কাবৰ এই স্থানবাচক ঠাইৰ নামবোৰ ভিন্ ভিন্ জন-গোষ্ঠীৰ প্ৰভাৱৰ ফলত হোৱা বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। অসমৰ স্থানবাচক ঠাইৰ নাম সমূহ বিশেষকৈ সংস্কৃত, অষ্ট্ৰিক, ডাবিড়, তিব্বত-বৰ্মীয় ভাষা গোষ্ঠীৰ অৰ্থাৎ মঙ্গোলীয় গোষ্ঠীৰ সংমিশ্ৰণত গঢ় লৈ উঠিছে। সেয়েহে ঠাইৰ নামসমূহৰ প্ৰকৃত বিশ্লেষণ আগবঢ়াবলৈ হলে ভিন্ ভিন্ ভাষা-গোষ্ঠীৰ ভাষাৰ সতে পৰিচয় থাকিব লাগে। তেতিয়াহে তাৰ প্ৰকৃত বিশ্লেষণ বা পৰ্যালোচনা সম্ভৱপৰ হৈ উঠিব। অন্যথায় তাৰ প্ৰকৃত মূল্যায়ন নহয়। ভাষাতত্ত্বৰ পিনৰ পৰা আমাৰ আলোচ্য বকো অঞ্চলৰ স্থানবাচক (ঠাইৰ) নামসমূহৰ আলোচনা তেনেই উজ্জ্বল নহয়। কাবৰ বকো এখন জনজাতি অধুষিত অঞ্চল। এই অঞ্চলৰ ঠাইৰ নামসমূহ যদিও বৰ্তমান আৰ্য্যকৰণ কৰা হৈছে আদিত এইবোৰ জন-ভাষীয় প্ৰভাৱত গঢ়ি উঠা। অসমৰ স্থানবাচক (ঠাইৰ) নামসমূহত

যেনেকৈ সংস্কৃত, অষ্টিক, জাৰিড, তিব্বত-বৰ্মীয় বা মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ গোক পোৱা যায়, সেইদৰে বকো অঞ্চলৰ ঠাইৰ নামসমূহে সেই গোকৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। কিন্তু এইটো খাটাকৈ ক'ব পাৰি যে বকো অঞ্চলৰ ঠাইৰ নামকৰণ তিব্বত-বৰ্মীয় ভাষা গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্গত বড়ো শাখা ভাষাৰ প্ৰভাৱত গঢ় লৈ উঠিছে। এইখিনিতে উল্লেখ কৰা ভাল হ'ব যে আমাৰ আলোচ্য বিষয়ৰ প্ৰকৃত আলোচনা কৰিবলৈ হ'লে আগতে উল্লেখ কৰা ভাষাবোৰৰ জ্ঞান থকা নিতান্ত আৱশ্যক। তেতিয়াহে ই শুদ্ধ আৰু নিৰ্ভুল আলোচনা হ'ব। সি যি কি নহওক, 'আঞ্চলিক' ভিত্তিত গঢ়ি উঠা বকো অঞ্চলৰ কিছুমান ঠাইৰ নামকৰণৰ চমু পৰিচয় সাংস্কৃতিক দিশ তথা সংগৃহীত তথ্যৰ ভিত্তিত তলত দাঙি ধৰা হ'ল।

বড়পাৰা (বৰপাৰা): সাধাৰণতে 'বড়ো' গোষ্ঠীৰ লোকে চুৰা বা চুবুৰী পাতি থাকিবলৈ লোৱাৰপৰা ঠাইখনৰ নাম বড়পাৰা (বৰপাৰা) হোৱা বুলি কিছুমান লোকে অনুমান কৰে। কাৰণ বকো অঞ্চলৰ অধিবাসীসকলে 'বড়ো' শব্দটো 'বড়-অ' ৰূপে উচ্চাৰণ কৰে। সময়ত 'বড়-অ' ৰূপৰ লগত (যেতিয়া বড়ো লোকসকলে গাঁও পাতি থাকিবলৈ ললে) 'পাৰা' শব্দাংশ যোগ হৈ সি 'বড়পাৰা' (বৰপাৰা) নামে জনাজাত হ'ল আৰু শেষত ই ডাঙৰ গাঁও বুজোৱা অৰ্থত ব্যৱহাৰ হ'বলৈ ধৰিলে।

কিন্তু দস্তীমতে বকোৰ সাপ্তাহিক (শনিবাৰে বহা) বজাৰৰ দাঁতিত এটা বৰ শিল (ডাঙৰ শিল) আছে। এই বৰশিল ডুখুৰীত বহি বকো

মোজাৰ বৰলোকে (মুখিয়াল লোকে) মোজাৰ দোবী লোকৰ বিচাৰ কৰিছিল। এই বিচাৰ কেতিয়াবা এসপ্তাহলৈ চলিছিল। সেই বৰ শিলত কেবল মোজাৰ মুখিয়াল লোক সকলেহে বহিবলৈ স্থান পাইছিল। এই বৰ শিল ডুখুৰীত বহি মোজাৰ বৰ (ডাঙৰ) লোকে দোবীলোকৰ বিচাৰ কৰাৰ কাৰণে ঠাইডোখৰৰ নাম বড়পাৰা (বৰ্তমান বৰপাৰা) হোৱা বুলি অনুমান কৰে। এই বৰ শিলটো বকো সাপ্তাহিক বজাৰৰ দাঁতিত এতিয়াও অসংৰক্ষিত অৱস্থাত থকালৈ চাই এইটোও বিশেষ মন কৰিবলগীয়া।

আগচিয়া: বড়ো ভাষাৰ 'গচো' শব্দৰ পৰা হোৱা 'আগচ্' শব্দৰ অৰ্থ হ'ল বাধা জন্মোৱা বা বাট ভেটি ধৰা আৰু 'চিয়া' (বড়ো ভাষাত 'সিয়া') শব্দাংশই 'সক' বুজোৱা অৰ্থ সূচায়; মুঠতে এটা ডাঙৰ পথৰ মাজভাগত সককৈ পথ এটা বাধি বাকী কাষৰ অংশ ছুটা বন্ধ কৰি বখা অৰ্থ বুজোৱা অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰে। আনহাতে যিকোনো বস্তুৰ আগভাগ সক বুজাবলৈও শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সেইদৰে সংস্কৃত 'অগ্ৰ' শব্দৰ পৰা হোৱা অসমীয়া "আগ" শব্দত বড়ো ভাষাৰ 'চিয়া' (সিয়া) শব্দাংশ লগ লগাইও "আগচিয়া" শব্দটো হৈছে বা থাৱৰ কৰিব পাৰি।

কিন্তু দস্তীমতে বকোৰ বজা উত্তৰা সিংহৰ দিনত মানব তৃতীয় আক্ৰমণ হয়; এই আক্ৰমণক বাধা দিবৰ বাবে পোনতে বকো বজাই 'আগচিয়া' নামৰ ঠাই ডোখৰত ভেটিবৰ চেষ্টাকৰা কাৰণে ঠাইডোখৰৰ নাম 'আগচিয়া' হৈছে।

ডাকুৰাপাৰা : বড়ো ভাষাত 'দাও' শব্দই চবাইক বুজায়। সময়ত ই 'ডাউক' চবাইক বুজাবলৈ ল'লে। এইবিধ চবাই জোপোহা বন বা খাল বা বিলৰ পাৰত থকা বিহলঙনী বনত থাকিবলৈ ভাল পায়। এসময়ত হয়তো বৰ্তমানৰ ডাকুৰাপাৰাৰ অৱস্থিতিয়ে তেনেকুৱা অৱস্থাৰ কথাকে সূচায়। বৰ্তমান যিটো চবাইক 'ডাউক' বুলি কোৱা হয় সেই চবাইটোক আঞ্চলিক উপভাষাত 'ডাক' চবাই বুলি কয়। এই চবাইটোৱে বাতি নোপুওৱাৰ পৰা গধূলি পৰলৈ মাত মাতি থকাৰ বাবেও কিছুমানে 'ডাকুৱা' চবাই বুলি কোৱাও শুনা যায়। সি যি কি নহওক, আঞ্চলিক ভাষাৰ শব্দ 'ডাক'ৰ লগত 'উৱা' প্ৰত্যয় লগলাগি 'ডাকুৱা' শব্দটো হোৱা কথাটোও মনকৰিবলগীয়া। এই 'ডাকুৱা' শব্দটোৰ লগত 'পাৰা' শব্দাংশ লগ লাগি "ডাকুৰাপাৰা" স্থানবাচক শব্দটো নিষ্পন্ন হোৱাটো যুক্তি নথকা নহয়। সেইদৰে সংস্কৃত "ডাহক" শব্দৰ পৰা 'ডাউক' শব্দটো হৈছে। গতিকে বড়ো আৰু সংস্কৃত ভাষাৰ দুয়োটা শব্দই চবাইক বুজোৱা অৰ্থত ব্যৱহাৰ হয়। সম্ভৱত যিডোখৰ ঠাইত সৰহ সংখ্যক 'ডাক' চবাইৰ বসবাস আৰু মাত শুনা গৈছিল, সেই ডোখৰ ঠাইক বুজাবলৈ পৰিশেষত 'ডাকুৰাপাৰা' বুলিবলৈ ললে।

জন প্ৰবাদ মতে বকো বজাৰ 'ডাকুৱা' উপাধিধাৰী কোনোবা ৰাজবিষয়াই পোনতে সেই ঠাই ডোখৰত থাকিবলৈ লোৱাৰপৰা তাৰ নাম ডাকুৰাপাৰা হ'ল বুলি ভবা মতবাদো মনকৰিবলগীয়া। বকোৰ আঞ্চলিক উপ-ভাষাত 'ডাকুৱা-পাৰা'ক 'ডাউকাপাৰা' ৰূপে উচ্চাৰণ কৰা হয়।

বৰ্তমান আন কিছুমানে কব খোজে যে, ডাক-পত্ৰৰ প্ৰথম কাৰ্যালয় আৰু ডাক-পত্ৰ অনা-নিয়া কৰা লোকৰ বাসস্থান হোৱা হেতুকে ঠাই ডোখৰৰ নাম 'ডাকুৰাপাৰা' হৈছে। এই মন্তব্যটোও মানি লোৱাৰ খল নথকা নহয়। আনহাতে বকোৰ আঞ্চলিক উপ-ভাষাত উচ্চ মধ্য বা নিম্ন মধ্য (ও/অ) স্বৰধ্বনি উচ্চ স্বৰধ্বনি ৰূপে উচ্চাৰিত হোৱাৰো দৃষ্টান্ত পোৱা যায়। সেইফালৰ পৰা 'ডাকোৱাল' শব্দটো ডাকুৱাল হোৱাৰ সম্ভাৱনীয়তা হুই কৰিব নোৱাৰি। শেহত জনসাধাৰণৰ মুখত পাৰ্শ্বিক ল) ধ্বনিৰ উচ্চাৰণ নহৈ কেৱল 'ডাকুৱা' শব্দটো উচ্চাৰণ হবলৈ ধৰা যেন অনুমান হয়। পৰিশেষত এই 'ডাকুৱা' শব্দৰ লগত 'পাৰা' শব্দাংশ যোগ হৈ 'ডাকুৰাপাৰা' হোৱাৰো যুক্তি নথকা নহয়।

পচলা কাৰ্ট (পাচলা-কোঠ) : কিম্বদন্তীমতে বকোৰ বজা উদ্ভবা সিংহৰ দিনত মানব তৃতীয় আক্ৰমণ হয়। এই আক্ৰমণত তিষ্ঠিব নোৱাৰি ভৈয়ামৰ বহুলোক পৰ্বত-পাহাৰে, দিহিঙে-দিপাঙে পলাই যায়। আনকি বনৰ্গাও ৰাজ্যৰ বজা সত্ৰাজিৎ সিংহ আৰু লুকী ৰাজ্যৰ বজা হৰিদত্ত সিংহইও পাহাৰলৈ পলাই গৈছিল। মানব এই আক্ৰমণত বকোৰ বজা উদ্ভবা সিংহই বীৰদৰ্পে বাধা দিবলৈ চেষ্টা কৰোঁতে, তেওঁৰ সৈন্য আৰু সাধাৰণ প্ৰজাক মান সৈন্যই 'পচলা'ৰ (সিজাই খাবলৈ অনা কল পুলিৰ) দৰে কচ্ কঢ়ৈ সেই ঠাইডোখৰত কটা কাৰণে ঠাইডোখৰৰ নাম হেনো 'পচলা কাৰ্ট' হৈছে।

আকৌ কিছুমানৰমতে ঠাই ডোখৰৰ নাম 'পচলা কাৰ্ট' নহয়। আচলতে ইয়াৰ নাম 'পাচলা কোঠহৈ'।

এই 'পাচলা কোঠ' সম্পৰ্কেও কিছুমানে ক'ব খোজে যে, বকো বজাৰ (বজাজনৰ নাম জনা নাযায়) দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ (সম্ভৱতঃ ১৮ শতিকাৰ শেষ দশকত) শক্তিশালী লুকী বাজাৰ বজা হবিদন্তই তেওঁৰ ভাতৃদ্বয় উত্তৰা সিংহ আৰু সন্তাজিৎ সিংহক বকো আৰু বনগাঁও বাজ্য আক্ৰমণ কৰিবলৈ পঠিয়ায়। সুনিপুণ সৈন্যৰে সজ্জিত হৈ যেতিয়া বকো বাজ্যলৈ লুকী বজাৰ ভাতৃদ্বয় আহিছিল, তেতিয়া বকো বজাই পোনতে যি ঠাইত বাধা দিছিল, সেই ঠাইত শত্ৰুৰ আক্ৰমণত তিষ্ঠিব নোৱাৰি বৰ্তমান বাজাবাবীৰ পশ্চিমত বকো নৈৰ পূব পাৰে থকা 'পাচলাকোঠ' নামৰ ঠাইডোখৰত দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে লুকী সৈন্যক বাধা দিবৰ কাৰণে বকো বজাই কোঠ মাৰিছিল। অৰ্থাৎ দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে শত্ৰুক বাধা দিবৰ বাবে যি ঠাইত সৈন্যৰ কোঠ পাতি আছিল, সেই ঠাইডোখৰৰ নামেই সময়ত 'পাচলাকোঠ' নামে জনাজাত হ'ল।

খাটলপাৰা : বৰ্তমান বকো চক্ৰৰ বনগাঁও মৌজাৰ অন্তৰ্গত বকোৰ দক্ষিণে অৱস্থিত এখন গাঁও। জনশ্ৰুতিমতে যিসকল লোকে খাটলা (বজাই ফুৰা-চকাৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা চাৰি চুকীয়া দোলা) কঢ়িয়াই ফুৰিব লাগিছিল, সেইসকল লোকক এঠাইত গাঁও পাতি থাকিবলৈ দিছিল, সেইসকল লোকে সেই ঠাইত থাকিবলৈ লোৱাৰ কাৰণে ঠাইডোখৰৰ নাম 'খাটল পাৰা' হ'ল।

কাটল/কটল গাঁও : জন প্ৰবাদমতে বকো মৌজাৰ ভিতৰত বুঢ়িছ গৰগমেণ্টে এইখন গাঁৱতে পোনতে জবীপৰ কাম আৰু কৰ কাটল নিৰ্ধাৰণ কৰা বাবে গাঁওখনৰ নাম কাটল গাঁও বখা হৈছে।

ভাদুলীপাৰা (বাঢ়ুলীপাৰা) : বকোৰ আঞ্চলিক উপ-ভাষাত বাঢ়ুলীক ভাদুলী ৰূপে উচ্চাৰণ কৰে। লোক প্ৰবাদমতে বাঁহ জাতীয় গছ-গছনিৰে ভৰপূৰ অঞ্চলটোত এসময়ত বাঢ়ুলী জাতীয় শ্ৰাণীৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ প্ৰচুৰ আছিল। বাঢ়ুলীৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বেছি হোৱাৰ কাৰণে পোনতে কোনো মানুহে সেই ঠাইত বা অঞ্চলত বসবাস কৰিবলৈ সাঁহস গোটাৰ পৰা নাছিল। কিন্তু যেতিয়া বাঢ়ুলীৰ অতিচাবে বৈৰী ভাও ললে তেতিয়া এচাম সাঁহসী লোকে গছ-গছনি চিকুগাই বাঢ়ুলী নিধন যজ্ঞ আৰম্ভ কৰিলে। বাঢ়ুলীৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ নোহোৱা কৰি মানুহে থাকিবলৈ লোৱাৰ বাবে ঠাই ডোখৰৰ নাম ভাদুলীপাৰা (বাঢ়ুলীপাৰা) বখা হ'ল বুলি বক্ততে ক'ব খোজে।

পাৰ্বতা পাহাৰ : জনজাতি লোক সকল সাধাৰণতে শিৱৰ উপাসক। ভক্ত সকলৰ শিৱ দেৱতাৰ প্ৰতি ভক্তি অসীম। সেইদৰে শিৱই ভক্ত সকলৰ অচলা ভক্তিত সহজে সন্তুষ্ট হয় বুলি তেবাসৱৰ মাজত গটল বিশ্বাস আছে। জন প্ৰবাদ মতে শিৱই ভক্তসকলৰ অপায় অমংগলৰ বুজ লবলৈ আৰু দূৰীকৰণৰ হেতু সময়ে সময়ে ভক্তসকলৰ আশে-পাশে ভ্ৰমণ কৰি ফুৰে। এবাৰ খেতি চপোৱাৰ পিছত অৰ্থাৎ পুহ আৰু মাঘ মাহৰ সংক্ৰান্তিৰ দিনা শিৱই ভক্তসকলৰ মন বুজিবৰ কাৰণে আহোঁতে পাৰ্বতী দেৱীকো লগত লৈ আহিছিল। পাৰ্বতীক এখন পাহাৰৰ দাঁতিত কন্থেক জিৰণি লবলৈ দি শিৱই ভক্তসকলৰ আহ্বানত পাৰ্বতীৰ পৰা জাঁতৰি আহিছিল। সময়ত নগ্ন অৱস্থাবে হাবি লুৰি ফুৰা কোনোবা জনজাতীয় জেউ-আ/জা আ'ৰ (মহিলা/তিৰোতাৰ) সতে দেখা

দেখা হ'ল। দেৱীৰ অপূৰ্ব ৰূপ আৰু সৌন্দৰ্য দেখি তিবোতা গবাকী আচৰিত হ'ল আৰু দেৱীৰ শৰণাপন্ন হৈ দুখ মোচনৰ বাবে বৰ মাগিলে। দেৱীয়ে কৰ্মঠ নিচলা তিবোতাজনীৰ ভক্তিত সন্তুষ্ট হৈ এজনী বোৱন-কাটনত কাজী তিবোতা হ'বলৈ আশীৰ্বাদ দিলে। কিন্তু তিবোতা-জনীয়ে দেৱীক লগ পোৱাৰ আগতে বোৱন-কাটনত একেবাৰে অকাজী আছিল। এনেকুৱা কথা শুচাব হোৱাৰ পিছত বহু দূৰ-দূৰণিৰ পৰা বহু গাভৰু তিবোতাই দেৱীৰ তুষ্টি লাভ কৰিবলৈ সেই পাহাৰলৈ গৈছিল। সেই তেতিয়াৰ পৰা তিবোতা-সকলৰ মনত এনে এটা বিশ্বাস জন্মিছিল যে যিকোনো অনুচ্চা অকাজী গাভৰু বা তিবোতাই মাঘ আৰু বিশেষকৈ বহাগ বিহুৰ গৰু বিহু দিনা সেই পাহাৰলৈ গৈ প্ৰাৰ্থনা জনায়, তেৱেই বোৱা-কটাত পাৰ্গত হৈ উঠিব। এই পৰম্পৰা আজিও চলি আছে। পাৰ্বতী দেৱী আহি আশ্ৰয় লোৱা আৰু অকাজী তিবোতা বা গাভৰুই পাকৈত বোৱনী হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সেই পাহাৰখন 'পাৰ্বতী পাহাৰ' ৰূপে জনাজাত হ'ল। এই পৰম্পৰা এতিয়াও বকো অঞ্চলৰ সকলো সম্প্ৰদায়ৰ মহিলাৰ মাজতে প্ৰচলিত আছে। এইদৰে এতিয়াও মাঘ আৰু বহাগ মাহত জাকে জাকে গাভৰু, তিবোতাই পাৰ্বতী পাহাৰলৈ গৈ মনোবাঞ্চা পূৰণাৰ্থে যুঁৱ দোৱায়।

ভালুক ঘাটা : বৰ্তমান বকোৰ পৰা উত্তৰ পশ্চিম অঞ্চলত অৱস্থিত এখন ডাঙৰ গাঁও। ইয়াৰ লোক সকল বৈষ্ণৱ ধৰ্ম ভাৱাপন্ন হোৱা

হেতুকে ইয়াত এখন সত্ৰ স্থাপন কৰিছে। সেই সত্ৰ খনৰ নাম 'ভালুক ঘাটা সত্ৰ'। ভালুক ঘাটা সত্ৰ স্থাপনৰ শুবিতে এটা জন প্ৰবাদ আছে। দ্বাপৰত শ্ৰীকৃষ্ণই সত্ৰাজিৎ বজাৰ হোবোৱা শ্যামসুৰ মণি উদ্ধাৰৰ আৰু অপবাদ মোচনৰ হেতু আৰু নিজা মাহাত্ম্য প্ৰকাশৰ অভিপ্ৰায়েৰে এই ভালুক ঘাটাতেই ভালুকক (জাম্বুৰম্ভক) যুদ্ধত ঘটুৱাই নিজৰ অভিলাষ পূৰ্ণ কৰিছিল। ভালুকেও যুদ্ধত পৰাজয় মানি, উদ্ধাৰৰ হেতু শ্ৰীকৃষ্ণত শৰণ লৈ কৃষ্ণ ভক্তিৰ মাহাত্ম্য প্ৰকাশ কৰিছিল। এনেকুৱা পৰম্পৰাৰ ভিত্তিতে 'ভালুক ঘাটা' গাঁৱৰ নামকৰণ হোৱা বুলি বহুলোকে মন্তব্য কৰিব খোজে।

খামাৰ গাঁও (কমাৰ গাঁও) : বকোৰ পৰা উত্তৰ অঞ্চলত অৱস্থিত এখন ডাঙৰ গাঁও। সম্ভৱত লোৰ দা-কটাৰী আদি বনোৱা কোনোৱা কমাৰে গাঁও পাতি থাকিবলৈ লোৱাৰ পৰা গাঁও খনৰ নাম খামাৰ (কমাৰ) গাঁও হৈছে। কিয়নো বকোৰ আঞ্চলিক উপভাষাত মান্য ভাষাৰ অল্প প্ৰাণ ধৰনিৰ ঠাইত মহাপ্ৰাণ ধৰনি উচ্চাৰিত হয়। সেয়ে মান্য ভাষাৰ অল্পপ্ৰাণ 'ক' ধৰনিৰ ঠাইত মহাপ্ৰাণ 'খ' ধৰনি হৈছে। আৰু মধ্যবৰ্তী স্বৰত 'জা' স্বৰ ধৰনি থকা হেতুকে স্বৰ-সমীভৱনৰ ফলত পূৰ্ববৰ্তী স্বৰটো "আ" স্বৰধৰনি হৈছে। সেয়ে "কমাৰৰ" ঠাইলৈ "খামাৰ" হৈছে। এই "খামাৰ" শব্দৰ লগত "গাঁও" শব্দাংশ লগ হৈ "খামাৰ গাঁও হৈছে।

আভাস লোৱা গ্ৰন্থ :

১। অসমীয়া ভাষা আৰু সংস্কৃতি, ড° বি. কে. বৰুৱা।

২। লুকীৰ ইতিবৃত্ত, শ্ৰীধীৰেন বাৰা।

‘জৱাহৰ জ্যোতি’ৰ প্ৰথম দহোটি সংখ্যাৰ গল্প সাহিত্য : এটি চমু সমীক্ষা

শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ দাস
স্নাতক, তৃতীয় বাৰ্ষিক

সাম্প্ৰতিক অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ মানদণ্ড ভাৰতৰ আন প্ৰান্তীয় গল্প সাহিত্যৰ তুলনাত চহকী নহলেও পিচনবা যে নহয় সেয়া অতিবৰ্জনৰ আঁচোৰ নপবাকৈ কব পৰা যায়। সেয়া হলেও যিটো কথা অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত অপৰিহাৰ্য্যভাৱে কোৱা প্ৰয়োজন সেয়া হৈছে অসমীয়া গল্প সাহিত্যলৈ অবিহণা যোগোৱা সাৰ্থক গল্পকাৰৰ সংখ্যা। তেনেই মুষ্টিমেয়। প্ৰণিধান যোগ্য যে এইসকল গল্পকাৰৰ বেছিভাগে প্ৰাক্‌স্বাধীন যুগৰ পৰা এতিয়ালৈ নিবৰাচ্ছিন্ন আৰু নিষ্ঠাৰে লিখি অহা গল্পকাৰ। পৰিতাপৰ কথা যে স্বাধীনোত্তৰ কালত জন্মগ্ৰহণ কৰা সকলৰ মাজৰ পৰা খুব কম সংখ্যকেহে সাৰ্থক গল্পকাৰ হিচাপে চিনাকি দিব পাৰিছে। অসমীয়া গল্প সাহিত্যৰ এনে এক পৰিস্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত অসমৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় কেইখনৰ মুখপত্ৰ সমূহৰ গল্প সাহিত্যৰ খতিয়ান সময়ে সময়ে লোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তা নুই কবিব নোৱাৰি; কাৰণ এইবোৰৰ পৃষ্ঠাই আন আন ভাবী সাহিত্যিকৰ দৰে বহন কৰে ভৱিষ্যত গল্পকাৰ সকলৰো উন্মেষ। নকলেও হ’ব, সেইসকলক বিচাৰি

উলিওৱা, সেই সকলৰ খুলমূলকৈ হলেও প্ৰতিভাৰ মূল্যায়ন কৰি প্ৰেৰণা যচা আমাৰ এনে খতিয়ান-ধৰ্মী আলোচনাৰ অন্যতম উদ্দেশ্য। আমাৰ এই নিবন্ধৰ বাবে ‘জৱাহৰ জ্যোতি’ৰ প্ৰথম দহোটি সংখ্যাৰ গল্প সমূহ লোৱা হৈছে। এইখিনিতে উলুকিয়াই থোৱা ভাল হব যে স্থানাভাবলৈ লক্ষ্য ৰাখি আৰু বিশেষকৈ গল্পৰ গুণগত দিশ বিচাৰ কৰি উক্ত সংখ্যা সমূহৰ নিৰ্বাচিত গল্প কিছুমানৰ সমালোচনাত এই নিবন্ধৰ উপজীব্য কৰি লোৱা হৈছে। ফলস্বৰূপে কোনো সংখ্যাৰ হয়তো আটাইকেইটা গল্পৰে সমালোচনাই ঠাই পাইছে আৰু কোনো সংখ্যাৰ তাতকৈ কম সংখ্যক গল্পৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা হৈছে।

১৯৭০-৭২ চনত প্ৰকাশ পোৱা ‘জৱাহৰ জ্যোতি’ৰ প্ৰথম সংখ্যাত প্ৰকাশিত শ্ৰীনিবৰ্জৰ বায়েনৰ ‘প্ৰতিশ্ৰুতি’ গল্পত জাৰজ সন্তানৰ সন্দৰ্ভত আমাৰ সমাজত সময়ে উদ্ভৱ হোৱা এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক সমস্যাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা হৈছে। জাৰজ সন্তান বাইশ বছৰীয়া গাভৰু বীনা সমাজৰ চকুত কলঙ্কিতা, নিন্দাৰ পাত্ৰী। কিন্তু তাইৰ জন্মদাতা চৰিত্ৰগীৰ হ'লধৰ সমাজৰ দৃষ্টিত গণ্যমান্য

নেতৃস্থানীয় ব্যক্তি। সমাজে হলধৰৰ অপৰাধ জানিও তাৰ ধন-দৌলত, প্ৰভাৱৰ বাবে তাক একেধৰণৰ একাধিক অপৰাধৰ বাবে শাস্তিৰ পৰা বেহাই দি আহিছে। আনহাতে প্ৰগৱাদৰ্শবাদী প্ৰগতিশীল যুৱক। নিৰ্দোষী বীণাৰ স্বীকাৰোক্তিৰ পৰা তাইৰ জন্ম বৃত্তান্ত জানিও সি তাইক বিয়া কৰোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে। বিষয়-বস্তুৰ গুৰুত্ব থাকিলেও গল্পৰ ভাষা, গাঁথনি দুৰ্বল। তথাপিও গল্পটো লেখত লব পাৰি। সংখ্যাটোত ইয়াৰ উপৰিও থকা আন পাঁচোটি গল্পৰ সমালোচনা পূৰ্বোক্ত কাৰণত আগবঢ়োৱাৰ পৰা বিৰত থকা হ'ল।

১৯৭৬-৭৭ চনত প্ৰকাশিত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ তৃতীয় সংখ্যাৰ গল্প শিতানৰ একমাত্ৰ গল্প অধ্যাপক দিলীপ দাসৰ 'কৃষ্ণচূড়াৰ হাঁহি'। গল্পটোৰ জৰিয়তে কলেজৰ অধ্যাপকৰ নিশ্চিত চাকৰি এটা সম্পূৰ্ণ মানবীয় কাৰণত 'সহপাঠিনী স্মিতা' নামৰ ছোৱালী এজনীক পোৱাৰ সুযোগ দি আজিৰ স্বাৰ্থ সৰ্বস্ব সমাজত অনুকৰণীয় আদৰ্শৰ নিদৰ্শন দেখুওৱা শাস্ত্ৰৰ চৰিত্ৰটি মানবীয় আবেদনেৰে সিক্ত এটি উজ্জল চৰিত্ৰ। লেখকৰ পূৰ্বৰ প্ৰকাশভঙ্গী, মিতব্যয়ী ভাষাৰ সাৱলীল প্ৰয়োগ, চিন্তাৰ ঐক্য আৰু সুসংযত গাঁথনি আৰু চৰিত্ৰ প্ৰধান গল্পৰ চৰিত্ৰ সৃষ্টিৰ দক্ষতাই চুটি গল্প হিচাপে 'কৃষ্ণচূড়াৰ হাঁহি'ক এক বিশেষ মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিছে।

১৯৭৭-৭৮ চনত প্ৰকাশিত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ চতুৰ্থ সংখ্যাৰ গল্প শিতানতো মাত্ৰ এটা গল্পই স্থান পাইছে। 'শেতা হাঁহি' নামৰ এই গল্পৰ লেখক শ্ৰীঅনিল কুমাৰ ৰাভা। গল্পটোৰ জৰিয়তে লেখকে বিনন্দা নামৰ আৰিয়ে বিগতা যোৱনা

গাভৰু এগৰাকীয়ে কলেজীয়া জীৱনৰ আবশ্ৰুণিতে প্ৰেমাপ্পদৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈ পোৱাৰ আঘাত, তাৰ পিছত দেউতাকৰ আকস্মিক মৃত্যুত পোৱা আঘাত আৰু দেউতাকৰ মৃত্যুৰ ফলস্বৰূপে ঘৰৰ ডাঙৰ সন্তান হিচাপে কলেজীয়া শিক্ষা সাং নকৰাকে শিক্ষয়িত্ৰীৰ চাকৰিত সোমাই ঘৰ চলোৱাৰ দায়িত্ব লোৱাৰ কাহিনী বৰ্ণাই ভনীয়েক অপৰ্ণাৰ বিয়াৰ দিনা গাভৰু গৰাকীয়ে অনুভৱ কৰা বিজ্ঞ অনুভূতি, নোপোৱাৰ বেদনা ইত্যাদি ফুটাই তোলাৰ প্ৰয়াস কৰিছে আৰু সেই প্ৰচেষ্টাত লেখক ভালেখিনি কৃতকাৰ্য হৈছে। বিষয়-বস্তু আৰু টেকনিকৰ ফালৰ পৰা গল্পটোক মোটামুটিকৈ এটি সুখপাঠ্য গল্প বুলিয়ে স্বীকৃতি দিব পাৰি।

১৯৮০ চনত প্ৰকাশ পোৱা 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ পঞ্চম সংখ্যাত গল্পৰ সংখ্যা তিনিটা। শ্ৰীভৱানী প্ৰসাদ দাসৰ "বন্ধুতা বনাম নীৰৱতা" গল্পত শিক্ষা মন্ত্ৰী শ্ৰীআনন্দি প্ৰসাদ হাজৰিকাৰ চৰিত্ৰৰ জৰিয়তে মিছা প্ৰতিশ্ৰুতিৰে শাসক শ্ৰেণীৰ প্ৰতিনিধিসকলে কিদৰে বাইজক আঁতুৱা ভাবি আহিছে তাক উদঙাই দিয়া হৈছে আধাবলিয়া বুলি সকলোৱে অৱজ্ঞা কৰা অথচ অন্যায় কথাত তীব্ৰ বিদ্ৰোহাশ্বক হাঁহিৰে প্ৰতিক্ৰিয়া ব্যক্ত কৰা মাধৱ চৰণৰ চৰিত্ৰৰ জৰিয়তে। লেখক নিজ উদ্দেশ্যত ভালেখিনি সফল হোৱা বুলিয়ে কব লাগিব। বিষয়-বস্তু, পৰিমিত শব্দ তথা ভাষাৰ প্ৰয়োগ, টেকনিক আদিৰ ফালৰ পৰা মোটামুটিকৈ ইয়াক এটি সাৰ্থক গল্প বুলিয়ে কব পাৰি। শ্ৰীনবমোহন ৰায় সৰকাৰৰ 'অচিন স্মৃতি' গল্পত পলাশ নামৰ ডেকা এজন আৰু স্মৃতা নামৰ ছোৱালী এজনীৰ

মাজৰ গভীৰ প্ৰেম আৰু অকণিমা নামৰ ছোৱালী
 এজনীৰ কৃত্ৰিম প্ৰেমৰ বিসদৃশ ছবি সমান্তৰাল
 ভাবে অঙ্কন কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। ভাব,
 ভাষা, টেকনিক আদিৰ ফালৰ পৰা ইয়ো এক
 সুপৰ্যায়ৰে গল্প। এই সংখ্যাৰ আন এটা গল্প
 অধ্যাপক দিলীপ দাসৰ 'যাত্ৰা' গল্পটো। অৱস্থাৰ
 তাড়নাত সাতামপুৰীয়া আঠ বিঘা খেতি মাটিৰ
 পাঁচ বিঘা গোঁসাই প্ৰভুৰ ওচৰত বন্ধকত দি
 বাকী তিনি বিঘা আধিয়াত খেতি কৰাই পোৱা
 ধান মুঠিৰে চহৰত পিয়নৰ চাকৰি কৰি জোৰা-
 টাপলি মাৰি সংসাৰ চলোৱা হলধৰৰ নিজৰ নামত
 থকা তিনি বিঘা মাটিতো গোঁসাই প্ৰভুৱে এদিন
 হঠাতে হালজুৰি দিয়া কাৰ্য্যৰ প্ৰতিবাদত হলধৰৰ
 নিচিনা গাঁৱৰে নিষ্পেষিত বাতিবাম, কটি, সৰ্বেশ্বৰ,
 ধনেশ্বৰহঁতে মতা গাঁৱৰ মেলত গাঁৱৰ অৱস্থাপন্ন
 মানুহ বমেশ মণ্ডল, মেজা মহাজন আদি নাইল
 যদিও বাকী সকলে দৃঢ়তাৰে মেল পতাৰ সিদ্ধান্ত
 কৰি হলধৰক চহৰৰ পৰা মাতি আনিলে। সি
 উঠি অহা শেষ বাছখন আধা বাট আহিয়ে আগৰ
 ছবাবমানৰ নিচিনাকৈ বেয়া হৈ বৈ যোৱাত নামি
 অহা বাতিৰ বিপদ অনুমান কৰি আগতে ননমা
 মানুহখিনিয়ো এইবাৰ নামি আহি ঠেলিবলৈ ধৰাত
 বাছখন চলিবলৈ ধৰিলে - গন্তব্যস্থল পোচাই দিয়াৰ
 আশাপ্ৰদ ইঙ্গিত কৰি। শোষণৰ আন কিছুমান
 উদাহৰণ বাদ দি গল্পটোৰ মূল বিষয়-বস্তু থল-
 মূলকৈ এনে। শোষকৰ আক্ৰোশাদি সদৃশ হাতোৰাত
 জুখীয়া শ্ৰেণীটো কেনেকৈ পৰ্যায়ক্ৰমে নিষ্পেষিত
 হৈছে আৰু তাৰ প্ৰতিক্ৰিয়াস্বৰূপে নিষ্পেষিত
 শ্ৰেণীটোৰ মাজত কেনেকৈ লাহে লাহে প্ৰতিবাদমুখী

সচেতনতা গা কৰি উঠিছে তাৰ এখন সুন্দৰ
 চিত্ৰ গল্পটোৰ জৰিয়তে অঙ্কন কৰা হৈছে। হলধৰৰ
 বাছ যাত্ৰাৰ বৰ্ণনাই সমাজৰ দলিত শ্ৰেণীটোৱে
 আজি নিজৰ মুক্তিৰ জয়যাত্ৰাত দিয়া পদক্ষেপলৈ
 ইঙ্গিত কৰি গল্পৰ নামকৰণৰ যথার্থতা সুন্দৰভাৱে
 সাব্যস্ত কৰিছে। লেখকৰ বিষয়-বস্তুৰ নিৰ্বাচন,
 সমাজ সচেতনতা, উদ্দেশ্যমুখী বক্তব্যৰ স্পষ্টতা,
 পৰিমিত অথচ সারলীল ভাষাৰ ব্যৱহাৰ আৰু
 অন্যান্য কলাগত কৌশলৰ বাবে 'যাত্ৰা' আমাৰ
 ধাৰণাত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ এটা শ্ৰেষ্ঠ গল্প।

১৯৮১-৮২ চনত প্ৰকাশ পোৱা 'জৱাহৰ
 জ্যোতি'ৰ ষষ্ঠ সংখ্যাৰ গল্পৰ সংখ্যা তিনিটা।
 শ্ৰীকুমুদ চন্দ্ৰ শৰ্মাৰ 'চক্ৰবেহু' গল্পৰ মূল বিষয়
 বস্তু হিচাপে পৱন নামৰ নিবন্ধুৱা শিক্ষিত যুৱক
 এজনৰ কেৰাণী চাকৰি এটৰ কাৰণে ভেটীৰ টকা
 যোগাব কৰিব নোৱাৰা সমস্যা, আৰ্থিক ছবৰস্থাৰ
 বাবে আবিষ্কৃত ভনীয়েকজনীক বিয়া দিব নোৱাৰাৰ
 সমস্যা, মাকৰ বেমাৰৰ চিকিৎসা কৰিব নোৱাৰাৰ
 সমস্যা, মোজাদাৰে গাঁৱৰ নদীত বান্ধ দি নিজৰ
 পথাৰৰ পানী যোগান ধৰি তাৰ লগতে বাকী
 বাইজৰ পথাৰত পানী যোগানত বাধাৰ সৃষ্টি কৰা
 কাৰ্যৰ বিৰুদ্ধে বাইজৰ লগতে নিজেও প্ৰতিবাদ
 আৰু প্ৰতিবোধ কাৰ্যত অংশ গ্ৰহণ কৰি ব্যতিব্যস্ত
 হোৱা অৱস্থা বৰ্ণোৱা হৈছে। পৱনৰ এইবোৰ
 চিন্তাৰ চক্ৰবেহু লেখকে সুবিন্যস্তভাৱে পৰিবেশন
 কৰাত ভালেখিনি কৃতকাৰ্য হৈছে। অন্যান্য দিশৰ
 পৰাও গল্পটো লেখত লব পাৰি। শ্ৰীঅৱনী কান্ত
 অধিকাৰীৰ 'অন্যথা' গল্পত অঙ্কিত হোৱা নিস্বার্থ,
 কৃতী, আৰ্থিক অনাটনগ্ৰস্ত বৃদ্ধ শিক্ষক শ্ৰীমনো-

বজ্জন বক্ৰাই নিজৰ কন্ঠ্যৰ বেমাৰত আৰ্থিক সহায় বিচাৰি গৈ সু-প্ৰতিষ্ঠিত ছগবাকী প্ৰাক্তন ছাত্ৰৰ হাতত পোৱা অৱজ্ঞাৰ মনোকষ্টৰ এখন ছবিয়ে আমাৰ সমাজত আজিও অৱশ্ৰুতিত হৈ থকা শিক্ষক শ্ৰেণীটোৰ দুবৰস্থাৰ এটি ইঙ্গিত দিছে। মিচ্ সৰিতা বড়োৰ 'সমীপেষু' গল্পৰ জৰিয়তে সৎ গ্ৰামসেৱক এজনে বাইজৰ সেৱা কৰিবলৈ গৈ অনুভৱ কৰা বাইজৰ অৱৰ্ণনীয় দুৰ্দশা আৰু লগতে চৰকাৰী দুৰ্নীতিৰ ছবি এখন অঙ্কন কৰাৰ প্ৰাৰ্থনা কৰা হৈছে। বিবয়-বস্তু, ভাষা আদিৰ ফালৰপৰা ওপবোক্ত গল্প দুটিও উল্লেখ যোগ্য।

১৯৮৩-৮৪ চনত প্ৰকাশিত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ সপ্তম সংখ্যাত চাৰিটি গল্পই স্থান পাইছে। শ্ৰীনৰমোহন ৰায় সবকাবৰ-ভদৌয়া বাপু-ধনপতি মহাজন আৰু শিয়ালবোৰ' গল্পত দেখুৱা হৈছে কেনেকৈ পানীপোতা নামৰ গাঁও এখনৰ অৱণ্য সদশ পথাৰ এখনত বছৰৰ পিছত বছৰ ধৰি বাস কৰা জাক-জাক শিয়ালে গাঁৱৰ বাইজৰ খেতি-বাতি, পোহনীয়া জীৱ-জন্তুৰ প্ৰভূত ক্ষতি কৰা স্বৰ্গেও শিয়ালদেৱতাৰ বোধত পৰাৰ দোহাই দি ভদৌয়া বাপু, ধনপতি মহাজন আদিয়ে প্ৰকৃততে নিজ স্বাৰ্থ বন্ধাৰ খাতিৰত প্ৰতিকাৰৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ পৰিকল্পনা নহয়। ভদৌয়াবাপুৱে গাঁৱত বছৰি পতা শিয়াল দেৱতাৰ পূজাৰ পৰা যথেষ্ট লাভবান হয়, ধনপতি মহাজনে শিয়াল বাসকৰা পিতনিখনৰ সহায়ত চোবা: কাৰবাৰ আৰু অন্যান্য সমাজ বিৰোধী কাৰ্য নিৰ্বিবাদে চলাই যাব পাৰে। এবাৰ গাঁৱৰ ডেকাবোৰে বাইজৰ চকু মুকলি কৰি

দি পিতনিখনৰ শিয়ালবোৰৰ কিছু বধ কৰি আৰু কিছু খেদি পঠিয়াই পিতনিখন চাক্ কৰি গাঁওখনক শিয়ালৰ হাতৰ পৰা বন্ধা কৰাৰ বৰ্ণনাই আমাৰ সমাজখনক শিয়ালকপী দুষ্ট-ব্যক্তিৰ কবলৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ ইঙ্গিত বহন কৰিছে। বিবয়-বস্তু, ভাৱ-ভাষা আদিৰ ফালৰ পৰা ই এটি সুখপাঠ্য গল্পত পৰিণত হৈছে। শ্ৰীকমল পাঠকৰ 'অচিন বাট' গল্পত এহাতে মনোৰমা নামৰ পত্নী এগৰাকীৰ স্বামীৰ প্ৰতি থকা প্ৰেমৰ গভীৰতা আৰু আনহাতে তেওঁৰ অভিমানী আৰু জেদী মনৰ ছবি এখন অঙ্কন কৰা হৈছে। শ্ৰীচন্দনা ভাগৱতীৰ 'দেৱাল' গল্পত স্বাধীনতাৰ কেবাদশক পিছতো বাইজে ভুগি থকা দুৰ্দশাৰ ছবি এখন অঁকা হৈছে। শ্ৰীকীবোদ কুমাৰ ঠাকুৰীয়াৰ 'স্কন্ধ প্ৰহৰ' গল্পত ভোগদৈৰ বানত মাকৰ লগতে বায়েককো হেৰুওৱা বুলি ধাৰণা কৰি থকা ডাক্তৰ এজনে সুদীৰ্ঘ নিশবহৰ পিছত আচৰিতভাবে পাঁচশ মাইল দূৰৰ পাহাৰীয়া ঠাই এখনত চিকিৎসা কৰিবলৈ গৈ বায়েকক মৃত্যু শয্যাতে লগ পোৱাৰ মৰ্মস্তুদ কাহিনী এটি বৰ্ণনা কৰা হৈছে। Chanceৰ ভূমিকা থকাত গল্পটোৰ বিশ্বাসযোগ্যতাত সামান্য-ভাবে আঁচোৰ পৰিছে যদিও ইয়াকো এটি সুখ পাঠ্য গল্প বুলিয়ে কব পাৰি।

১৯৮৫-৮৬ চনত প্ৰকাশিত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ অষ্টম সংখ্যাৰ গল্পৰ সংখ্যা তিনিটা। শ্ৰীকীবোদ কুমাৰ ঠাকুৰীয়াৰ 'জীৱন পণ্ডিত' গল্পত ৰাজহুৱা স্বাৰ্থৰ পৰিপন্থী কাম কৰা সমাজৰ প্ৰভাবশালী ব্যক্তি কিছুমানৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰাৰ ফল-স্বৰূপে এঘৰীয়া হ'ব লগীয়া হোৱা এসময়ৰ নিষাৰ্থ

শিক্ষক, সমাজকৰ্মী এজনে ভবিষ্যতে বাইজে তেওঁক পুনৰ আঁকোৱালি লোৱাৰ আশাবে উৎসাহিত হৈছে। শিক্ষকজনৰ ভিত্তিহীন আশাই পাঠকক পতিয়ন নিয়াত দেখে দেখকৈ ব্যৰ্থ হৈছে। মঃ ফজলুৰ খানৰ 'নতুন পথ' গল্পত চাকৰি সন্ধানী ক্লাস্ত-শ্রান্ত নিঃকিন শিক্ষক যুৱক এজনৰ সাম্প্ৰতিক শিক্ষা, সমাজ ব্যৱস্থাত আস্থা হেৰুৱোৱা অৱস্থাত শ্ৰেণীহীন সমাজ ব্যৱস্থাত বিশ্বাসী আন এজন যুৱকে শ্ৰেণীবিভক্ত সমাজ ব্যৱস্থা ভাঙি শ্ৰেণীহীন সমাজ গঢ়াৰ উপদেশ দিয়াত হতাশগ্ৰস্ত যুৱকজনে চাকৰিৰ আশা বাদ দি নিজৰ পৈতৃক দুবিঘা মাটিত খেতি কৰাৰ সঙ্কল্প লৈ নতুন পথৰ সন্ধান পোৱা দেখুওৱা হৈছে। বজত নামৰ যুৱকজনৰ উপদেশ বক্তৃতামৰ্মী, নায়কৰ মুখত লগাই দিয়া আন্তৰিকতাবিহীন সংলাপ যেন। নিজৰ দুই বিঘা মাটিত খেতি কৰিবলৈ ধনঞ্জয়ৰ মনত অনুপ্ৰেৰণা সিঁচিবলৈ তেনে উপদেশৰ প্ৰয়োজনীয়তা কষ্ট কল্পিত। তদুপৰি, নিজৰ বুলিবলৈ এটিকটাও মাটি নথকা বিলাকৰ সমস্যাৰ সমাধান এনে উপদেশে সমাধান কৰিব পাৰিবনে? শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ দাসৰ "মণিমুক্তা" গল্পত বাছ দুৰ্ঘটনাত পতিত হৈ বহুবছৰ বিচ্ছেদ ঘটা দুই ককায়েক-ভনীয়েক ক্ৰমে মণি আৰু মুক্তাৰ আসন্ন মিলনৰ বৰ্ণনা এটি দিয়া হৈছে। বাছ দুৰ্ঘটনাত ভবি এখন হেৰুৱাই পন্থু ভিখাবীৰ জীৱন যাপন কৰা ককায়েকক আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ত অধ্যয়নৰতা (কেনেকৈ ই সম্ভৱ হ'ল গল্পত তাৰ ইঙ্গিত নাই) ভনীয়েকক গল্পটোত বৰ্ণনা কৰা ব্যক্তিজনে লগলগাই দিয়া ভূমিকা পালন কৰিবলৈ পাই সুখী হৈছে। ঠায়ে

ঠায়ে অৱস্থাৰ অবাস্তৱতা আৰু **Chance** ৰ ভূমিকা থকাত গল্পৰ সৌষ্ঠৱত আঘাত পৰিছে।

১৯৮৬-৮৭ চনত প্ৰকাশিত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ নৱম সংখ্যাৰ গল্পৰ সংখ্যা চাৰিটা। শ্ৰীমুশীল কুমাৰ চৌধুৰীৰ "পবেশ বায়ক লগ পাইছিলে" গল্পত বিভাজনৰ সময়ত শিশু অৱস্থাতে পাকিস্তানৰ পৰা পলাই আহি ভাৰতত আশ্ৰয় লোৱা অভিজ্ঞাত পৰিয়ালৰ ছলল বায়ৰ পুত্ৰ পবেশ বায়ক তেওঁৰ ভনী জোৱায়েকক চাকৰি সংক্ৰান্তীয় কামত যাওঁতে বহু বছৰ পিচত সীমান্তবৰ্তী গাঁও এখনত লোকৰ নলা নৰ্দমা চাফ কৰি জীৱিকা অৰ্জন কৰি থকা অবস্থাত অপ্রত্যাশিতভাৱে লগ পোৱা কাহিনী বৰ্ণোৱা হৈছে। ভনীয়েকৰ ওচৰলৈ পবেশক ঘূৰাই নিয়াৰ চেষ্টা কৰাত নিজৰ গ্ৰানিময় জীৱন আপোনজনক নেদেখুৱাৰ অজুহাতত স্ত্ৰী-পৰিত্যক্তা পবেশে নিজৰ একমাত্ৰ শিশু পুত্ৰক ভনী-জোৱায়েকৰ হাতত কৌশলেৰে গতাই দি আত্মগোপন কৰিছে। বিভাজনৰ সময়ৰ নাৰকীয় ঘটনাৰ খণ্ড ছবি এখনৰ লগতে অৱস্থাই কোঙা কৰি পেলোৱা মানুহ এজনৰ ছবি অঁকাত লিখক ভালেখিনি সাৰ্থক হৈছে। গল্পৰ সামৰণিটোও মনোগ্ৰাহী আৰু আবেদন ভৰা। শ্ৰীকমল কুমাৰ কলিতাৰ "প্ৰতীক্ষাৰ অন্তত" গল্পত কৰ্মৰ সংস্থান দিব নোৱাৰা শিক্ষা ব্যৱস্থাবে শিক্ষিত যুৱক এজনৰ চাকৰিৰ ব্যৰ্থ প্ৰচেষ্টাত হাবাখুৰি খোৱা অৱস্থা, চাকৰি নোহোৱা বাবে ভালপোৱা ছোৱালীজনীকো নিজৰ কৰি ল'ব নোৱাৰাৰ বেদন, দেশৰ স্বাধীনতা যুঁজত জীয়াতু ভোগা দেউতাকে স্বাধীনোত্তৰ যুগত দেশীয় চৰকাৰৰ সহায় সাহায্যৰ পৰিবৰ্তে অৱহেলা পোৱা ইত্যাদি

কথাৰ বিশ্লেষণাত্মক বৰ্ণনা আছে। অৱশেষত ডেকাজনে চাকৰিৰ প্ৰতীক্ষা বাদ দি লজ্জা নেওচি দেউতাকৰ হাতৰ পৰা হালৰ মুঠি কাটি আনি নিজে হালৰ মুঠিত ধৰিব খুজি কাৰ্যিক শ্ৰমৰ মৰ্যাদা উপলব্ধি কৰাৰ ইচ্ছিত দিয়া হৈছে। কলাগত দিশৰ কিছু সাফল্য, বিষয়-বস্তু আৰু বৰ্ণনা পদ্ধতি আদিৰ ফালৰ পৰা গল্পটো আওকাণ কৰিব পৰা বিধৰ নহয়। মিচ্ ডালিমী বড়োৰ 'মৌন ক্ৰন্দন' গল্পত সৰিতা নামৰ জেদী আদৰ্শবাদী ছোৱালী এজনীৰ কাহিনী কোৱা হৈছে। ক'লা টকাৰে ধনী হোৱা বদগুণী ইঞ্জিনিয়াৰ শঙ্কৰ গোস্বামীক নাক-বাপেকে পচন্দ কৰাতো বিয়া নকৰাই সৱিতাই বিয়া কৰালে নীচকুলৰ সং আদৰ্শবাদী, মেধাবী অথচ বৃত্তিত কেৰাণী শৰৎ ভূঞাক। শৰৎ ভূঞাক বিয়াৰ পিছত আততায়ীয়ে হত্যা কৰা, তাৰ পিছত শঙ্কৰে সৱিতাৰ ওচৰত পুনৰ বিয়াৰ প্ৰস্তাব দিয়াত সৱিতাই অৱজ্ঞাৰে প্ৰত্যাখ্যান কৰা, তাৰ পিছত সৱিতাৰ আত্মহত্যা আৰু সৰিতাৰ একালৰ সহ-পাঠিনী বৃত্তিত উকীল উৎপলাই যুক্তি-যুক্তভাৱে সেই আত্মহত্যাৰ বহুস্তৰ গোক পোৱা ইত্যাদি কথাই সৃষ্টি কৰা প্লটৰ জটিলতাৰ লগতে গল্পৰ আকৰ্ষণীয় আৰম্ভণি, সামৰণি ভাব-ভাষাই গল্পটো মুখপাঠ্য কৰি তুলিছে। জীৱিবিধি বাতাব 'চান্দাৰ প্ৰসঙ্গত' গল্পত আজিৰ এচাম উদগু ল'বাই চান্দা আদায় কৰাৰ সময়ত দেখুওৱা নিৰ্মম উত্তণ্ডালিৰ বৰ্ণনা আছে।

১৯৮৭-৮৮ চনত প্ৰকাশ পোৱা 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ দশম সংখ্যাত তিনিটা গল্প প্ৰকাশ

পাইছে। শ্ৰীনিৰ্মল দাসৰ 'প্ৰতীক্ষা' গল্পত চাকৰিৰ বহুৰ আগতে নিজৰ স্বামী উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে আমেৰিকালৈ গৈ তাত নিখোজ হৈ এতিয়ালৈ উভতি নহা আৰু সকলোৱে মৃত্যু হোৱা বুলি ধৰিলোৱাৰ পিছতো পত্নী সৱিতা চৌধুৰী স্বামীৰ প্ৰত্যাৱৰ্তনৰ আশাত সদা প্ৰতীক্ষাৰতা হৈ থকা আৰু অৱশেষত চাকৰি সংক্ৰান্তত কিছুদিনৰ বাবে আমেৰিকালৈ গৈ ঘূৰি অহা সৱিতা চৌধুৰীৰ ডাঙৰ পুত্ৰই দেউতাকৰ কোনো সু-সংবাদ আনিব নোৱাৰাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত হোৱা সৱিতা চৌধুৰীৰ সুদীৰ্ঘ আশা ভঙ্গৰ বেদনা গল্পটোত প্ৰাঞ্জল ভাষাত অঙ্কিত হৈছে। শেষলৈ suspense বজাই ৰাখিব পৰাত গল্পকাৰ যথেষ্ট কৃতকাৰ্য হৈছে। গল্পটোৰ সামগ্ৰিক আবেদনে পাঠকক আকৰ্ষণ কৰিব পাৰে। মিচ্ গজমতী সাহাৰ 'শববিদ্ধ' গল্পত আমাৰ সমাজত বিবাজ কৰা শ্ৰেণীগত বৈষম্য সুন্দৰভাৱে অঙ্কিত হৈছে। শ্ৰেণীগত বৈষম্যই কেনেকৈ প্ৰেমেৰে বিবাহপাশত বান্ধ খাব খোজা ডেকা-গাভৰুৰ মাজতো অৱশেষত প্ৰতিবন্ধকতাৰ প্ৰাচীৰ ৰূপে থিয় হয় তাক ধনীৰ পুত্ৰ দীপাঙ্কৰৰ দ্বাৰা প্ৰত্যাৱিত গৰীৰ হিমাজীৰ কাহিনীৰে দেখুওৱা হৈছে। গল্পৰ ভাষা, প্ৰকাশ-ভঙ্গী কলাগত কৌশল পাঠকক আকৰ্ষণ কৰিব পৰা ধৰণৰ। শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ দাসৰ 'কেচু আৰু শগুন' গল্পত দুৰ্নীতি বোধ কৰাৰ নামত বো-ববালি সদৃশ দুৰ্নীতি পৰায়ণ ব্যক্তিক বেহাই দি প্ৰকৃত্যৰ্থত দুৰ্নীতি কৰা বুলি কব নোৱাৰা খাটি খোৱা মানুহখিনিৰ ওপৰত চলা অত্যাচাৰ উৎপীড়নৰ সুন্দৰ বৰ্ণনা দিয়া হৈছে, জঙ্গলৰ অপ্ৰয়োজনীয়

শুকান ডাল কুটলি আনি বজ্জাবত বিক্ৰী কৰি নিজৰ আৰু মাকৰ জীৱিকা উলিওৱা আৰু লগতে নিজৰ পাঢ়া খৰচ উলিওৱা গৰীব অথচ মেধাবী ছাত্ৰ এজনৰ ওপৰত বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰীয়ে কৰা যুক্তিহীন অত্যাচাৰৰ বৰ্ণনাব জৰিয়তে। বিষয়-বস্তু, নামকৰণ আদিৰ ফালৰ পৰা এইটোও এটি ত্ৰাণপৰ্যপূৰ্ণ গল্প।

ওপৰৰ থূলমূল আলোচনাৰ পৰা দেখা যায় 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ বেচিভাগ গল্প লেখকে সন্তীয়া বোমাৰ্টিছিজিমক প্ৰশয় নিদি সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন গুৰুত্বপূৰ্ণ তথা দৰ্কাৰী সমস্যা অঙ্কন কৰাৰ প্ৰয়াস কৰাৰ লগতে সেইবোৰৰ সমাধানত প্ৰচ্ছন্নভাবে হলেও ইঙ্গিত কৰিছে। আন আন অংশবোৰৰ লগতে গল্পাংশই 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ কেইটিমান

সংখ্যা নিঃসন্দেহে উচ্চস্তৰলৈ উন্নীত কৰাত যে সহায় কৰিছে সেই বিষয়ে সন্দেহ নাই। জৱাহৰ-লাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপালী জয়ন্তী স্মৃতি-গ্ৰন্থৰ সম্পাদক অধ্যাপক দিলীপ দাসদেৱে স্মৃতি-গ্ৰন্থৰ এঠাইত 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ সন্দৰ্ভত লিখা এষাৰ কথা সেয়ে এই প্ৰসঙ্গত উল্লেখ কৰাৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰিলোঁ।—“And we are glad to be able to say that the standard of atleast some of the issues.....is considerably satisfactory.” আমাৰ ধাৰণা, নিৰৱচ্ছিন্ন প্ৰচেষ্টা, অনুশীলন, অধ্যয়ন, বাস্তৱমুখী চিন্তাচৰ্চা অটুট ৰাখিলে আলোচ্য লেখক-লেখিকা সকলে ভৱিষ্যতে উন্নত মানৰ গল্প সৃষ্টি কৰিব পাৰিব।

['জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ ২য় সংখ্যা সময়মতে হাতত নপৰা বাবে সেই সংখ্যাৰ গল্পৰ সমালোচনা আগবঢ়াব নোৱাৰি দুঃখিত।] —লেখক।

এটি গীত

বচনা— দিলীপ দাস
মুৰব্বী অধ্যাপক, ইংৰাজী বিভাগ

হে নতুন নতুন
তোমাক স্বাগতম
আমি পুৰনি
যাচিহঁ। কৰনি
ওলগৰ ।
আদৰৰ ॥

তুমি আমি ভাই-ভনী
একেই ঘৰৰ
আমাৰ মাজত থাকক কেৱল
প্ৰীতিৰ পৰিচয় ।

নতুন তুমি
পুৰনি আমি
হাতত হাত ধৰি
আহা যাওঁ আগবাঢ়ি ,
আমাৰ সমুখত আছে পৰি
সেন্দূৰী আলি ।
আমাক মাতে বিশাল লক্ষ্যই
হাত বাউলি ॥

[১৯৯০ চনৰ মহাবিদ্যালয়ৰ 'নবাগত আদৰণি' সভাত শ্ৰীভাৰত চৌধুৰীৰ শুব সংযোজন আৰু
পৰিচালনাত পৰিবেশিত ।]

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে অসমৰ অস্তিত্ব বক্ষাব
সংগ্ৰামত প্ৰাণাহুতি দিয়া শহীদসকলৰ স্মৃতিত
মোৰ সশ্ৰদ্ধ অশ্ৰু-অঞ্জলি যাঁচি তেখেতসকলৰ
আত্মাৰ চিৰশাস্তি কামনা কৰিলোঁ।

১৯৮৯-৯০ ইং চনৰ বাবে হোৱা জৱাহৰলাল
নেহৰু মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ-একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত
সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে
নিৰ্বাচিত হ'বলৈ সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যা-
লয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধবীক মোৰ
হিয়াভবা ওলগ জনোৱাৰ লগতে আন্তৰিক
ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ : বিগত বছৰবোৰৰ
দৰে এই বছৰো অনুষ্ঠিত হোৱা মহাবিদ্যালয়ৰ
বাৰ্ষিক উৎসৱ 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' পাঁচ দিনীয়া
কাৰ্য্যসূচীৰে আৰম্ভ হৈছিল যোৱা ২২।১।৯০ ইং
তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ তথা ছাত্ৰ একতা
সভাৰ সভাপতি জীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথদেৱৰ
দ্বাৰা অনুষ্ঠিত মহাবিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন
কাৰ্য্য-সূচীৰে। উক্ত দিন কেইটাত বিভিন্ন খেলা-
ধুলা, নৃত্য-গীত, তৰ্ক-কুইজ আদিৰ পৰিবেশন
আৰু প্ৰতিযোগিতাবে গোটেই মহাবিদ্যালয় চৌহদ
আনন্দ মুখৰ হৈ পৰিছিল। ২৭।১।৯০ ইং তাৰিখে
অধ্যক্ষৰ সভাপতিত্বত বহা বঁটা-বিতৰণী সভাত
মুখ্য অতিথি আৰু নিমন্ত্ৰিত অতিথিৰ আসন
অলংকৃত কৰিছিল যথাক্ৰমে আজীৱন শিক্ষাব্ৰতী

মাননীয় শ্ৰীঅচ্যুত কান্ত অধিকাৰীদেৱে আৰু প্ৰতি
যশা ঔপন্যাসিক মাননীয় শ্ৰীহিতেশ ডেকাদেৱে।

মহাবিদ্যালয়ত পালন কৰা উৎসৱ আদৰ
বিবৰণে : আন আন বছৰৰ দৰে এই বেলিও
মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে মিলি পৰম্পৰাগত
উলহ-মালহেৰে আই বীণাপাণিৰ পূজা-অৰ্চনাৰ
আয়োজন কৰিছিল। তদুপৰি এইবাৰ মহাপুৰুষ
শ্ৰীশঙ্কৰদেৱৰ তিবোভাৰ তিথি ভাগৱত পাঠ আদিৰে
অতি গান্ধীৰ্য্যপূৰ্ণ পৰিবেশত উদ্‌যাপন কৰা হৈছিল।
এই উপলক্ষে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত
এখনি ৰচনা প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰি প্ৰথম
আৰু দ্বিতীয় স্থান অধিকাৰ কৰা প্ৰতিযোগীক
পুৰস্কৃত কৰা হৈছিল।

আন্তঃ মহাবিদ্যালয় টুৰ্ণামেণ্টত যোগদান :
মোৰ এই কাৰ্যকালছোৱাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে
গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা 'আন্তঃ মহা-
বিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত' যোগদান কৰাৰ উপৰিও
নগৰৰেৰা বিমলাপ্ৰসাদ চলিহা মহাবিদ্যালয়ত
অনুষ্ঠিত 'গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় আন্তঃ মহাবিদ্যালয়'
ফুটবল টুৰ্ণামেণ্টতো যোগদান কৰাৰ সৌভাগ্য
লাভ কৰে।

নৱাগত আদৰণি সভা : উচ্চ শিক্ষা লাভ
কৰাৰ এবুকু আশা লৈ আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত
ভৰ্তি হোৱা নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আদৰণি
জনাবলৈ যোৱা ২০।৯।৯০ ইং তাৰিখে এখন সভা

আহ্বান কৰা হৈছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষৰ সভাপতিত্বত বহা এই নৱাগত আদৰ্শী সভাখনত বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে উপস্থিত থাকি প্ৰাগজ্যোতিষ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মাননীয় শ্ৰীভৱানন্দ ডেকা দেৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উদ্দেশ্যি এটি বহুমূলীয়া ভাষণ দিয়ে। এইখিনিতে তেখেতলৈ আমাৰ সশ্ৰদ্ধ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আঁচনি শিবিৰ : আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত থকা ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আঁচনিৰ জৰিয়তে যোৱা ২০১০-১১ ইং তাৰিখৰ পৰা ২০১১-১২ ইং তাৰিখলৈ মহাবিদ্যালয়তে এটা শিবিৰ পাতি এন. এচ. এচ. কেডেটসকলে সেৱাৰ মনোভাৱেৰে মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদকে ধৰি ওচৰ-পাজৰৰ গাঁও কেইখনৰ আলি-পদূলিবোৰ চাফ-চিকুণ আৰু মেৰামতি কৰি সমাজ তথা বাইজক শ্ৰম-দানৰ মৰ্যাদাৰ বিষয়ে সজাগ কৰি তোলাৰ এক উজ্জল দৃষ্টান্ত দাঙি ধৰে।

শোক সভা : মোৰ কাৰ্যকালৰ অন্তিমক্ষণত আমি সকলোৱে শোকত ভ্ৰিয়মান হৈ পৰিছিলোঁ। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰে স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ আৰু এগৰাকী উদীয়মান খেলুৱৈ ক্ৰীড়নীয়া বাভাৰ অকাল বিয়োগৰ বাৰ্তা শুনি। ২০১০-১১ ইং তাৰিখে এখন শোক সভাত শিক্ষক-ছাত্ৰ-ছাত্ৰী উভয়ে মিলিত হৈ তেখেতৰ স্বৰ্গগত আত্মাৰ সদ্গতি কামনা কৰি এক মিনিট মৌনতা অবলম্বন কৰা হয়। আমি পবন ছুখিত যে ৩ ফণীয়া বাভাৰ শোক নোমাৰ যাওঁতেই আমি আকৌ হেৰুৱালোঁ। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উচ্চতৰ প্ৰথম বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ (বিজ্ঞান শাখা) ক্ৰীড়িকাশ বড়োক।

তেওঁৰ আত্মায়ো চিৰশাস্তি লাভ কৰক।

আমাৰ অভাৱ-অভিযোগবোৰ : আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অভাৱ-অভিযোগৰ লেখ দি ইয়াতো অন্ত কৰিব নোৱাৰি। তথাপি কৰ্তৃপক্ষৰ সু-বিবেচনাৰ কাৰণে তাৰে মাত্ৰ কেইটামান উল্লেখ কৰিলোঁ। প্ৰথম হ'ল শ্ৰেণীকোঠাৰ অভাৱ। দ্বিতীয়তে, ছাত্ৰাবাসৰ অভাৱ। তৃতীয়তে, এটা প্ৰেক্ষাগৃহৰ অভাৱ। চতুৰ্থতে, এটা চাইকেল ছেদৰ অভাৱ। পঞ্চমতে, মহাবিদ্যালয় চৌহদত কেটিন এখনৰ অভাৱ। ইয়াৰ বাহিৰেও আৰু দুটা অভাৱ হ'ল কলা বিষয়ত স্নাতক মহলাত সকলো বিষয়ৰ বাবে মেজৰৰ পাঠ্যক্ৰম নাই আৰু বিজ্ঞান শাখাত স্নাতক শ্ৰেণী এতিয়ালৈকে প্ৰৱৰ্ত্তিত হোৱা নাই। বিশেষকৈ বিজ্ঞান শাখাত B. Sc. নথকাত গোটেই অঞ্চলটোৰ বাইজে এটা ডাঙৰ অভাৱ অনুভৱ কৰি আছে।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ : মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰাত যিসকলে মোক নানান দিহা-পৰামৰ্শেৰে উপকৃত কৰিলে সেইসকলৰ ভিতৰত প্ৰথমে মই নাম ল'ব লাগিব মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথদেৱৰ। তেখেতৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ্ঞ হৈ ব'লোঁ। তদুপৰি অধ্যাপক-অধ্যাপিকাসকলৰ ওচৰতো মই কৃতজ্ঞ হৈ থাকিলোঁ। কাৰ্যালয় সহায়কসকলৰ সহযোগিতাৰ বাবেও তেখেতসকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। মোৰ কাৰ্যকাল চলাই নিয়াত বিভিন্ন ধৰণে সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ কাৰণে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহকাৰী

সদস্য সকলৰ লগতে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মোৰ
আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সদৌশেষত মোৰ কাৰ্যকাল চলাই যাওঁতে হৈ
যোৱা জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুল-ত্রুটিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি

আৰু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ
উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি
মাৰিলোঁ।

“জয় আই অসম।”

ধন্যবাদেৰে,

শ্ৰীপ্ৰণয় কলিতা

সাধাৰণ সম্পাদক, ছাত্ৰ একতা সভা।

খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে, মোক জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৯-৯০ ইং চনৰ বাবে খেল বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ আন আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলোলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

‘খেল’ কেৱল আনন্দৰ বাবে নহয়, বৰ্তমান ‘খেল’ক শিক্ষাৰ এটা অংগও বুলিব পাৰি। খেলৰ জৰিয়তে শাৰীৰিক পুষ্টি সাধনৰ লগতে মানসিক উৎকৰ্ষও সাধন হয়। এইবোৰৰ বাহিৰেও বিভিন্ন জাতি-গোষ্ঠী আদিৰ সৈতে মিলা-প্ৰীতি আৰু শৃংখলা বজাই ৰখাত সহায় কৰে। ইয়াৰ দ্বাৰাই এটা জাতি বা এখন ৰাষ্ট্ৰৰ গৌৰৱ বৃদ্ধিও পাব পাৰে। খেলৰ এনেকুৱা তাৎপৰ্য্য থকা সত্ত্বেও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰৰ বহুক্ষেত্ৰত খেলৰ প্ৰতি আগ্ৰহ কম থকা দেখা যায়।

আন আন বছৰবোৰৰ দৰে এই বছৰো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ “মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ” বিভিন্ন কাৰ্য্য-সূচীৰে পালন কৰা হয়। খেল-ধেমালিৰ কাৰ্য্যসূচী সমূহত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা আশা কৰা মতে হোৱা নাই যদিও এক উচ্চ পৰ্যায়ৰ খেলৰ দ্বাৰা খেলুৱৈ সকলে নিজ নিজ প্ৰতিভা বিকাশ কৰিব পাৰিছে।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত খেলৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধা নথকা সত্ত্বেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰে নিজৰ নিজৰ যোগ্যতা দেখুৱাবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

এইবেলি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত হোৱা আন্তঃমহাবিদ্যালয় ফুটবল টুৰ্ণামেণ্টত [নগৰাবৰা নিঃ পি. চি মহাবিদ্যালয়ত] আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে যোগদান কৰে। পুৰস্কাৰ পোৱা নাই যদিও এক উচ্চ মানৰ খেল প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

মহাবিদ্যালয় এখনৰ খেলসমূহ পৰিচালিত হবলৈ যিখিনি সামগ্ৰীৰ প্ৰয়োজন, তাৰ সকলোখিনি সামগ্ৰী আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত নাই, সেয়ে মই ইয়াৰে কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ জনালোঁ। যাতে প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী সমূহৰ অভাৱ পূৰণ সোনকালে কৰে। ইয়াবোৰবি ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকললৈও মোৰ অনুৰোধ—মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ দিন কেইটাৰ বাহিৰেও আন আন দিনবোৰতো যাতে খেল খেলি থাকে।

মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত সকলো দিশৰপৰা সহায়-সহযোগ আৰু দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা ভাবপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক তথা শিক্ষাগুরু মাননীয় শ্ৰীযুত অৱনী কুমাৰ দাস ছাৰলৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। ইয়াবোৰবি অধ্যক্ষ মাননীয় শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথ

দেৱ, মাননীয় শ্ৰীযুত দ্বিজেন দাস ছাব, মাননীয়
শ্ৰীযুত মদন কাৰ্কাতি ছাবৰ দিহা-পবামৰ্শ কেতিয়াও
পাহৰিব নোৱাৰিম আৰু তেখেতসকললৈ মোৰ
কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। ইয়াৰোপৰি ছাত্ৰ একতা
সভাৰ সদস্যসকল আৰু উপেন, নৱ, মীৰা, মধুস্মিতা
চন্দ্ৰ, লক্ষ্মণ বেদান্ত, কিশোৰী, ছুলাল, হৰিবৰ, মৃণাল
ডালিমৌ, কল্পনা, কণিকা, অঞ্জনা, জুহু, বীণা, সাধিত্ৰী,

সৱস্তীলৈ তেওঁলোকৰ সহায়-সহযোগৰ বাবে কৃত-
জ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

শেষত মোৰ প্ৰতিবেদনৰ জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুলৰ
বাবে ক্ষমা বিচাৰি জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ
উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনা কৰি প্ৰতিবেদনৰ
সামৰণি মাৰিলোঁ।

শ্ৰীচন্দন কুমাৰ ৰাভা
সম্পাদক, খেল বিভাগ।

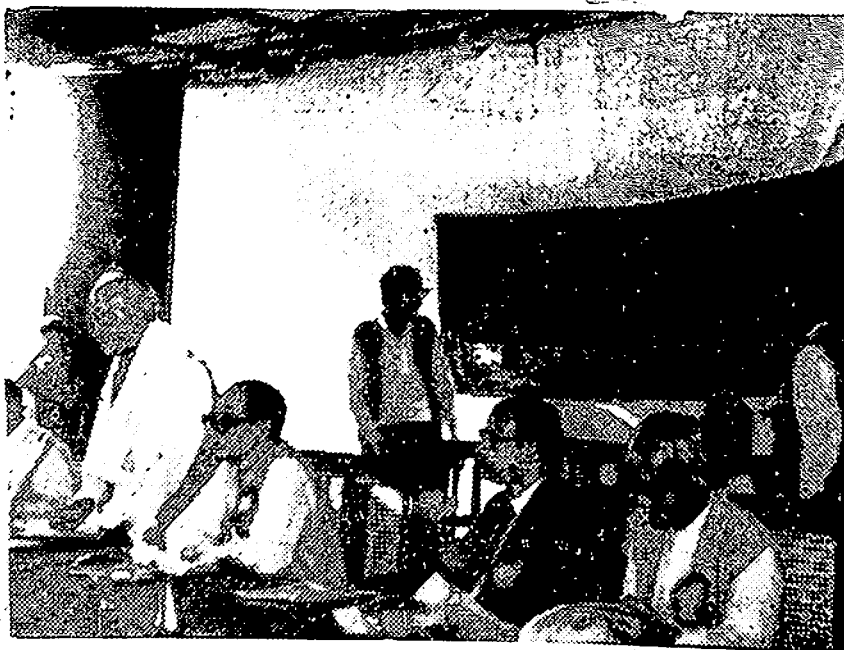
আলোক চিত্ৰত মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱৰ একাংশ

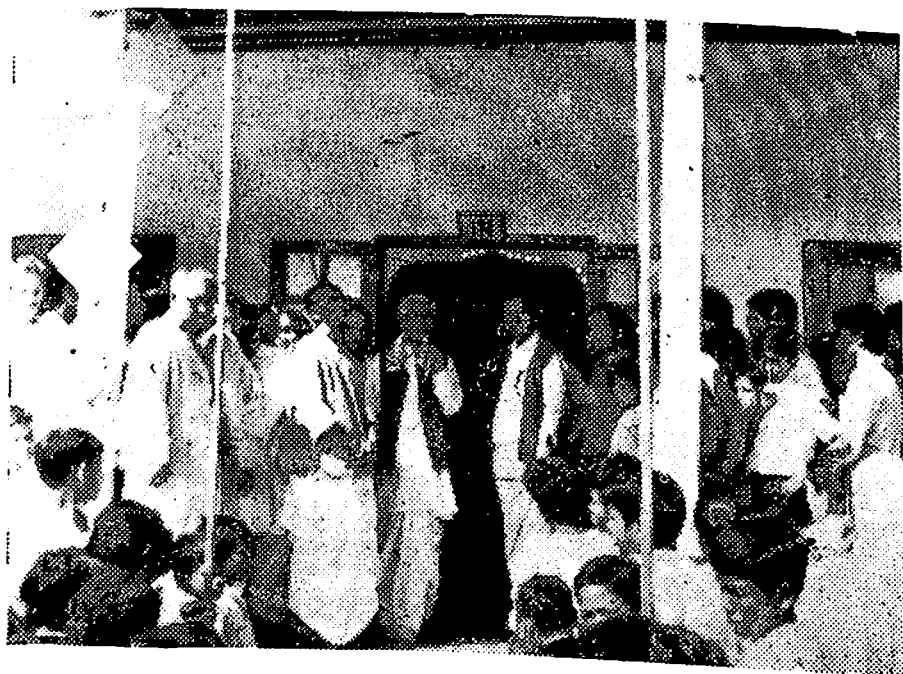
ৰূপালী জয়ন্তী উপলক্ষে হোৱা সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰাৰ একাংশ

পতাকা উত্তোলনেৰে মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপালী জয়ন্তী উৎসৱ আমুষ্ঠানিকভাৱে
উদ্বোধন কৰিছে অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথ দেৱে।

কপালী জয়ন্তী আৰু নেহৰু জন্ম শত বাৰ্ষিকী উপলক্ষে নেহৰু জীৱন দৰ্শনৰ ওপৰত
হোৱা আলোচনা চক্ৰত ভাষণবত অৱস্থাত প্ৰসিদ্ধ সাহিত্যিক আৰু সন্মান কৰ্মী
শ্ৰীযুত লক্ষ্মণৰ চৌধুৰী দেৱ ।

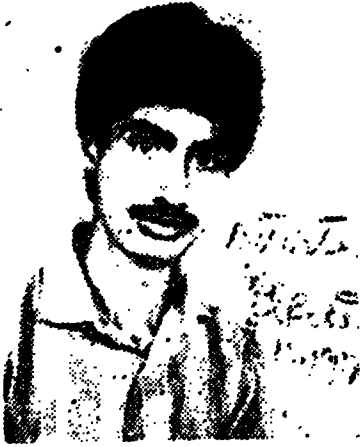

কপালী জয়ন্তী উপলক্ষে প্ৰদৰ্শন কৰা প্ৰদৰ্শনীৰ দাব উন্মোচন কৰি ভাষণবত
অৱস্থাত মাননীয় শ্ৰীযুত কাতিৰাম বাৰু দেৱ ।

কপালী জয়ন্তীৰ বাবে নিৰ্মিত তোৰণ

১৯৮৯-৯০ চনৰ “মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ”ত নিৰ্বাচিত হোৱা শ্ৰেষ্ঠ
প্ৰতিযোগী সকল

শ্ৰীজীৱেশ্বৰ পাঠক
(শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা ১৯৮৯-৯০)

শ্ৰীসৰ্বেশ্বৰ কলিতা
((শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ ১৯৮৯-৯০)

শ্ৰীবীণা দাস
(শ্ৰেষ্ঠা অভিনেত্ৰী ১৯৮৯-৯০)

শ্ৰীপূৰ্বা মহন্ত
(শ্ৰেষ্ঠা খেলুৱৈ ১৯৮৯-৯০)

শ্ৰীদীপিকা দেৱী
(শ্ৰেষ্ঠা গায়িকা ১৯৮৯-৯০)

তৰ্ক আৰু আলোচনাচক্ৰৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোক নিৰ্বাচিত কৰি তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰৰ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ কণ দিলে তাৰ বাবে তেখেতসকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থাত যি কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়ত উচিত সিদ্ধান্ত লবলৈ হলে তাক যুক্তি তৰ্কৰে বিচাৰ বিশ্লেষণ কৰি মতামত লোৱাটো নিতান্তই প্ৰয়োজন। আৰু বিশেষকৈ ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে বিশাল গণতান্ত্ৰিক দেশ এখনত। তেতিয়াহে গণতান্ত্ৰিক পৰম্পৰা অব্যাহত থাকিব আৰু গণতন্ত্ৰৰ ভেটি আৰু অধিক শক্তিশালী হৈ পৰিব। ছাত্ৰ অৱস্থাৰ পৰাই আমি যি কোনো বিষয় যুক্তি তৰ্কৰে বিচাৰ বিবেচনা কৰাৰ অভ্যাস আহবণ কৰিব লাগে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত এনে অভ্যাস গঢ়ি তোলাত বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়সমূহে এক বিশিষ্ট ভূমিকা লব পাৰে।

আন আন বছৰৰ দৰে এই বছৰো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত অস্থাপিত কৰা মহাবিদ্যালয় সপ্তাঙ্কত তৰ্ক, কুইজ আৰু আৱৃত্তিৰ (অসমীয়া আৰু ইংৰাজী) প্ৰতিযোগিতা পতা হৈছিল। কিন্তু বৰ পৰিতাপৰ কথা যে প্ৰতিযোগিতাসমূহত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা নিচেই কম আছিল। আমি আশা বাখিছোঁ। আগলৈ যেন অধিক সংখ্যক প্ৰতিযোগীয়ে এনে প্ৰতিযোগিতা সমূহত যোগদান কৰিবলৈ আগবাঢ়ি

আহিব। এইখিনিতে যোগদানকাৰী সকলো প্ৰতি-যোগীকে মোৰ ফালৰ পৰা আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত যি সকল অধ্যাপক-অধ্যাপিকাই সহায় সহযোগ আগবঢ়ালে তেখেত সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। বিশেষকৈ তৰ্ক আৰু আলোচনাচক্ৰৰ তহাৱদায়ক অধ্যাপক শ্ৰীযুত বসন্ত কুমাৰ দত্তদেৱৰ বহুমূলীয়া দিহা-পৰামৰ্শৰ বাবে তেখেতৰ ওচৰত মই চিৰঋণী হৈ থাকিলোঁ। মোৰ বিভিন্ন কাৰ্য চলাই নিয়াত বিশেষভাবে সহায় কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু-বান্ধৱী-সকলক বিশেষকৈ সৰ্বশ্ৰী মুকুন্দ বড়ো, শান্তনু বাভা গণেশ বড়ো, ছলাল বাভা, তিলকজ্যোতি বড়ো, নিপুণ বাভা, দীপালী বড়ো, বিজুমণি বড়ো আৰু বনলতা বাভাক কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰিম।

সদৌশেষত সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাই আৰু মোৰ এই কাৰ্যকালছোৱাত বৈ যোৱা ভুল-ত্রুটিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

“জয়ন্ত জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়”।

ধন্যবাদেৰে

শ্ৰীঅখিল দৈমাৰী

সম্পাদক, তৰ্ক আৰু আলোচনাচক্ৰ

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

জয়জয়তে মোৰ প্ৰতি আস্থা ৰাখি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথদেৱ আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য বৃন্দই মোক সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ পদত সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগৰূপ দিয়াৰ বাবে তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

আজিৰ এই প্ৰতিযোগিতাৰ যুগল পঢ়া-শুনা আৰু অধ্যয়ন বিষয়ৰ লগতে সংগীত আৰু কলাৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ উপৰিও জীৱনত আত্ম প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰে। সংগীত আৰু কলাই জ্ঞান আৰু প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰে। সংগীত আৰু কলাই জ্ঞান আৰু প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰে। সংগীত আৰু কলাই জ্ঞান আৰু প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰে। সংগীত আৰু কলাই জ্ঞান আৰু প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰে। সংগীত আৰু কলাই জ্ঞান আৰু প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিব পাৰে।

মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহ : বিগত বছৰৰোৰৰ দৰে এই বেলিও মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উদ্‌যাপনত সাংস্কৃতিক বিভাগটোৱে বিভিন্ন কাৰ্য্য-সূচীৰে অংশ গ্ৰহণ কৰে। ইয়াত বিভিন্ন গীত মাত, আবৃত্তি আদিৰ লগতে একাংকিকা নাট প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা কিছু

তাকৰ হলেও সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানটো নিম্নমানৰ হোৱা নাছিল। ভবিষ্যতেও অধিক সাধনা আৰু চৰ্চাৰে সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ সোঁতৰ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে নিজৰো উন্নতি সাধন কৰিবলৈ মই এই সুযোগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু-বান্ধৱীসকলক অনুৰোধ কৰিলোঁ।

১৯৯০ চনৰ আন্তঃমহাবিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত যোগদান : এইবাৰ কুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা “আন্তঃ মহাবিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত” আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তৰফৰপৰা এটা দলে যোগদান কৰে। মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক তথা সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তহাৱদায়ক শ্ৰীযুত দিনীপ কুমাৰ দাসদেৱৰ তহাৱদায়ক দলটোৰ উক্ত যুৱ মহোৎসৱত অংশ গ্ৰহণ কৰাৰ সৌভাগ্য ঘটিছিল।

অভাৱ জ্ঞাপন : এখন মহাবিদ্যালয়ৰ সংগীত খাৰাৰ বাবে যিখিনি স্নাতকোত্তৰ প্ৰয়োজন সেইখিনিৰ প্ৰায় সকলো খিনিয়ে জায়াৰ মহা-বিদ্যালয়ত আছে যদিও গীতাৰ এখন দলক সন্মিলন এটা পালে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক দিশটো আৰু উন্নত হ’ব বুলি মোৰ বিশ্বাস। আন এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু দীৰ্ঘদিনীয়া অভাৱ হ’ল এটি প্ৰেক্ষাগৃহৰ অভাৱ। আশা কৰোঁ মহা-

বিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সাংস্কৃতিক
দিশৰ এই ন্যায্য অভাৱৰোৰ সহানুভূতিৰে ৰিৱেচনা
কৰি অনতি পলমে এইবোৰ পূৰণ কৰিব।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ : বিভাগীয় কাম-কাজবোৰ
সুকলমে চলোৱাত দিহা-পৰামৰ্শ দি মোক উৎসাহিত
কৰাৰ বাবে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সভাপতি অধ্যক্ষ
শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথদেৱ, উপ-সভাপতি শ্ৰীযুত
শৰৎ চন্দ্ৰ তালুকদাৰদেৱ আৰু সাংস্কৃতিক বিভাগৰ
ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক শ্ৰীযুত দিলীপ কুমাৰ দাসদেৱলৈ
মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন

কৰিলোঁ।। অধ্যাপক-অধ্যাপিকা আৰু লগতে
ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীসকলে সময়ে সময়ে আগ-
বঢ়োৱা দিহা-পৰামৰ্শ আৰু সহায়ৰ বাবে তেখেত
সকলৰ প্ৰতিও মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।।

সদৌ শেষত জ্ঞাত বা অজ্ঞাতে হৈ যোৱা
ভুল-ত্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা খুজি সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী,
বন্ধু-বান্ধৱীলৈ হিয়াভৰা শুভেচ্ছা যাঁচি আমাৰ
মহাবিদ্যালয়ৰ সংগীত বিভাগটোৰ উত্তৰোত্তৰ
শ্ৰীবৃদ্ধি কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি
মাৰিলোঁ।।

‘জয়ন্তু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়’

‘জয়ন্তু জৱাহৰ জ্যোতি’

ধন্যবাদেৰে

শ্ৰীৰামদয়াল মহন্ত

সম্পাদক, সাংস্কৃতিক বিভাগ

বকো জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়,

ছাত্ৰ একতা সভা।

ছাত্ৰ জিৱণি কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে দেশ মাতৃৰ কাৰণে
জীৱন আহুতি দিয়া জ্ঞাত-অজ্ঞাত সকলো শহীদলৈ
মোৰ অশ্ৰুসিক্ত শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ্য নিবেদন কৰিলে।
“জয়তু শহীদ।”

১৯৮৯-৯০ ইং চনৰ বাবে মই মহাবিদ্যালয়ৰ
ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্ৰ জিৱণি কোঠাৰ সম্পাদক
হিচাপে দায়িত্ব ভাৰ গ্ৰহণ কৰে।। এই দায়িত্ব
ভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে মই
মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীক মোৰ
আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

মই কাৰ্য্যভাৰ লোৱাৰ কেইদিনমান পিছতে
মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আৰম্ভ হৈছিল। ছাত্ৰ জিৱণি
কোঠাৰ ফালৰপৰা ‘Indoor Games’ৰ শিতানত
দুবিধ খেল—‘কেবম’ আৰু ‘বেডমিণ্টন’ প্ৰতি-
যোগিতা পতা হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতাত
ভালে সংখ্যক খেলুৱৈয়ে যোগদান কৰিছিল
আৰু নিজৰ নিজৰ পাবদৰ্শিতা প্ৰদৰ্শন কৰি দৰ্শকক
আনন্দ দিছিল। প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণকাৰী
প্ৰতিজন প্ৰতিযোগীৰ মই উজ্জল ভৱিষ্যত কামনা
কৰিলে।।

এইখিনিতে মই মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষক এটি
অনুবোধ জনাওঁ যে ‘Indoor Games’ৰ শিতানত

আগলৈ যেন আৰু কেইবিধমান খেলৰ অন্তৰ্ভুক্তি
কৰে।

মোৰ এই কাৰ্য্য কালছোৱাত নানান দিশ-
পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা বাবে ছাত্ৰ জিৱণি কোঠাৰ
ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক মঃ মজিবৰ বহুমান ছাবলৈ
মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে
ছাত্ৰ-বন্ধু ক্ষৌৰোদ, ভবেন, কামদেৱ, কিশোৰী
আৰু ছাত্ৰী বান্ধৱী কল্পনা, লিপিকা, কণিকা,
অজন্তা আদিলৈকে তেওঁলোকে আগবঢ়োৱা অকুণ্ঠ
সহায়-সহযোগৰ বাবে মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ
জনালোঁ।।

সদৌ শেষত সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক
ধন্যবাদ জনাই আৰু মোৰ কাৰ্য্যকাল চলাই যোৱাত
হোৱা জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুল-ত্ৰুটিবোৰৰ বাবে ক্ষমা
মাৰ্জনা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।।

ধন্যবাদেৰে

শ্ৰীদ্বিগেন কুমাৰ বৰা

সম্পাদক, ছাত্ৰ জিৱণি কোঠা

বকো জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়

ছাত্ৰ একতা সভা।

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

জয়জয়তে ১৯৮৯-৯০ ইং চনৰ বকো জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ পদত বিনা প্ৰতি-দ্বন্দ্বিতাবে নিৰ্বাচিত হ'বলৈ সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ কাৰ্য্যভাৰ লোৱাৰ কেইদিনমান পিছতে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আবস্ত হৈছিল। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ ফালৰ পৰাও কিছুমান খেল অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতা সমূহত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা যিমান হ'ব বুলি ভাবিছিলোঁ। সিমান সংখ্যক হোৱা নাছিল। তথাপি যিসকলে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল তেখেত সকলৰ খেল প্ৰদৰ্শন ভালেই হৈছিল। আমি আশা বাখিছোঁ। উপযুক্ত অনুশীলন আৰু অভ্যাস কৰি খেলুৱৈসকলে যেন আগলৈ আৰু বেছি উচ্চমানৰ খেল প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

এইখিনিতে মই ছাত্ৰীসকলে ভোগ কৰি অহা এটি প্ৰধান অভাৱৰ কথা ক'ব খুজিছোঁ। কথাটো

হ'ল আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰীৰ সংখ্যা। অনুপাতে ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাটো যথেষ্ট সৰু হৈছে, ফলত ছাত্ৰীসকলে বহা-মেলাত যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হৈছে। গতিকে এই বিষয়ে বিস্তৃত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ জনালোঁ।

মোৰ কাৰ্যকাল চলাই নিয়াত বিভিন্ন ধৰণে দিহা-পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰা বাবে ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ ভাবপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা শ্ৰীযুতা জয়শ্ৰী ভূঞা বাইদেউলৈ আৰু খেল বিভাগৰ ভাবপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক শ্ৰীযুত অৱণী দাসদেৱলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে ছাত্ৰ বন্ধু দীপাংকৰ আৰু ছাত্ৰী বান্ধৱী কল্পনা, লিপিকা, কণিকা আৰু আমিনালৈকো মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। ইয়াৰ উপৰি সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ তেখেত সকলৰ অকুণ্ঠ সহায়-সহযোগৰ বাবে মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ যাচিছোঁ।

সদৌ শেষত জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যা-লয়ৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনাবে মোৰ প্ৰতিবেদনৰ মোখনি মাৰিলোঁ।

ধন্যবাদেৰে—

মিচ, মঞ্জুবাণী দাস
সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা
বকো, জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়,
ছাত্ৰ একতা সভা

সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আবশ্যগতিত অসমৰ অস্তিত্ব বন্ধাব সংগ্ৰামত প্ৰাণ আহুতি দিয়া বীৰ শহীদসকলৰ স্মৃতিত মোৰ হিয়াভৰা অশ্রু-অঞ্জলি যাঁচিলে।। যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মোৰ ওপৰত আস্থা ৰাখি সমাজ সেৱাৰ গধুৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সন্মোগকণ দিলে তাৰ বাবে তেখেতসকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলে।।

সম্পাদকৰ দায়িত্বভাৰ লোৱাৰ কেইদিনমান পাছতে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আবশ্য হয়। এই উপলক্ষে মহাবিদ্যালয় চৌহদ পৰিষ্কাৰ কৰাৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত এখনি ছাফাই প্ৰতিযোগিতাও পতা হয়। উক্ত প্ৰতিযোগিতাত নিষ্ঠা সহকাৰে সেৱাৰ মনোভাৱ দেখুৱাবলৈ সমৰ্থ হোৱা প্ৰতিযোগীক নিৰ্বাচন কৰি পুৰস্কৃত কৰা হয়।

মোৰ কাৰ্যকালত আন এটা গৌৰৱৰ কাম হৈছিল আমাৰ মহাবিদ্যালয়তে অনুষ্ঠিত হোৱা ৰাষ্ট্ৰীয় সেৱা আঁচনিৰ শিবিৰ। এই শিবিৰত যোগদান কৰি আমাৰ ভালে সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সমাজ সেৱাৰ নিদৰ্শন দেখুৱাবলৈ সক্ষম হয়।

সমাজ সেৱা বিভাগৰ কাম-কাজ সূচকৰূপে পৰিচালনা কৰাত আবশ্যগতিত কিছুমান অসুবিধা নোপোৱাকৈ থকা নাছিলো। বিশেষকৈ কোব-দা আদিৰ বেছি অভাৱ আছিল। বৰ্তমান কৰ্তৃপক্ষৰ ফালৰপৰা দা-কোব কিছুমানৰ যোগান পোৱাত এই অভাৱ কিছু পৰিমাণে কমিছে বুলি ক'ব পাৰি।

মোৰ এই কাৰ্যকালছোৱাত বিভিন্ন দিশ-পৰামৰ্শ দি সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱা বাবে সমাজ সেৱা বিভাগৰ তহাৰদায়ক অধ্যাপক মাননীয় জীযুত অৰুণ চন্দ্ৰ পাটোৱাৰীদেৱলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। তদুপৰি মোক বিভিন্ন দিশত সহায়-সহযোগিতা কৰা বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ যাচিছোঁ।

সদৌ শেৰত মোৰ অজানিত ভুল-ত্রুটিবোৰৰ বাবে ক্ষমা মাৰ্জনা বিচাৰি আৰু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ জীবদ্ধি কামনা কৰি প্ৰতিবেদন সামৰিছোঁ। “জয়তু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়।”

ধন্যবাদেৰে

শ্ৰীজীৱেশ্বৰ পাঠক

সম্পাদক, সমাজ সেৱা বিভাগ

আলোচনী সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে আমাৰ দেশমাতৃৰ কাৰণে প্ৰাণ আহুতি দিয়া শহীদসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাৰ্হ নিবেদন কৰিলোঁ।

যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মোক আলোচনী সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰিলে আৰু মোৰ এই এবছৰীয়া কাৰ্যকালত বিভিন্ন ধৰণে দিহা-পৰামৰ্শ দি অকুণ্ঠ সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ালে সেইসকললৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সাহিত্যৰ মাজেদি যিদৰে জাতি এটাক জাণিব পাৰি সেইদৰে মহাবিদ্যালয়ৰ 'মুখপত্ৰ' বা আলোচনীৰ জৰিয়তে মহাবিদ্যালয় একোখনৰ প্ৰতিচ্ছবি এটা পাব পাৰি। মহাবিদ্যালয় একোখনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ জ্ঞানৰ আধাৰতে সাধাৰণতে মহাবিদ্যালয়ৰ 'মুখপত্ৰ' বা আলোচনীখনে নিজ ৰূপ লয়। মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী 'জৱাহৰ জ্যোতি'ক পোহৰৰ মুখলৈ আনিব খোজোঁতে আৰম্ভণিতে অলপ কষ্টকৰ তৈছিল যদিও সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্যসকলৰ সহায় সহযোগিতা আৰু অশেষ শ্ৰমৰ বিনিময়ত পিচলৈ ই সহজ হৈ উঠিছিল। কবিতা গল্প আৰু প্ৰৱন্ধ আদি চাই-চিতি দিয়াৰ বাবে মোৰ শ্ৰদ্ধাভাজন শিক্ষাগুৰু শ্ৰীবসন্ত কুমাৰ দত্ত ছাৰ, শ্ৰীলক্ষীকান্ত শৰ্মা ছাৰ, শ্ৰীযতীন মেধি ছাৰ আৰু শ্ৰীধৰ্মকান্ত বৰুৱা ছাৰৰ নাম মই বিশেষভাবে

ল'ব লাগিব। ইংৰাজী শিতানটো চাই-চিতি দিয়াৰ বাবে মাননীয় শিক্ষাগুৰু শ্ৰীমৃগেন্দ্ৰ কুমাৰ শৰ্মা ছাৰলৈকো অকৃত্ৰিম কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। ইয়াৰ উপৰি সম্পাদনা সমিতিত নথকা আন আন অধ্যাপক/অধ্যাপিকাসকলৰ ভিতৰত শ্ৰদ্ধেয় শিক্ষাগুৰু শ্ৰীদিলীপ দাস ছাৰে 'প্ৰস্তুতি' নামৰ গল্পটো আৰু 'জৱাহৰ জ্যোতি'ত প্ৰকাশিত বিগত সংখ্যা কেইটাৰ গল্পৰ ওপৰত লিখা সমালোচনাত্মক প্ৰৱন্ধটি চাই-চিতি দিয়াৰ বাবে তেখেতলৈকো মোৰ অকৃত্ৰিম কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

আৰম্ভণিৰ পৰাই আমি আলোচনীখন সময়-মতে উলিয়াবৰ যত্ন কৰিছিলোঁ। যদিও ঠিক সময়ত ইয়াক উলিয়াব পৰা নগল। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হৈছে প্ৰয়োজনীয় গল্প, কবিতা, প্ৰৱন্ধ আদি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰপৰা সময়মতে নোপোৱাটো আৰু যিখিনি পোৱা হয় সিও অতি নিম্ন মানৰ হোৱা বাবে। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিয়মীয়াকৈ লিখা-পঢ়াৰ অভ্যাস কৰা দেখা নাযায়। বিভাগীয় সম্পাদকে গল্প, কবিতা বিচাৰি জাননী দিয়াৰ পিছতহে লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰে, ফলত সেইবোৰ পোৱাত অযথা পলম হৈ যায়। সেয়ে মই ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীসকলক এটি অনুৰোধ জনাব খোজোঁ, তেখেতসকলে যেন নিয়মীয়াকৈ লিখা-পঢ়াৰ যত্ন বাখে। 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ এই সংখ্যাৰ

বাবে লিখনি পঠোৱা প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ এই সুযোগতে মই আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। আৰু তেখেতসকলৰ উজ্জল ভৱিষ্যত কামনা কৰিলোঁ।

আন আন বছৰৰ দৰে এই বছৰো অশুষ্টিত হোৱা বাৰ্ষিক মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত 'সাহিত্য প্ৰতিযোগিতা' আয়োজন কৰা হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় স্থান পোৱা প্ৰতিযোগীক পুৰস্কৃত কৰা হয়।

মোৰ কাৰ্য্যভাৰ চলাই যোৱাত নানান নজ উপদেশ আৰু সু-পৰামৰ্শৰে উৎসাহিত কৰাব বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথদেৱৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ্ঞ হৈ বুলিলোঁ। আলোচনী বিভাগৰ তত্ত্বাৱধানক অধ্যাপক শ্ৰীযুত লক্ষীকান্ত শৰ্মাদেৱেও মোক বিভিন্ন দিশ-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা বাবে তেখেতলৈকে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰ (এই সংখ্যাৰ) 'বেটুপাত'টো অংকন কৰি দিয়াৰ বাবে অধ্যাপক শ্ৰীযুত কমলেশ্বৰ ঠাকুৰীয়া ছাৰক মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। লগতে মোক বিভিন্ন সময়ত বিশেষভাবে সহায় কৰা ছাত্ৰ বন্ধু তথা সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীপ্ৰণয় কলিতা আৰু শুকুমাৰ, বিয়াজ, জীৱেশ্বৰ, পিংকু

ছাত্ৰী বান্ধৱী মঞ্জু, অনামিকা, অঞ্জলি, প্ৰণিভা, দিপিকা, জবাইতলৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এইখিনিতে মই আলোচনীখন নিখুঁতভাবে আৰু সুন্দৰকৈ ছপা কৰি আমাৰ হাতত তুলি দিয়া বাবে মিৰ্জাৰ 'জনতা প্ৰেছ'ৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীযুত যোগেশ পালদেৱলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। তদুপৰি 'জনতা প্ৰেছ'ৰ সমূহ কৰ্মচাৰীলৈকো মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ থাকিল।

সদৌ শেষত সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাই আৰু মোৰ কাৰ্য্য পৰিচালনাত হোৱা ভুল-ভ্ৰটি বিলাকৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ ইতি বেখ টানিলোঁ।

“জয়তু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়”

ধন্যবাদেৰে—

এম. নাছিৰউদ্দিন আহমেদ।

সম্পাদক,

আলোচনী বিভাগ

১৯৮৯-৯০ চনৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত অনুষ্ঠিত কৰা বিভিন্ন প্রতিযোগিতাৰ ফলাফলসমূহ :

৯। খেল-খেমালি (ল'ৰাৰ) :

বিলেবেচ : ১০০ × ৪

১০০ মিটাৰ দৌৰ—

১ম—শ্রীলব কুমাৰ বাভা

২য়— „ দ্বিজেন বাভা

৩য়— „ কেশৱ ছেত্ৰী

২০০ মিটাৰ দৌৰ—

১ম—শ্রীসৰ্বেশ্বৰ কলিতা

২য়— „ অমৃত কলিতা

৩য়— „ কেশৱ ছেত্ৰী

৪০০ মিটাৰ দৌৰ—

১ম—শ্রীসৰ্বেশ্বৰ কলিতা

২য়— „ অমৃত কলিতা

৩য়— „ লব কুমাৰ বাভা

৮০০ মিটাৰ দৌৰ—

১ম—শ্রীসৰ্বেশ্বৰ কলিতা

২য়— „ নিবজ্ঞন দাস

৩য়— „ লব কুমাৰ বাভা

১৫০০ মিটাৰ দৌৰ—

১ম—শ্রীসৰ্বেশ্বৰ কলিতা

২য়— „ ভোগেশ্বৰ বড়ো

৩য়— „ কেশৱ ছেত্ৰী

(স্নাতক ২য়)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(স্নাতক ২য়)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(স্নাতক ২য়)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ১ম)

১ম—শ্রীসৰ্বেশ্বৰ কলিতা

২য়— „ নিবজ্ঞন দাস

৩য়— „ কেশৱ ছেত্ৰী

৪য়— „ দ্বিজেন দাস

২য়—শ্রীলুলাল বাভা

৩য়— „ বজ্ঞন বাভা

৪য়— „ ভোগেশ্বৰ বড়ো

৫য়— „ পুণিবাম বড়ো

ডিচকাচ থ্ৰো—

১ম—শ্রীকেশৱ বড়ো

২য়— „ প্ৰবোধ বড়ো

৩য়— „ মনোবজ্ঞন বাভা

জ্বেভলিন থ্ৰো—

১ম—শ্রীকেশৱ বড়ো

২য়— „ উমেশ বড়ো

৩য়— „ মনোবজ্ঞন বাভা

চটপুট থ্ৰো—

১ম—শ্রীকেশৱ বড়ো

২য়— „ প্ৰবোধ বড়ো

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ১ম)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

(স্নাতক ১ম)

(উঃ মাঃ ২য়)

(স্নাতক ২য়)

(স্নাতক ১ম)

(উঃ মাঃ ২য়)

(উঃ মাঃ ১ম)

৩য়—শ্রীউৎসব খাখলাবী হাইজাম্প—	(উঃ মাঃ ২য়)	৩য়—শ্রীধীবাজ বাভা ট্রিম্পুল জাম্প—	(উঃ মাঃ ১ম)
১ম—শ্রীপুনিবাম বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	১ম—শ্রীহুলাল বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়— „ হুলাল বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	২য়— „ ফণিল্ল বাভা	(স্নাতক ২য়)
„ বঙ্গন বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	৩য়— „ দ্বিজেন দাস	(উঃ মাঃ ২য়)
৩য়— „ দ্বিজেন দাস লংজাম্প—	(উঃ মাঃ ২য়)	ক্রিকেট—	
১ম—শ্রীহুলাল বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	চেম্পিয়ন শ্বিপ—	উঃ মাঃ ১ম বার্ষিক দল।
২য়— „ দ্বিজেন দাস	(উঃ মাঃ ২য়)	বাগাচ আপ—	স্নাতক ২য় বার্ষিক দল।
৩য়— „ বঙ্গন বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	ভলীবল—	
„ সর্বেশ্বর কলিতা	(উঃ মাঃ ২য়)	চেম্পিয়ন শ্বিপ—	স্নাতক ২য় বার্ষিক দল।
পোলডণ্ট—		বাগাচ আপ—	উঃ মাঃ ১ম বার্ষিক দল।
১ম—শ্রীদ্বিজেন দাস	(উঃ মাঃ ২য়)	বছর শ্রেষ্ঠ খেলুর্—	
২য়— „ হুলাল বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	শ্রীসর্বেশ্বর কলিতা	(উঃ মাঃ ২য়)

২। খেল-ধেমালি (ছোয়ালীৰ)

১০০ মিটার দৌৰ—		৩য় মিচ্ মীবা মহন্ত	(স্নাতক ২য়)
১ম—মিচ্ পূববী মহন্ত	(উঃ মাঃ ১ম)	বিলেবেচ্ : ১০০ x ৪	
২য়— „ লিপিকা ভদ্র	(উঃ মাঃ ১ম)	১ম—মিচ্ সাবিত্রী বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)
৩য়— „ মীবা মহন্ত	(স্নাতক ২য়)	„ লিপিকা ভদ্র	(উঃ মাঃ ১ম)
২০০ মিটার দৌৰ—		„ আমিনা বেগম	(উঃ মাঃ ১ম)
১ম—মিচ্ লিপিকা ভদ্র	(উঃ মাঃ ১ম)	„ কণিকা দাস	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়— „ পূববী মহন্ত	(উঃ মাঃ ১ম)	২য় মিচ্ যুথিকা কাকতি	(উঃ মাঃ ১ম)
৩য়— „ মঞ্জুলা ঠাকুরীয়া	(স্নাতক ২য়)	„ পূববী মহন্ত	(উঃ মাঃ ১ম)
৪০০ মিটার দৌৰ—		„ বেরতী নাথ	(উঃ মাঃ ১ম)
১ম—মিচ্ পূববী মহন্ত	(উঃ মাঃ ১ম)	„ সংগীতা দাস	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়— „ লিপিকা ভদ্র	(উঃ মাঃ ১ম)		

ডিচ্কাচ থ্ৰী—

১ম—মিচ্ সাবিত্ৰী বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়—” আমিনা বেগম	(উঃ মাঃ ২ম)
৩য়—” বিজুমণি বড়ো	(উঃ মাঃ ১ম)

জেভলিন থ্ৰী—

১ম—মিচ্ যুগালিনী কলিতা	(স্নাতক ২য়)
২য়—” বিজুমণি বড়ো	(উঃ মাঃ ১ম)
৩য়—” বীতা কলিতা	(স্নাতক ২য়)

চটপুট থ্ৰী—

১ম—মিচ্ বিজুমণি বড়ো	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়—” পদ্মা বয়	(উঃ মাঃ ১ম)
৩য়—” লিপিকা ভদ্র	(উঃ মাঃ ১ম)

বোলক বেচ—

১ম মিচ্ বীণাপাণি নাথ	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়—” সংগীতা দাস	(উঃ মাঃ ১ম)
৩য়—সাবিত্ৰী বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)

লংজাম্প—

১ম—মিচ্ সাবিত্ৰী বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)
-----------------------	-------------

২য়—মিচ্ বীণা দাস	(উঃ মাঃ ১ম)
৩য়—” পূববী মহন্ত	(উঃ মাঃ ১ম)

মিউজিক চেয়াৰ—

১ম—মিচ্ প্ৰতিভা মহন্ত	(স্নাতক ২য়)
২য়—” বীণাপাণি নাথ	(উঃ মাঃ ১ম)

ব্লাইণ্ড হিট—

(ক) মিচ্ গজমতী সাহা	(স্নাতক ৩য়)
(খ) ” যুগালিনী কলিতা	(স্নাতক ২য়)
(গ) ” আমিনা বেগম	(উঃ মাঃ ১ম)
(ঘ) ” কমল কুমাৰী দাস	(উঃ মাঃ ১ম)
(ঙ) ” সবলা কলিতা	(উঃ মাঃ ১ম)
(চ) ” কবিতা কলিতা	(উঃ মাঃ ১ম)
(ছ) ” প্ৰতিভা মহন্ত	(স্নাতক ২য়)

কাৰাডী—

১ম—উঃ মাঃ ১ম বাৰ্ষিক দল ।
২য়—স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক দল ।

বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠা খেলুৱৈ—

মিচ্ পূববী মহন্ত [উঃ মাঃ ১ম]

৩। ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা বিভাগৰ ফলাফল :

কেবম (একক)

চেম্পিয়ন খিপ—শ্ৰীনিবন্ধন মণ্ডল	(স্নাতক ১ম)
বানার্চি আপ—শ্ৰীফণিদ্ৰ বাভা	(স্নাতক ২য়)

কেবম (দ্বৈত)

চেম্পিয়ন খিপ—শ্ৰীলব কুমাৰ বাভা	(স্নাতক ২য়)
” অনন্ত বড়ো	(স্নাতক ২য়)
বানার্চি আপ—শ্ৰীদিগেন কুমাৰ বৰা	(উঃ মাঃ ১ম)
” পৰেশ চন্দ্ৰ বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)

বেডমিণ্টন : (একক)

চেম্পিয়ন—শ্ৰীকেশৱ বড়ো	(উঃ মাঃ ২য়)
বানার্চি আপ—, সুবোধ বাভা	(স্নাতক ২য়)

বেডমিণ্টন : (দ্বৈত)

চেম্পিয়ন—শ্ৰীবাবুল কলিতা	(উঃ মাঃ ১ম)
” সত্যজিৎ তালুকদাৰ	(উঃ মাঃ ১ম)
বানার্চি আপ—, চন্দন বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)
” কিশোৰী বিয়োগী	(উঃ মাঃ ১ম)

৪। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা বিভাগৰ ফলাফল :

কেবম : (একক)	২য়— „ সাবিত্ৰী বাভা [উঃ মাঃ ১ম]
চেম্পিয়ন—মিচ্ মঞ্জুবাণী বয় (স্নাতক ১ম)	কইনা প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল :—
বানার্চ আপ— „ বীণাপাণি নাথ (উঃ মাঃ ১ম)	১ম—মিচ্ ডালিমী গোস্বামী [উঃ মাঃ ১ম]
কেবম : (দ্বৈত)	২য়— „ আমিনা বেগম [উঃ মাঃ ১ম]
চেম্পিয়ন—মিচ্ মুনালিনী কলিতা (স্নাতক ২য়)	৩য়— „ মামনি শৰ্মা [উঃ মাঃ ১ম]
„ প্রতিমা ধৰ (স্নাতক ২য়)	চিলাই প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল :—
বানার্চ আপ— „ বীণাপাণি নাথ (উঃ মাঃ ১ম)	১ম—মিচ্ ভৱানী মহন্ত [উঃ মাঃ ১ম]
„ যুথিকা কাকতি (উঃ মাঃ ১ম)	২য়— „ দীপিকা ঠাকুৰীয়া [স্নাতক ১ম]
বেডমিণ্টন : (একক)	৩য়— „ বস্তাৱতী বাভা [স্নাতক ১ম]
চেম্পিয়ন—মিচ্ কল্পনা ডেকা (উঃ মাঃ ১ম)	পিঠা প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল—
বানার্চ আপ— „ আমিনা বেগম (উঃ মাঃ ১ম)	১ম—মিচ্ গজমতী সাহা (স্নাতক ৩য়)
বেডমিণ্টন : (দ্বৈত)	২য়— „ শীপ্ৰা পাল (স্নাতক ২য়)
চেম্পিয়ন—মিচ্ ডালিমী গোস্বামী (উঃ মাঃ ১ম)	৩য়— „ মঞ্জু দাস (উঃ মাঃ ১ম)
„ কল্পনা ডেকা (উঃ মাঃ ১ম)	„ লিপিকা ভদ্র (উঃ মাঃ ১ম)
বানার্চ আপ— „ কণিকা দাস (উঃ মাঃ ১ম)	পুষ্প সজ্জা প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল—
„ আমিনা বেগম (উঃ মাঃ ১ম)	১ম—মিচ্ ঋতুমণি বৰদলৈ (উঃ মাঃ ১ম)
বিং : (একক)	২য়— „ ভৱানী মহন্ত (উঃ মাঃ ১ম)
১ম—মিচ্ বীণাপাণি নাথ [উঃ মাঃ ১ম]	৩য়— „ ডালিমী গোস্বামী (উঃ মাঃ ১ম)

৫। সাংস্কৃতিক বিভাগৰ ফলাফল :

বৰগীত :	ভজন :
১ম—মিচ্ দীপিকা দেৱী (স্নাতক ৩য়)	১ম—শ্ৰীকৈলাশ কলিতা [স্নাতক ২য়]
২য়— „ হীৰামণি দেৱী (উঃ মাঃ ১ম)	২য়—মিচ্ মীৰা ভৱানী [উঃ মাঃ ২য়]
৩য়—শ্ৰীপ্ৰদীপ কলিতা [উঃ মাঃ ১য়]	৩য়— „ দীপিকা দেৱী [স্নাতক ৩য়]

গজল :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক ২য়]

২য়—শ্রীকৈলাশ কলিতা

[স্নাতক ৩য়]

৩য়— " প্রদীপ কলিতা

[উঃ মাঃ ২য়]

আধুনিক গীত :

১ম—মিচ্ হীবামণি দেবী

[উঃ মাঃ ১ম]

" দীপিকা দেবী

[স্নাতক ৩য়]

২য়—শ্রীকৈলাশ কলিতা

[স্নাতক ২য়]

৩য়— " প্রদীপ কলিতা

[উঃ মাঃ ২য়]

চোতা খেয়াল :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক-৩য়]

২য়— " হীবামণি দেবী

[উঃ মাঃ ১ম]

জ্যোতি সংগীত :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক ৩য়]

২য়— " হীবামণি দেবী

[উঃ মাঃ ১ম]

" মীবা ভবালী

[উঃ মাঃ ২য়]

৩য়—শ্রীকৈলাশ কলিতা

[স্নাতক ২য়]

বিষ্ণুবাভা সংগীত :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক ৩য়]

২য়— " হীবামণি দেবী

[উঃ মাঃ ১ম]

৩য়— " প্রদীপ কলিতা

[উঃ মাঃ ২য়]

বনগীত :

১ম—শ্রীকৈলাশ কলিতা

[স্নাতক ২য়]

২য়— " প্রদীপ কলিতা

[উঃ মাঃ ২য়]

মিচ্ মীবা ভবালী

[উঃ মাঃ ২য়]

৩য়—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক ৩য়]

লোকগীত :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক ৩য়]

২য়—শ্রীমোহন কৈবর্ত

[উঃ মাঃ ১ম]

৩য়—শ্রীপ্রদীপ কলিতা

[উঃ মাঃ ২য়]

মিচ্ হীবামণি দেবী

[উঃ মাঃ ১ম]

বাভাগীত :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

[স্নাতক ৩য়]

২য়—শ্রীপ্রদীপ কলিতা

[উঃ মাঃ ২য়]

" হুসখর বাভা

[উঃ মাঃ]

৩য়— " বেরতী বাভা

[উঃ মাঃ]

বড়োগীত :—

১ম শ্রীমকণ চন্দ্র বড়ো

(উঃ মাঃ ১ম)

২য়—মিচ্ দীপিকা দেবী

(স্নাতক ৩য়)

৩য়— " হীবামণি দেবী

(উঃ মাঃ ১ম)

শ্রীহুসখর বাভা

(উঃ মাঃ)

জিকিৰ :

১ম—মঃ জবেব আলী আহমেদ

(স্নাতক ২য়)

২য়—মিচ্ দীপিকা দেবী

(স্নাতক ৩য়)

শ্রীপ্রদীপ কলিতা

(উঃ মাঃ ২য়)

৩য়—শ্রীকৈলাশ কলিতা

(স্নাতক ২য়)

বিয়ানাম :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

(স্নাতক ৩য়)

২য়—শ্রীপ্রদীপ কলিতা

(উঃ মাঃ ২য়)

মিচ্ বীণাশানি দাস

(উঃ মাঃ ১ম)

৩য়— " হীবামণি দেবী

(উঃ মাঃ ১ম)

বিহুগীত :

১ম—মিচ্ দীপিকা দেবী

(স্নাতক ৩য়)

২য়—শ্রীপ্রবীন খাখলাবী

(স্নাতক)

৩য়—মিচ্ হীবামণি দেবী

(উঃ মাঃ ১ম)

বিহুস্ত্য :

১ম—মিচ্ বনলতা বাভা

(উঃ মাঃ ১ম)

২য়— " বীণাশানি নাথ

(উঃ মাঃ ১ম)

৩য়— "সাবিত্ৰী বাভা	(উঃ মাঃ ১ম)	২য়—মিচ্ যুথিকা কাকতি	(উঃ মাঃ ১ম)
আধুনিক নৃত্য :		নিচুকনি বঁটা—মিচ্ কববী চৌধুৰী	(উঃ মাঃ ১ম)
১ম মিচ্ ডালিমী গোস্বামী	(উঃ মাঃ ১ম)	ৰছৰ শ্ৰেষ্ঠা সংগীত প্ৰতিযোগী :	
২য়— " ভৱানী মহন্ত	(উঃ মাঃ ১ম)	মিচ্ দীপিকা দেৱী	(স্নাতক ৩য়)
৩য়— " ধৰিত্ৰী গগৈ	(উঃ মাঃ ১ম)	একাংক নাট প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল :	
ভেশছন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল :		উৎকৃষ্ট নাটক—'কাৰাগাৰৰ জুই'	
১ম—মিচ্ আমিনা বেগম	(উঃ মাঃ ১ম)	শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা—শ্ৰীজীবেশ্বৰ পাঠক।	
" কণিকা দাস	(উঃ মাঃ ১ম)	শ্ৰেষ্ঠা অভিনেত্ৰী—মিচ্ বীণা দাস।	

৬। কুইজ প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল :

১ম—মিচ্ তৰা বায়ন।	" চন্দন বয়।
" প্ৰতিমা ধৰ।	৩য়— শ্ৰীনব কুমাৰ কলিতা।
" মঞ্জুলা ঠাকুৰীয়া।	মিচ্ জবা ঠাকুৰীয়া।
২য়—মিচ্ কাকলি অধিকাৰী।	" মীৰা মহন্ত।
" শিখা সবকাৰ।	

৭। সাহিত্য প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল :

অসমীয়া চুটি গল্প :

১ম—শ্ৰীশংকৰ মহন্ত	(স্নাতক ৩য়)
২য়— " কৈলাশ কলিতা	(স্নাতক ২য়)
৩য়— " ললিত চন্দ্ৰ বাভা	(স্নাতক ১ম)

অসমীয়া কবিতা :

১ম—শ্ৰীঅৰুণ চন্দ্ৰ বড়ো	(উঃ মাঃ ১ম)
২য়— " ললিত চন্দ্ৰ বাভা	(স্নাতক ১ম)
" ফজলুৰ ৰহমান খাঁন	(স্নাতক ৩য়)
৩য়— " মীৰা মহন্ত	(স্নাতক ২য়)

৮। সমাজ সেৱা বিভাগৰ ফলাফল :

(ক) ল'ৰাৰ :

১ম—শ্ৰীকপেন চন্দ্ৰ বাভা।

” হৰেকৃষ্ণ গোস্বামী।

” হৰিবৰ বহমান।

” কমল বাভা।

২য়—শ্ৰীহুলাল বাভা।

” শান্তনু বাভা।

” অক্ষদ চন্দ্ৰ বাভা।

” মন্টু মহন্ত।

” প্ৰণয় চন্দ্ৰ কলিতা।

৩য়—শ্ৰীবামদয়াল মহন্ত।

” প্ৰবীণ বড়ো।

” প্ৰদীপ কলিতা।

” শুকেশ্বৰ বড়ো।

(খ) ছোৱালীৰ :

১ম—মিচ্, মামণি শৰ্মা।

” অঞ্জনা বায়ন।

” জেউতী পাটোৱাৰী।

২য়—মিচ্, অজন্তা কলিতা।

” লক্ষীমা চৌধুৰী।

৩য়—মিচ্, সুভদ্রা ডাকুৱা।

” ইলা দাস।

” প্ৰতিভা মহন্ত।

” ছকিনা নেছা।

— — —

THE JAWAHAR JYOTI

**Jawaharlal Nehru
College Magazine**

*

TWELFTH ISSUE

*

1989-90

*

**ENGLISH
SECTION**

*

Prof. Incharge,
Lakshi Kanta Sarmah.

Editor,
Md. Nasiruddin Ahmed.

English Section

College Silver Jubilee and Nehru

Centenary Celebrations, 1989	:	By Principal J. C. Nath	:	1
Are Ghosts and Spirits a Reality	:	Mrs Joyshri Bhuyan	:	10
Present Teaching and Office Staff			:	13
of the College	:			

COLLEGE SILVER JUBILEE AND NEHRU CENTENARY CELEBRATIONS, 1989

By Principal J. C. NATH

Our College completed 25 years in August 1989. Happily the year coincided with the birth Centenary of Pandit Jawaharlal Nehru after whom the College is named. So we decided to celebrate the two events together in a most befitting manner.

Accordingly, a public meeting was convened on December 12, 1988. Invitations were extended to all the leading persons of the area including Heads of Educational Institutions, Government Officers, Office-Bearers of Public and Students' Organisations and members of the general public. The meeting approved of the idea of celebrating the College Silver Jubilee and Nehru Centenary together. A broad-based Celebration Committee was formed with Sri Jatin Mali, Minister of State for Education, Assam as the Chief Patron, Sri Akan

Rabha and Dr. Kamala Kalita, M. L. A's as Patrons. Sri Achyut Kanta Adhikary as the President, Sri Janardan Sarma as the Working President and Principal J. C. Nath as the Secretary. It was also decided in the meeting to chalk out a three-day programme for the celebrations and to raise funds for the purpose. The target was fixed at Rs. 6,00,000.00 in order to cover the expenses of the celebrations as well as to construct a Jubilee Science Building and a Nehru Studies-Cum-Research Centre. In the meeting itself Principal Nath announced a personal donation of Rs. 1,001.00 and the teachers of the College appointed against sanctioned posts volunteered a donation of Rs 501.00 each. Promises of donations by other members present in the meeting were also made.

Following the decisions of the general meeting several sub-committees were formed to make a co-ordinated effort for the all-round success of the celebrations. Preparations were made for launching a massive collection drive to reach the target already fixed. The first priority was given to the publication of a Souvenir to commemorate the twin events. An Editorial Board was constituted with Sri Dilip Kumar Das, Head of the Department of English, as the Editor. The U. G. C., the Chief Minister of Assam and the Prime Minister of India were approached for sanction of grants to the College for the purpose. While no reply was received from the Chief Minister of Assam Sri P. K. Mahanta, the U.G. C. was good enough to respond promptly assuring sanction of a grant of Rs. 5,00,000/- for celebration of the Silver Jubilee. Prime Minister Rajiv Gandhi on the other hand was reported to have written to the President of the Assam Pradesh Congress Committee seeking a report from the latter whether the Congress-I

people were associated with the celebrations and whether any grant should be sanctioned! Following an urgent call from the Vice-President of the A.P.C.C., Sri U. C. Das (who happened to be the President of the G. B. of this College while he was an M.L.A. from Boko and Minister of Fisheries, Assam) the Principal met him and convinced him that all sections of the people, irrespective of party affiliation were associated with the celebrations. Sri Das promised that the A.P.C.C. would use its good offices to get a handsome grant sanctioned from the Nehru Memorial Fund and the Prime Minister's Fund. But the promise was never fulfilled.

Meanwhile the collection drive met with a set-back. The local unit of the A.A.S.U. announced its non-co-operation with the Celebration Committee on the plea of not allowing the AASU unit to collect fees at the time of admission of students to the College. All efforts to persuade the President of the Boko Anchalik Chatra Santha and the Secretary to

withdraw their non-co-operation failed. They alerted their members to resist any move for collection of funds for the Silver Jubilee. The General Secretary of the College Students Union also resigned from the Celebration Committee. All this development dampened the enthusiasm to a great extent and cast a gloom of despair. But it did not take much time to recover from the shock. We made a firm resolve to go ahead with the preparations. It will not be out of place to mention here that the Members of the Teaching Staff stood like a rock behind the authority and provided the much needed moral support.

A vigorous collection drive was launched. Office-Bearers and members of the Celebration Committee including those of the Governing Body and the Teaching Staff and a few of the general public lent their helping hand in collecting funds. We acknowledge with thanks the efforts made by Sri Romen Bora of the Boko Forest Range Office and Sri Jogendra Narayan Boro (now a member of the G.B.) in collecting a

handsome amount as donations. The names of the donors contributing Rs. 500/— or more have been printed in the Souvenir. We regret our inability to acknowledge in printing the names of all donors but for whose contributions the Celebrations could not have been possible. The total collection from donations was Rs. 1,03,599/-. An additional amount of Rs. 8,300/- was collected as advertisement charge in the Souvenir. An amount of Rs 4,200/ is still outstanding as advertisement charges.

The determined efforts of the Celebration Committee, especially of the G. B. and the Staff, despite opposition from a section of the misguided youth, were crowned with resounding success. Public sympathy and enthusiasm were gradually roused. Students of the college ultimately realised the machinations of the mischief makers and lent their support to the authority. The General Secretary of the Students Union tendered unqualified apology and withdrew his resignation. The whole atmosphere was agog with enthusiasm.

The campus were a festive look. A tastefully decorated huge Pandal with a 40 × 20 ft stage and an imposing gate were erected. Invitation to the Vice-President of India to inaugurate the Celebrations were sent through the Hon'ble Chief Minister of Assam. We have reasons to believe that the Chief Minister did not think it necessary to forward the invitation. The Regional Office of the Directorate of Audio Visual Publicity, Guwahati. Ministry of Information and Broadcasting, Government of India was good enough to arrange an exhibition on the Life and Achievement of Jawaharlal Nehru as Freedom Fighter and Prime Minister of India.

The Celebrations started at 9 A.M on 14th November with a cultural procession from the Pragati Bhavan (which housed the first College Office in 1964) in the local Gandhi Maidan. Twenty five girl-students attired in pure Muga mekhela-chadars bearing in hand earthen pots decorated with thread and vermilion and filled with water and mango-leaves stood at the

head of the procession, followed by four decorated elephants, Members of the Governing Body and Celebration Committee, Staff and students, band parties and other cultural parties representing different cultural and ethnic groups. Besides, hundreds of men, women and children joined the procession. With Sri Khagen Bayan and Sri Lava Kumar Das as standard-bearers, the Principal of the College led the procession amidst chanting of "Jai-Jawaharlal Nehru Mahavidyalaya" "Long live Jawaharlal Nehru College" "Jawaharlal Nehru ki Jai" and singing of Bodo, Rabha, and Bihu Songs, Bargeets and nams. The mile-long procession slowly moved first towards Kenduguri, the eastern outskirts of Boko and then turned about and proceeded along the National Highway No. 37 to the College. The cultural parties by their lively songs and dances stirred the depths of emotions of the participants and the by-standers who thronged in hundreds on either side of the National Highway to watch the Ceremonial procession pass along the 4 K.M.

route. Never before in the history of Boko was taken out such a colourful procession joined and enjoyed by all sections of the people. As the historic procession approach the College grounds and entered the campus through the imposing gate, the people who already gathered there gave it a tumultuous ovation. The procession in a most disciplined manner formed a circle round the saluting base while the cultural parties continued their singing and dancing inside. The Principal then hoisted the College flag exactly at 11 A. M. In a brief speech after the flag-hoisting ceremony, Principal Nath recalled the sacrifices of the founders of the College for the bright future of the coming generations and paid glorious homage to the hallowed memory of those who are no more and glowing tributes to those who are still living. He exhorted the people to forget their differences and lend their whole-hearted support for the rapid growth and development of the College. He also appealed to the students to emulate the

qualities of head and heart of Pandit Jawaharlal Nehru in whose sacred memory the College was dedicated two and a half decades ago and to be worthy citizens of our great country.

After the flag-hoisting ceremony Shaheed Tarpan was performed by the General Secretary of the Students Union at 11.15 A. M. As already noted an exhibition on the life and work of Jawaharlal Nehru, as Freedom Fighter and Prime Minister of India was arranged under the auspices of the Audio-Visual Publicity Wing of the Ministry of Information and Broadcasting, Government of India. The exhibition was inaugurated by Sri Katiram Rabha, a prominent tribal leader and Freedom Fighter of the locality at 11.30 A. M. The exhibition was kept open from 10 A. M. to 5 P.M. from 14 to 16 November and drew a good number of visitors everyday.

The inaugural function of the Silver Jubilee and Nehru Centenary was held in the afternoon of 14 November. The huge pandal was jam-packed to capacity and hundreds

remained standing. The function began with a song specially composed for the occasion by Sri Dilip Kumar Das, a member of the teaching staff. Welcome addresses were read by the Principal and the President of the Celebration Committee. Sri Jatin Mali Minister of State for Education, presided over the meeting. Sri Surendra Nath Medhi, Minister for Forest and Law inaugurated the open session and Professor Chandra Arandhara, Panchayat and Revenue Minister released the Souvenir brought out at a cost of Rs. 45,000/ to commemorate the twin events of College Silver Jubilee and Nehru Centenary. The meeting was also addressed by Dr. Devdas Kakati, a renowned Scientist and Managing Director, Assam Electronics Development Corporation and Dr. Kamala Kalita, M. L. A. now Minister of State for Health. The cultural programme in the evening was inaugurated by Sri Ananda Mohan Bhagavati, Additional Director, Cultural Affairs, Govt. of Assam. The highlights of the first evening's cultural items were a dance-drama

on Shaheed Kanaklata in Hindi by the Cultural troupe of the Songs and Drama Division of the Ministry of Information and Broadcasting, Govt of India.

The second day, November 15, was celebrated as Nehru Centenary Day. The day's celebrations began with Quiz Competitions, and an essay Competition of School children on Jawaharlal Nehru followed by a School students' Rally. The rally was addressed by Sri Nabin Chandra Kalita, veteran Freedom Fighter of the area and noted Gandhian, Sri Biswadev Goswami, Retired Principal of R. B. Higher Secondary, Mirza, Sri Achyut Kanta Adhikary, Retired Head Master, Boko High School and Principal J C. Nath. The speakers dwelt on the various facets of the public and private life of Nehruji to inspire the children to become great like Nehru and work for the country and her people. After lunch-break, a symposium on Jawaharlal Nehru was held in the afternoon. The Symposium was chaired by Sri Lakshyadhar Choudhury, the well-

known artist, dramatist, writer and former Minister of Assam. The other participants were Sri Satish Chandra Kakati, former Editor of the Assam Tribune and veteran journalist of all-India repute and Freedom Fighter, Principal Pramode Barman of J. B. Law College, Guwahati and a Socialist leader, Dr. Bhagavan Chandra Lahkar, Principal, Gauhati Commerce College and eminent educationist, Dr. Kunja Medhi, Reader, Department of Political Science, Gauhati University and Sri Upendra Chandra Das, former Minister, Assam and ex-President of the Governing Body of this College. The learned speakers dealt with elaborately on the various aspects of Nehru as a leader of the Freedom Movement, writer and thinker of international repute, builder of modern India as free India's first Prime Minister, and his contribution to world peace and international understanding. Needless to say that the chair-person Sri Lakshyadhar Choudhury stole the show and kept the audience spell-bound by his most entertaining mode of delivery. After

the Symposium the Freedom Fighters of the Boko area were felicitated. The Second-day's programme came to a close with a cultural show in the evening. The highlights of the cultural show were an orchestra of violin of the Boko Sangeet Mahavidyalay and the items of songs and dances by the students of Government Music College, Guwahati.

The third and last day's programmes included Quiz Competitions for College students, Symposium on Higher Education, get-together of old and new students and teachers, Competition in traditional costumes for College students entitled 'Unity in Diversity' and a cultural show in the evening. The Students evinced keen interest in the Quiz Competitions and teams from neighbouring Colleges besides those of our College took part in the Competitions. The participants in the symposium on Higher educations were Dr. Renu Devi, Professor in Education, Gauhati University, Dr. Prabin Sarma, Principal, Pandu College, Dr. Binay Kumar Nath

Deputy Director, Adult Education, Assam, Sri Dinesh Chandra Baroowa, Registrar, Gauhati University and Dr. Umesh Deka, Department of Assamese, Gauhati University. After lunch-break there was a get-together of old and new students and teachers. The occasion was marked by cordiality mixed with sweet reminiscences and exchanges of pleasantries. Most of the ex-General Secretaries of the Students Union took part in the proceedings and spoke of their past experiences in reminiscent mood. But the most interesting event of the day was the competitions in traditional costumes. Mostly the girl students of this College and Bikali College took part in the competitions. As soon as the Competitions, in their gay traditional fineries, appeared on the stage peals of laughter and applause from the audience greeted them. At the close of the function Prizes were distributed to the winners of all the competitions organised in connection with the celebrations.

The last evening's cultural show included songs, dances and a drama

by the local artists and students of the college. There was so much enthusiasm that many of the artists were disappointed for not getting sufficient time for presenting their select items. The staging of the drama 'Masnad' the local artists some of whom included teachers and students of the college was a grand success and the show had to be continued till past midnight.

The celebration of the Silver Jubilee to-gether with Nehru Centenary is a momentous event in the annals of this institution and will remain green in memory of those who participated and enjoyed for many years to come. The most lasting achievement of the celebration is the publication of the Souvenir, which in my humble opinion, will inspire the generations of students and teachers who will join this College in the years to come. The Press and the educated circles have received it with high appreciation. Indeed, it has earned a pride of place among the Souvenirs published

on similar occasions by sister institutions in the state. I will be failing in my duty if donot record my appreciation of the good work done by Sri Dilip Kumar Das, the Editor of the Volume and the workers and Management of the Tribune Press, who made it possible to bring it out in the shortest period of a month. The credit for the success of this venture goes mainly to Sri Das and partly to the management of the Tribune Press. But for the extremely hard work and singleminded devotion of Sri Das the Souvenir would not have been what it is now. The range and variety of the contents of the Souvenir are quite wide. It contains very valuable articles in Assamese and English by eminent writers, scholars, educationists, University and College teachers on Science, technology, general education, students, society, national integration freedom struggle, sports, music and miscellaneous topics besides a fairly comprehensive history of the College detailing its achievements and failures and reminiscences about it. The two articles by Sri Satis Chandra Kakati and Sri Laksbyadhar Choudhury

on the part played by the people of Boko area in the Freedom Movement have brought to light many things hither-to unknown and will be source material for historians of the Freedom struggle.

Thanks to the joint efforts of the Teachers, the office staff, the members of the Governing Body and the Celebration Committee and the willing co-operation of the students of the College and of the general public, the celebrations concluded with a glorious success. Collection of funds was not up to satisfaction. Total collection stood at Rs. 1, 14, 238.50 (including Rs. 8,300/ collected as advertise charge and Rs. 2,339.50 rec.ived from sale of used materials); but the total expenses stood at Rs. 1,22,441.52 resulting in a deficit of Rs. 8,203.02.

The College authorities will remain grateful to individuals and organisations, and the general public for their generous help and contributions towards the Silver Jubilee and Nehru Centenary Fund and hope to receive the same patronage in future also. For inadvertent acts of ommission and commission we also owe an appology to all. ●

ARE GHOSTS AND SPIRITS A REALITY ?

Mrs JOYSHRI BHUYAN

Lecturer in Anthropology.

Every race or religion has some degree of faith in the existence of ghosts and spirits. Some people claim to have even seen them.

According to the Hindu religion they are a separate species. After death a man may become a ghost or an evil spirit depending on the quality of his deeds in this world. They have no specific form, but they can assume any form. They are not visible to our eyes. They can become visible or invisible anywhere. It is believed that generally they live in the ruins of buildings, burial places, ponds, deserted wells, solitary places etc.

"The belief in supernatural beings" is called animism as defined by the nineteenth century English Anthropologist Sir Edward Burnett Tylor. Animism is a belief in the soul

capable of existing after death or destruction of the body and as also involving immaterial spirits and deities capable of influencing events in the material world. Tylor was essentially an evolutionist. He saw the origin of animism in the phenomena of dreams and of life and of death. A dream is a form of hallucination, an illusory experience. But an individual's dream is an empirical fact. In dreams we transcend reality. In them we soar to the great heights of attainment and pleasure, we experience horrible happenings, we relieve the past and anticipate the future and we commune with the dead and with the living who are far distant. Time, space and limitations of the body do not hinder us in our dreams. In sleep or in coma, the body does not leave its

resting place. We wake where we lie down to rest. To primitive and indeed, to many civilized human beings, the dream-experience is a reality.

The soul is the vital force. Its presence animates the body and its departure stills it. The long sleep that is death, comes when the sojourning soul does not return. The body that is the vessel for the soul has no further function once its soul has abandoned it. Souls after death may become ghosts or free spirits wholly disembodied. Whether or not the concept of free spirits could arise only from the soul-concept, which we shall never know. It is enough that pure spirits inhabit the believing minds of people in all societies and that these imaginary beings are thought to be beyond the laws of nature. They and the souls are living elements in all religions.

Many examples are found in the different parts of the world regarding the belief in ghosts and spirits. The Eskimos believe that the ghosts are harmful and relentlessly mali-

cious as long as they remain in the memory of the living. On death, the corpse is not removed from the 'igloo' (The Eskimos live on the house called 'igloo' which is made of ice) by way of the door because they believe that this will make it easy for the lingering ghosts to re-enter. Therefore, a hole is chopped in the back, later to be refilled after the removal of the body. This baffles the ghost. Then, in case the ghost does find the entrance, knives are set in the snow floor of the doorway for three nights after burial. Such booby-traps discourage ghosts. In North America, the Pueblo Indians pay little attention to ghosts and the plain Indians fear them, but their ghosts are not too prevalent.

Thus, all over the world, we find many examples regarding the belief in the existence of spirits and ghosts. But the scientists have different views in this matter. They treat their existence as a figment of imagination. According to scientific facts, this is either an illusion or hallucination of the mind and eyes.

In illusion something does exist but our mind and eyes take it to be something else. Mirage in a desert is an example of illusion. The thirsty deer sees water pool some distance away in front of it. It then tries to reach the water to quench its thirst. But the water seems to recede further away. The deer continues to reach the water, but it never reaches there. In this way the deer gets lost and dies. This illusion of water in the desert is caused by Total Internal Reflection

of light.

In hallucination, nothing exists in reality. This is caused by some anxiety or tension in the mind. Some intoxicating medicines also cause hallucination. In hallucination man hears the defferent voices, sees peculiar creatures and sometimes he sees frightening, gigantic faces which he considers to be ghosts. Scientists have, therefore, concluded that ghosts or spirits are an illusion or hallucination of the mind. They do not have a real existence. ●

Present Teaching And Office Staff Of The College

PRINCIPAL :

Sri Jatindra Chandra Nath M. A. (B. H. U.)

DEPTT OF ASSAMESE :

1. Sri Basanta Kumar Datt M. A. (Head of the Deptt)
2. Sri Madan Chandra Kakati M. A.
3. Sri Dharma Kanta Barua M. A.
4. Sri Jatindra Chandra Medhi M. A.
5. Sri Kamaleswer Thakuria M. A.

DEPTT OF ENGLISH :

1. Sri Dilip Kumar Das, M. A. (Head of Deptt)
2. Sri Mrigendra Kumar Sarmah, M. A.
3. Sri Umesh Ch. Kar, M. A.

DEPTT OF ECONOMICS :

1. Sri Sarat Ch. Talukdar, M. A. (Head of the Deptt)
2. Sri Debendra Nath Sarmah, M. A. B. T.
3. Sri Akan Ch. Patowary, M. A.
4. Sri Sadananda Nath, M. A.

DEPTT OF HISTORY :

1. Sri Dwijendra Nath Das, M. A. (Head of the Deptt)
2. Sri Lakshi Kanta Sarmah, M. A.

DEPTT OF POLITICAL SCIENCE :

1. Md. Mazibar Rahman, M. A. (Head of the Deptt)
2. Sri Probodh Ch. Das, M. A.

DEPTT OF EDUCATION :

1. Mrs. Rumita Phukan, M. A.
2. Miss. Bijaya Deka, M. A.

DEPTT OF GEOGRAPHY :

1. Sri Nabin Ch. Mudiar, M. A.
2. Sri Abani Kumar Das, M. Sc.
3. Sri Jugal Kishore Nath, M. Sc.

DEPTT OF ANTHROPOLOGY :

1. Sri Bhabesh Ch. Goswami, M. Sc. (Head of the Deptt)
2. Mrs Joyashree Bhuyan, M. A.
3. Mrs Binaya Devi, M. Sc.

DEPTT OF BIOLOGY :

1. Miss Mridusmita Sarmah, M. Sc.
2. Miss Nanda Devi, M. Sc.

DEPTT OF PHYSICS :

1. Sri Surajit Barua, M. Sc.

DEPTT OF CHEMISTRY :

1. Md. Meraj Khan, M. Sc

DEPTT OF MATHEMATICS :

1. Miss Sagarika Kalita, M. Sc

OFFICE STAFF :

1. Sri Kanak Ch. Das, (U. D. A)
2. " Radha Charan Medhi (L. D. A)
3. " Sailendra Nath Sarmah (L. D. A)

4. Sri Sarbeswer Das, Grade-IV.
5. " Mahesh Das, Grade-IV.
6. Mrs Urbashi Das (Girls, Common Room Attendant)

LIBRARY STAFF :

1. Sri Gautam Rabha (Librarian)
2. Sri Bharat Chowdhury (Library Asstt)
3. Md. Taher Ali (Library Bearer)

LABORATORY BEARER :

1. Sri Amal Rabha
2. Sri Jibeswar Thakuria
3. Sri Ajoy Das, Bearer, Student's union

GARDENER :

1. Sri Sabha Ram Rabha

GRADUATES OF THE YEAR : 1989**Name—**

1. Md, Amzed Ali (As. M)
2. Sri Daben Ch. Barua (As. M)
3. " Dwijen Ch, Das II
4. " Hiren Ch. Rabha II
5. Md, Hatim Ali (As. M)
6. " Khaliruddin Ahmed (As. M)
7. Sri Kamal Kr. Kalita (As. M)
8. " Kanak Ch. Soud II
9. Md. Samsul Hoque (As. M)
10. Miss Arati Mahanta (As. M)
11. " Alaka Devi (As. M)
12. " Aruna Basak (As. M)

13. Miss Kalpana Gowsami (As, M)
14. " Mira Bayan (As. M)
15. " Sarkar Boro (As. M)
16. " Arun Ch. Thakuria
17. " Atul Kalita
18. Md. Abdul Kader
19. Sri Bishnu Dev Rabha
20. " Deelip Kr. Das
21. " Jago Bandhu Chaudhury
22. Md. Makil Ahamod (As. M)
23. Sri Nilkanta Kalita (As. M)
24. „ Pabitra Kr. Boro
25. „ Purna Ram Rabha
26. „ Rabin Ch Rabha
27. Md. Rahinul Hoque.
28. „ Sukur Ali Ahmed
29. „ Sahalum Ali
30. Sri Subhas Ch. Kumar
31. Miss Tarulata Kalita (As. M)
32. " Ujjala Patgiri (As. M)
33. Sri Ramal Rabha
34. Miss Rita Adhikary (As. M)
35. Sri Prabin Kr. Kalita
36. " Sajida Sultana

